

Besluit

Raadsbesluit

onze ref. e230022030
casenr. 23e0000935

De raad van de gemeente Ermelo;

gelezen het voorstel van het college van 23 mei 2024, nr. e230022028;

b e s l u i t :

1. Instemmen met de kadernota 2024.
2. De uitgangspunten uit de kadernota 2024 over te nemen en deze bij de meerjarenbegroting 2024-2027 nader uit te werken.

Besluit raad:

- Wethouder Weidema zegt toe de suggestie van de heer Stam (SGP) om de mogelijkheid van het uitschrijven van een prijsvraag voor de ontwikkeling op grond van de Wethouder Balverszaal, net als bij het op 29 maart 2023 aangenomen amendement 'Optimalisatie exploitatie locatie Hopcon', mee te nemen in de uitwerking dan wel in het opstellen van het PID (behandeling motie 'Bouwen aan de Toekomst (14)').

Het voorstel wordt aangenomen met 12 stemmen voor (CDA, één-Ermelo en ChristenUnie) en 8 stemmen tegen (Progressief Ermelo, SGP, VVD en HEE22).

De motie 'Schapedrift (1)' van de fracties Progressief Ermelo en ChristenUnie waarbij het college wordt verzocht:

1. *Om in overleg te treden met de Stichting Schapedrift om naar oplossingen te zoeken voor hun financiële zorg.*

wordt met 15 stemmen voor (CDA, één-Ermelo, ChristenUnie en Progressief Ermelo) en 5 stemmen tegen (SGP, VVD en HEE22) aangenomen.

De motie 'Investeringssubsidie sporthal Dindoa (2)' van de fracties CDA, ChristenUnie, één-Ermelo en Progressief Ermelo waarbij het college wordt verzocht:

- *Het benodigde bedrag op basis van een gedegen investeringsplan en begroting ten behoeve van een nieuwe sportvloer tot een maximum van € 300.000 op juridisch verantwoorde wijze beschikbaar te stellen aan Dindoa;*
- *De kosten ten laste te laten komen van de vrij besteedbare algemene reserve.*

wordt met 15 stemmen voor (CDA, één-Ermelo, ChristenUnie, Progressief Ermelo) en 5 stemmen tegen (SGP, VVD en HEE22) aangenomen.

De motie 'Extra investering laaggeletterdheid (3)' van de fracties CDA, één-Ermelo en ChristenUnie waarbij het college wordt verzocht:

- *De komende drie jaar extra aandacht te geven aan inwoners van Ermelo die laaggeletterd zijn door middel van trainingen en taallessen en zo de laaggeletterdheid in Ermelo terug te dringen;*
- *Dit jaar nog relevante maatschappelijke partners uit te nodigen omtrent dit thema en passende en effectieve activiteiten en programma's te ontwikkelen om deze vervolgens te realiseren in 2024, 2025 en 2026;*
- *De kosten jaarlijks ten laste te laten komen van de vrij besteedbare algemene reserve, met als jaarlijkse kosten € 50.000 met een maximum van totaal € 150.000;*
- *Jaarlijks aan de gemeenteraad verslag te doen van de resultaten, met name het aantal bereikte inwoners dan wel de afname van het aantal inwoners met laaggeletterdheid.*

wordt met 12 stemmen voor (CDA, één-Ermelo en ChristenUnie) en 8 stemmen tegen (Progressief Ermelo, SGP, VVD en HEE22) aangenomen.

De motie 'Gemeentelijke Gehandicaptenparkeerkaart (4)' van de fracties CDA, één-Ermelo en ChristenUnie waarbij het college wordt verzocht:

- *Gemeentelijke Gehandicaptenparkeerkaart toe te voegen aan de bestaande regeling*

'Gehandicaptenparkeerkaart' en op te nemen in de huidige exploitatie;

- *Als mobiliteitscriterium te hanteren: 'niet meer dan 200 meter (met*

hulpmiddelen) kunnen lopen';

- *De Gemeentelijke Gehandicaptenparkeerkaart alleen als bestuurderskaart beschikbaar te stellen;*
- *De implementatiekosten van maximaal € 10.000 ten laste te brengen van de vrij besteedbare algemene reserve.*

wordt met 15 stemmen voor (CDA, één-Ermelo, ChristenUnie en Progressief Ermelo) en 5 stemmen tegen (SGP, VVD en HEE22) aangenomen.

De motie 'Jongerenontmoetingsplaatsen en skatepark (5)' van de fracties CDA, één-Ermelo, ChristenUnie en Progressief Ermelo waarbij het college wordt verzocht om:

- *Te bevorderen dat er een nieuw skatepark als invulling van een JOP komt;*
- *Jongerenwerkers van Welzijn Ermelo, de Ermelose jongerenraad en jongeren uit te nodigen met initiatieven en concrete plannen te komen;*
- *De kosten van € 85.000 ten laste te laten komen van de vrij besteedbare algemene reserve*

wordt met 15 stemmen voor (CDA, één-Ermelo, ChristenUnie en Progressief Ermelo) en 5 stemmen tegen (SGP, VVD en HEE22) aangenomen.

De motie 'Veilig naar school (6)' van de fracties één-Ermelo, CDA en ChristenUnie waarbij het college wordt opgeroepen:

- *Te onderzoeken hoe de fietsroute naar het Chr. College Groevenbeek vanuit het centrum, dus de wegen Dirk Staalweg en Paul Krugerweg inclusief de kruising met de Hamburgerweg, als fietsstraat kan worden ingericht;*
- *Het resultaat van dit onderzoek eind 2024 aan de gemeenteraad van Ermelo aan te bieden;*
- *De kosten voor dit onderzoek (€75.000) te dekken uit het vrij besteedbare deel van de algemene reserve.*

wordt met 12 stemmen voor (CDA, één-Ermelo en ChristenUnie) en 8 stemmen tegen (Progressief Ermelo, SGP, VVD en HEE22) aangenomen.

De motie 'Woningbouw: hoe eerder hoe beter (7)' van de fracties één-Ermelo, CDA en ChristenUnie waarbij het college wordt opgeroepen:

- *Om per direct te beginnen met de visieontwikkeling voor de nieuwe woonwijk Kerkdennen en planvorming voor woningbouw op het vrijkomende Calluna terrein;*
- *Het benodigde bedrag van €250.000 te dekken uit het vrij besteedbare deel van de algemene reserve;*
- *De onttrekking van €250.000 uit de algemene reserve te zijner tijd weer aan te vullen uit de grondexploitatie.*

wordt met 12 stemmen voor (CDA, één-Ermelo en ChristenUnie) en 8 stemmen tegen (Progressief Ermelo, SGP, VVD en HEE22) aangenomen.

De motie 'Gaaf Ermelo de hoogte in? (8)' van de fracties één-Ermelo, CDA en ChristenUnie waarbij het college wordt opgeroepen:

- *Om op basis van een studie naar de mogelijkheden van hoogbouw in Ermelo, met de Ermeloërs in 2024 in gesprek te gaan, met als doel te verkennen hoe de inwoners van Ermelo tegenover hoogbouw staan als middel om meer betaalbare woningen te kunnen bouwen;*
- *Het benodigde bedrag van maximaal €75.000 hiervoor te dekken uit het vrij besteedbare deel van de algemene reserve.*

wordt met 12 stemmen voor (CDA, één-Ermelo en ChristenUnie) en 8 stemmen tegen (Progressief Ermelo, SGP, VVD en HEE22) aangenomen.

De motie 'We kopen tijd en zekerheid (9)' van de fracties één-Ermelo, CDA en ChristenUnie waarbij het college wordt opgeroepen:

- *In de begroting van 2024-2027 voor subprogramma 3 (Economie) vanaf 2025 een taakstelling van €800.000 euro op te nemen;*
- *In de begroting van 2024-2027 voor subprogramma 5 (Sport, cultuur en recreatie) vanaf 2027 een taakstelling van €805.000 euro op te nemen.*

wordt met 12 stemmen voor (CDA, één-Ermelo en ChristenUnie) en 8 stemmen tegen (Progressief Ermelo, SGP, VVD en HEE22) aangenomen.

De motie 'Meerinzicht (10)' van de fracties één-Ermelo, CDA en ChristenUnie waarbij het college wordt opgeroepen:

- *Om voor 1 februari 2024 een stappenplan aan de gemeenteraad van Ermelo voor te leggen waaruit blijkt hoe het college denkt de taakstelling bij Meerinzicht te gaan behalen;*
- *Om voor 1 december 2023 uitleg te geven over de oorzaak waarom de overhead kosten in Ermelo zoveel hoger zijn dan bij onze buurgemeenten Nunspeet en Putten.*

wordt met 13 stemmen voor (CDA, één-Ermelo, ChristenUnie en HEE22)

en 7 stemmen tegen (Progressief Ermelo, SGP en VVD) aangenomen. Mevrouw Van der Weide legt een stemverklaring af: de VVD fractie is van mening dat er zeker wat moet gebeuren bij Meerinzicht, maar de manier waarop dit nu wordt aangevlogen vindt de fractie onverantwoord en maakt Ermelo ook onbetrouwbaar als partner. De VVD zal de motie niet steunen.

De motie 'Kansen benutten voor een Dierenweide (11)' van de fracties één-Ermelo, CDA en ChristenUnie waarbij het college wordt opgeroepen:

- *In de begroting 2024-2027 een bedrag van €5.000 "dierenweide" op te nemen;*
- *Dit bedrag deels te besteden aan ambtelijke ondersteuning en deels te besteden als bijdrage voor de inrichting van een nieuwe dierenweide;*
- *Het bedrag van €5.000 te dekken uit het vrij besteedbare deel van de algemene reserve*

wordt met 15 stemmen voor (CDA, één-Ermelo, ChristenUnie en Progressief Ermelo) en 5 stemmen tegen (SGP, VVD en HEE22) aangenomen.

De motie 'Het groene centrum (12)' van de fracties ChristenUnie, CDA en één-Ermelo waarbij het college wordt verzocht:

1. *een budget van €75.000 beschikbaar te stellen voor de vergroening van het centrum van Ermelo, te dekken uit het vrij besteedbare deel van de algemene reserve;*
2. *dit budget in te zetten voor de volgende doeleinden:*
 - a. *aanplant van bomen, struiken en bloemen in het centrumgebied;*
 - b. *organiseren van bewustmakingscampagnes om inwoners te betrekken bij het vergroeningsproces.*

wordt ingetrokken.

De motie 'Het Groene Innovatiefonds (13)' van de fracties één-Ermelo, CDA en ChristenUnie waarbij het college wordt verzocht:

1. *een stimuleringsfonds op te richten in Ermelo, gericht op het bevorderen van duurzaamheidsinitiatieven die de inwoners begeleiden bij het overstappen van gas;*
2. *het bedrag van €75.000 te dekken uit het vrij besteedbare deel van de algemene reserve;*
3. *Het actief promoten van het stimuleringsfonds en het informeren van start-ups over de mogelijkheden voor financiële ondersteuning;*
4. *Het fonds toe te wijzen aan het uitvoeringsprogramma duurzaamheid en het bedrag hier voor te oormerken.*

wordt met 15 stemmen voor (CDA, één-Ermelo, ChristenUnie en Progressief Ermelo) en 5 stemmen tegen (SGP, VVD en HEE22) aangenomen.

De heer Visser legt een stemverklaring af: de fractie van Progressief Ermelo gaat deze motie steunen omdat het een bijdrage levert aan het duurzaamheidsfonds, terwijl bekend is dat er ook heel veel andere financiële middelen voor duurzaamheid ter beschikking gesteld worden.

De motie 'Bouwen aan de Toekomst (14)' van de fracties ChristenUnie, CDA en één-Ermelo waarbij het college wordt verzocht:

1. *de vrijkomende grond van de sporthallocatie Wethouder Balverszaak te bestemmen voor de ontwikkeling van betaalbare woningen;*
2. *een haalbaarheidsstudie uit te voeren naar de mogelijkheden voor de ontwikkeling van betaalbare woningen op deze locatie;*
3. *het benodigde budget van €100.000 voor de uitvoering van de haalbaarheidsstudie en eventuele verdere stappen in het ontwikkelingsproces te dekken uit het vrij besteedbare deel van de algemene reserve;*
4. *de gemeenteraad op de hoogte te houden van de voortgang en resultaten van de haalbaarheidsstudie en andere relevante ontwikkelingen.*

wordt met 12 stemmen voor (CDA, één-Ermelo en ChristenUnie) en 8 stemmen tegen (Progressief Ermelo, SGP, VVD en HEE22) aangenomen. Mevrouw Van der Weide legt een stemverklaring af: de fractie van de VVD is zeker voor bouwen op het terrein van de Balverszaak en als het vrij komt dan kan dat ook snel gebeuren. Maar, de plannen hiervoor zijn al eerder bedacht. Om daar €100.000 aan onderzoekskosten voor weg te leggen vindt de fractie onjuist, dus de VVD stemt tegen.

De motie 'Leren en beleven (15)' van de fracties ChristenUnie, CDA en één-Ermelo waarbij het college wordt verzocht:

1. *€75.000 beschikbaar te stellen en deze te dekken uit het vrij besteedbare deel van de algemene reserve;*
2. *in samenspraak met de cultuur- en recreatiesector afspraken te maken m.b.t. het ontwikkelen en coördineren van dit educatieve programma;*
3. *de voortgang en resultaten van het educatieve programma jaarlijks*

te evalueren en de gemeenteraad op de hoogte te houden van ontwikkelingen en de resultaten van de evaluaties.

wordt met 12 stemmen voor (CDA, één-Ermelo en ChristenUnie) en 8 stemmen tegen (Progressief Ermelo, SGP, VVD en HEE22) aangenomen. De heer Brouwer legt een stemverklaring af: de fractie van de VVD vindt dit een sympathieke motie, de fractie wil graag in overleg om dit in gang te zetten. Op dit moment vindt de fractie van de VVD deze motie echter te kort door de bocht.

De motie 'Met perspectief en visie (16)' van de fracties Progressief Ermelo, HEE22, SGP en VVD waarbij het college wordt opgedragen:

- *Aan de raad te rapporteren hoe en wanneer de moties welke meegenomen zouden worden bij de behandeling van de Kadernota 2024, zijnde "Personeel MJB", "Sociaal domein MJB", "Dialoogavond Nota Sociaal Domein" en "Vinger aan de Pols" alsnog uitgevoerd worden;*
- *In september te komen met:*
 1. *een overzicht van consequenties van de gepresenteerde ombuigingsvoorstellen geraamd € 7.500.000, weer te geven per taakveld en per kleur (groen, oranje en rood);*
 2. *een overzicht van de budgetten, die niet nodig zijn volgens het college en per direct afgeraad kunnen worden, met een verwachte opbrengst van € 2.250.000 (pagina 12 Kadernota), zodat er - vooruitlopend op de begroting 2024 - daadwerkelijk een inhoudelijk debat hierover kan plaatsvinden, en er mogelijk zelfs scenario's aan toe gevoegd kunnen worden.*

wordt met 8 stemmen voor (Progressief Ermelo, SGP, VVD en HEE22) en 12 stemmen tegen (CDA, één-Ermelo en ChristenUnie) verworpen.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 5 juli 2023,

J.L. Vissers,
griffier,

P.J.T. van Daalen,
voorzitter,

Voorwoord

Aan de leden van de raad
van de gemeente
E r m e l o

Datum: 23 mei 2023

Onderwerp: Kadernota 2024 gemeente Ermelo

Geachte leden van de raad,

Hierbij bieden wij u de Kadernota 2024 aan.

Op 15 februari 2023 heeft uw raad een nieuwe opzet van de planning en controlcyclus vastgesteld. Deze Kadernota 2024 is het eerste product binnen deze nieuwe planning en controlcyclus. Tevens is de kadernota 2024 het eerste P&C document waarin wij u gerichte keuzes voorleggen om tot een structureel sluitende begroting te komen. Wij zijn verheugd dat het ons is gelukt concrete voorstellen te doen.

Vooruitlopend op de taakstellingen is er tijdens deze kadernota voor gekozen om op verschillende terreinen te intensiveren en geld vrij te maken voor extra taken. Deze voorstellen lopen op tot een bedrag van € 1.862.000,00.

Na een doorlichting van de begroting op hoofdlijnen is onder begeleiding vanuit JE consultancy en Berenschot een aantal besparingsmogelijkheden in kaart gebracht. Deze besparingsvoorstellen

worden met u integraal gedeeld tijdens een aparte sessie op 24 mei zodat u tijdens de beeldvormende tafel op 7 juni 2023 hier nader op in kunt gaan. Wij presenteren u een uitgebalanceerd pakket aan voorstellen waarin alle voorstellen gebundeld zijn. Deze voorstellen lopen op tot een waarde van € 8.688.000,00 in 2027. Hiermee worden nagenoeg alle taakstellingen, die reeds meerdere jaren op concretisering wachtten, ingevuld.

Teneinde een goede discussie in de raad te kunnen voeren is de volledige lijst met taakstellingen als bijlage bij deze kadernota opgenomen. Hiermee stellen wij uw raad in de gelegenheid om eventueel andere prioriteiten te stellen.

Met deze kadernota stellen wij uw raad in de gelegenheid de hoofdlijnen (de kaders) te bespreken voor de Begroting 2024 en de jaren 2025 tot en met 2027 (de meerjarenbegroting). De raad kan in de kadernota elk jaar opnieuw prioriteiten stellen en keuzes maken binnen de huidige begroting en het huidige beleid over de verdeling van het te besteden budget. Daarnaast bepaalt de raad welke voorstellen voor nieuw beleid wel of niet gehonoreerd worden in de volgende begroting en hoe dit nieuwe beleid financieel gedekt wordt. De uitspraken van uw raad bij deze kadernota zullen nader worden uitgewerkt en gespecificeerd bij de Meerjarenbegroting 2024-2027.

In tegenstelling tot 2022 bieden wij u dit jaar een volledige kadernota aan waarin de hoofdkeuzes worden voorgesteld.

Met deze kadernota gaan wij terug naar het doel van de kadernota: keuzes maken en kaders stellen voor de komende vier begrotingsjaren en waar mogelijk versterking van de keuze- en afweegfunctie van de raad bij de voorstellen en aanvragen voor nieuw beleid.

Bij de aanvragen voor nieuw beleid maken wij onderscheid tussen incidentele (eenmalige) lasten en voorstellen welke een structurele lastenstijging tot gevolg hebben. Daarnaast hebben wij de voorstellen nieuw beleid gesplitst in een drietal categorieën, te weten: Juridische (wettelijke) verplichtingen, Bestuurlijke verplichtingen / afspraken en Overige voorstellen, projecten en activiteiten.

Opbouw kadernota/ leeswijzer

De kadernota is als volgt opgebouwd. Allereerst presenteren wij een berekening van de verwachte financiële positie (het financieel perspectief per mei 2023) naar de laatst bekende inzichten, welke aangevuld wordt met een aantal autonome financiële ontwikkelingen en de financiële vertaling van de aanvragen voor nieuw beleid. Informatie uit de Meicirculaire 2023 is hierin nog niet verwerkt.

De aanvragen voor nieuw beleid zelf kunt u lezen in de vier programma's en de onder de programma's hangende subprogramma's. Tevens zijn de budgettaire gevolgen nieuw beleid weergegeven in tabellen.

Na het financieel perspectief treft u een beschrijving aan van de risico's en onzekerheden die wij op dit moment onderkennen. Deze risico's worden vervolgens afgezet tegen het financieel weerstandsvermogen van Ermelo naar de stand mei 2023. De benoemde risico's kunnen echter vaak vanwege onzekerheid niet financieel worden vertaald. Indien deze tegenvallers zich voordoen dan dienen wij deze uit onze vrij besteedbare reserves op te kunnen vangen.

Kortom: de financiële positie bepaalt de ruimte die er is om nieuw beleid al dan niet te honoreren. Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre wij in staat zijn financiële tegenvallers en risico's op te vangen.

Voordat wij naar deze twee onderdelen overschakelen kijken wij eerst terug op de financiële weg die Ermelo in de afgelopen jaren al heeft afgelegd om tot een structureel en reëel sluitende begroting te komen. Vervolgens kijken wij naar welke financiële doelen de raad daarbij heeft geformuleerd.

Speciale aandacht gaat uit naar de nieuwe programma-indeling die uw raad heeft vastgesteld. In deze kadernota zijn de budgetten nader verdeeld over de subprogramma's. Per subprogramma is op hoofdlijnen aangegeven welke budgetten in het subprogramma zijn ondergebracht. Sommige producten moeten echter nog worden uitgesplitst over subprogramma's. Dit zal plaatsvinden bij de Meerjarenbegroting 2024-2027. Vooralsnog is de keuze gemaakt om het product toe te delen aan 1 subprogramma.

Waar komen wij vandaan ?

Dit college is gestart met een saldo van de algemene reserve vrij besteedbaar van € 4.951.000,00 (zie jaarrekening ultimo 2022). Dit terwijl de raad heeft afgesproken om het saldo van deze reserve altijd € 5.000.000,00 behoort te zijn. Wij hebben bij het hybride-akkoord en de uitwerking in het collegeprogramma afgesproken dat wij zo snel als mogelijk het minimale, door uw raad opgelegde, saldo van de algemene reserve vrij besteedbaar wilden behalen. Dit is gelukt. Bij de jaarrekening 2022 is de hoogte van deze reserve overschreden waardoor dit doel van het hybride-akkoord is gerealiseerd.

Waar wilden wij naar toe?

Ermelo heeft in haar hybride-akkoord vastgelegd dat het een structureel en reëel sluitende meerjarenbegroting wenst, waarbij alle bezuinigingstaakstellingen zijn gerealiseerd. De lastendruk voor inwoners en bedrijven is met ingang van 2024 in overeenstemming met het voorzieningenniveau.

Ermelo streeft ernaar om in ieder geval in de eerste drie komende begrotingsjaren een structureel en reëel sluitende begroting te realiseren. Een tekort in het vierde en laatste jaar van

een meerjarenbegroting vinden wij acceptabel, mits dit niet te hoog is.

Op dit moment heeft het kabinet nog onvoldoende duidelijkheid gegeven over de hoogte van het Gemeentefonds in 2027 en verdere jaren. Uit recente publicaties lijkt naar voren te komen dat er weliswaar meer geld naar het gemeentefonds gaat, maar is de daling in 2027 ten opzichte van 2026 vele malen groter. Een nadere analyse toont aan dat Ermelo meer dan gemiddeld getroffen wordt bij het verdelen van de gelden binnen het gemeentefonds. Eén van de oorzaken is het feit dat Ermelo een instellingsgemeente is. Waar eerder binnen het gemeentefonds geld werd uitgetrokken voor instellingsgemeenten, lijkt dit met ingang van de nieuwe verdeelsystematiek te vervallen. Wij hebben ervoor gekozen actief het ministerie te benaderen om de problematiek van de instellingsgemeenten extra toe te lichten. Dit doen wij samen met gemeenten die in een zelfde situatie verkeren. Voor het financieel beeld hebben wij ervoor gekozen te volstaan met een daling van € 15,00 per inwoner en de rest van de uitgangspunten in tact te laten. De Meicirculaire 2023 zal wellicht een nader beeld geven. Zodra de uitkomsten van de Meicirculaire bekend zijn, zullen wij deze met u delen. De meicirculaire zal ook uitsluitend geven over de hoogte van de te verwachten inflatie. In deze kadernota zijn wij uitgegaan van 2,8% voor personele lasten en 2,1% voor materiele lasten. Indien de Meicirculaire aangeeft dat wij met andere percentages rekening moeten houden, zullen wij bij de Programmabegroting 2024-2027 hiervan uitgaan. Vast staat dat wij u van de gevolgen van de Meicirculaire op de hoogte stellen zodra deze beschikbaar is.

Met de indeling in subprogramma's, zoals deze bij de kadernota haar intrede doet, wordt de eerste stap gezet in de vernieuwde planning en controlcyclus. Zoals afgesproken met uw raad zullen wij in de tweede helft van 2023 komen met een vernieuwde opzet van de bestuursrapportage. Een rapportage die meer naar de toekomst kijkt dan de huidige opzet.

Budgettaire positie per mei 2023

Het verwachte financieel perspectief van Ermelo ziet er thans als volgt uit:

Budgettair perspectief (totaal) Bedragen (x € 1.000,00) / - = voordeel	Begroting 2023	Meerjarenbegroting 2024-2027			
		2024	2025	2026	2027
Uitkomst na 1^e Bestuursrapportage 2023 zonder invulling taakstellingen	-90 V	1.515 N	999 N	5.133 N	8.297 N
Raadsbesluiten en collegebesluiten 2023 tot de Kadernota 2024	0	463 N	350 N	548 N	797 N
Budgettaire gevolgen Kadernota 2024 Ermelo:					
a. Voorstellen bestaand beleid	-41 V	1.069 N	1.069 N	1.075 N	1.002 N
b. Voorstellen nieuw beleid	0	1.862 N	1.622 N	1.523 N	1.034 N
Sub-totaal	-131 V	4.909 N	4.040 N	8.279 N	11.130 N
Dekkingsplan 2023 / 2027	0	-5.078 V	-7.172 V	-7.312 V	-9.788 V
Verwacht financieel perspectief na Kadernota 2024 Ermelo	-131 V	-169 V	-3.132 V	967 N	1.342 N
* Bovenstaand verwacht financieel perspectief is inclusief voorzichtigheidsscenario Ermelo betreffende herijking gemeentefonds à € 15,00 per inwoner per jaar extra vanaf 2026.				405 N	810 N

Met deze Kadernota 2024 stellen wij de raad in staat de kaders te bepalen voor het opstellen van de Meerjarenbegroting 2024-2027.

Zoals hiervoor reeds gemeld moeten wij nog afspraken maken hoe wij de kaders gaan verwerken in de nieuwe begroting die wij u in september 2023 aanbieden.

Het college van burgemeester en wethouders van Ermelo,

A.M. Weststrate,
secretaris,

P.J.T. van Daalen,
burgemeester,

Financieel perspectief

Budgettaire positie

Het financieel perspectief per mei 2023

Hieronder treft u in de tabel Budgettair perspectief (totaal) het financiële perspectief van Ermelo per mei 2023 aan. Hierin zijn de financiële gevolgen van de eerste bestuursrapportage 2023 verwerkt.

Ook hebben wij een aantal raads- en collegebesluiten in het overzicht opgenomen met financiële effecten.

Daarnaast zijn opgenomen:

- * Budgettaire gevolgen bestaand beleid kadernota;
- * Budgettaire gevolgen financieel technische uitgangspunten;
- * Budgettaire gevolgen nieuw beleid.

Voor zover deze Kadernota 2024 Ermelo het begrotingsjaar 2023 budgettair raakt, wordt voorgesteld om deze begrotingsaanpassingen bij de eerstvolgende Bestuursrapportage 2023 door de raad te laten autoriseren.

Tabel Budgettair perspectief (totaal)

Overzicht verwacht budgettair perspectief

- = voordeel Bedragen (x € 1.000,00)

Omschrijving	Meerjarenbegroting 2024-2027						Toelichting / subprogramma
	Begroting 2023	2024	2025	2026	2027	2028	
A. Budgettaire uitkomst Meerjarenbegroting 2023-2026 inclusief de septembercirculaire 2022 GF:							Raadsbesluit d.d. 9 november 2022
Uitkomst Meerjarenbegroting 2023-2026 inclusief taakstellingen	-1.730 V	-1.597 V	-2.921 V	-25 V	931 N	931 N	
Budgettaire gevolgen 5e Bestuursrapportage 2022	-1.005 V	-1.405 V	-1.822 V	-2.084 V	124 N	124 N	
B. Budgettaire uitkomst 2023-2026 op 1 januari 2023	-2.735 V	-3.002 V	-4.743 V	-2.109 V	1.055 N	1.055 N	Budgettaire positie door de raad vastgesteld (inclusief taakstellingen)
Budgettaire gevolgen Bestuursrapportages 2023:							
Budgettaire gevolgen 1e Bestuursrapportage 2023	155 N	26 N	26 N	26 N	26 N	26 N	Raadsbesluit 10 mei 2023
Reëel begroten / nieuwe bezuinigingsdoelstellingen	500 N	2.000 N	3.500 N	5.000 N	5.000 N	5.000 N	Financiën
Realisatie taakstelling Sociaal Domein	1.500 N	1.926 N	1.926 N	1.926 N	1.926 N	1.926 N	Kansrijk opgroeien
Incidentele posten bestaand beleid	250 N	275 N					Meerdere subprogramma's
Versobering subsidiebeleid, niet zijde Sociaal Domein (toegroeiregeling)	50 N	100 N	100 N	100 N	100 N	100 N	Meerdere subprogramma's
Realiseren taakstelling openbare ruimte (grijs/groen)	190 N	190 N	190 N	190 N	190 N	190 N	Ruimtelijke Ontwikkeling
Budgettaire gevolgen 2e Bestuursrapportage 2023	N	N	N	N	N	N	N
Uitkomst na 2e Bestuursrapportage 2023 zonder niet ingevulde taakstellingen	-90 V	1.515 N	999 N	5.133 N	8.297 N	8.297 N	
C. Raadsbesluiten en collegebesluiten 2023 tot de Kadernota 2024							
Rentebeleid		264 N	259 N	251 N	248 N	248 N	Financiën
Correctie 5e Bestuursrapportage onderdeel 1e Bestuursrapportage Meerinzicht					5 N	5 N	Bestuur en Organisatie
Kapitaallasten Muziekcent 't Weitje		6 N	6 N	6 N	6 N	6 N	Wonen
M.J.O.P. brandweerkazerne		4 N	5 N	102 N	169 N	169 N	Openbare Orde en Veiligheid
Sportvoorziening twee zaaldelen 's-Heerenloo				106 N	286 N	286 N	Kansrijk opgroeien
Vergoeding FC Horst a.g.v. hogere gemeentelijke lasten		9 N	9 N	9 N	9 N	9 N	Op weg naar samenredzaamheid
Beheerlasten mobiele camera's		5 N	5 N	5 N	5 N	5 N	Openbare Orde en Veiligheid
Kapitaallasten verhoging krediet Rietschanscollege			3 N	3 N	3 N	3 N	Kansrijk opgroeien

Kapitaallasten 7e gymzaal Groevenbeek					38 N	38 N	38 N	Kansrijk opgroeien
Uitvoeringsstrategie Tonsel		147 N	35 N					Ruimtelijke Ontwikkeling
Bestuurlijke besluitvorming EHZM		28 N	28 N	28 N	28 N	28 N	28 N	Bestuur en Organisatie
Financiële startpositie Kadernota 2024 Ermelo	-90 V	1.978 N	1.349 N	5.681 N	9.094 N	9.094 N		
D. Budgettaire gevolgen bestaand beleid Kadernota 2024 Ermelo:								
Financieel-technische uitgangspunten Meerjarenbegroting 2024-2028	0 N	1.070 N	1.068 N	1.074 N	1.002 N	1.002 N	1.002 N	Financiën
Decembercirculaire 2022	-41 V	-1 V	1 N	1 N	0 N	0 N	0 N	Financiën
E. Budgettaire gevolgen nieuw beleid Kadernota 2024 Ermelo:								
Nieuw beleid: juridisch (wettelijke) verplichtingen:								
* Structurele doorwerking		0 N	15 N	15 N	15 N	15 N	15 N	
* Incidentele doorwerking		0 N	0 N	0 N	0 N	0 N	0 N	
Nieuw beleid: bestuurlijke verplichtingen / afspraken:								
* Structurele doorwerking		73 N	73 N	73 N	73 N	73 N	73 N	
* Incidentele doorwerking		0 N	0 N	0 N	0 N	0 N	0 N	
Nieuw beleid: overige voorstellen, projecten en activiteiten:								
* Structurele doorwerking		661 N	624 N	618 N	635 N	635 N	635 N	
* Incidentele doorwerking		1.128 N	910 N	817 N	311 N	311 N	311 N	
Sub-totaal	-131 N	4.909 N	4.040 N	8.279 N	11.130 N	11.130 N		
F. Dekkingsplan 2024 - 2028:								
Concreet ingevulde Taakstellingen		-3.861 V	-5.717 V	-5.857 V	-8.688 V	-8.688 V		
Dekking vanuit reserve transitie Sociaal Domein en Fysiek Domein en reserve investeringen in het fysieke domein		-428 V	-666 V	-666 V	-311 V	-311 V		Financiën
Correctie forensenbelasting (motie voor incidentele verlaging was structureel uitgevoerd in MJB 2023-2026)		-222 V	-222 V	-222 V	-222 V	-222 V		Financiën
Correctie toeristenbelasting (motie voor incidentele verlaging was structureel uitgevoerd in MJB 2023-2026)		-4 V	-4 V	-4 V	-4 V	-4 V		Financiën
Structurele meeropbrengst OZB als gevolg van groter areaal		-270 V	-270 V	-270 V	-270 V	-270 V		Financiën
Indexatie van Onroerende Zaakbelasting		-293 V	-293 V	-293 V	-293 V	-293 V		Financiën
Totaal Dekkingsplan 2024 - 2028	0	-5.078 V	-7.172 V	-7.312 V	-9.788 V	-9.788 V		
Financieel perspectief na Kadernota 2024 Ermelo	-131 V	-169 V	-3.132 V	967 N	1.342 N	1.342 N		

* Eventueel kunnen de incidentele bedragen nieuw beleid gedekt worden door een beschikking over de algemene reserve vrij besteedbaar.

Bovengenoemde mutaties leiden tot wijzigingen in de navolgende subprogramma's

Subprogramma Financiën	Lasten	3.709	4.927	6.425	6.350	6.350
	Baten	-1.218	-1.454	-1.454	-1.100	-1.100
Subprogramma Bestuur en organisatie	Lasten	28	28	28	33	33
	Baten					
Subprogramma Ruimtelijke Ontwikkeling	Lasten	337	225	190	190	190
	Baten					
Subprogramma Kansrijk opgroeien	Lasten	1.926	1.929	2.073	2.253	2.253
	Baten					
Subprogramma Openbare Orde en Veiligheid	Lasten	9	10	107	174	174
	Baten					
Subprogramma Op weg naar samenredzaamheid	Lasten	9	9	9	9	9
	Baten					
Subprogramma Wonen	Lasten	6	6	6	6	6
	Baten					

Actualisatie personeelskosten 2024

Ten behoeve van deze Kadernota 2024 Ermelo is de personeelsbegroting 2023 niet opnieuw doorgerekend. Volstaan is met het verwerken van de effecten van de nieuwe CAO voor het gemeentepersoneel (2023).

Na vaststelling van de kadernota wordt op basis van de plannen en de reguliere werkzaamheden gebruik makend van de zero based methodiek opnieuw de omvang van de organisatie bepaald. Hierbij is de huidige omvang van het personeelsbudget kaderstellend. De uitzonderingen daarop zijn de formatieve claims die in de kadernotavoorstellen zijn opgenomen en anderzijds toekomstige CAO verplichtingen. Wij zullen de ramingen berekenen voor de loonsom, tegemoetkomingen, personele vergoedingen, inhuur personeel, pensioenen, arbeidsvoorwaarden, stelposten en centrale personeelsbudgetten.

Financieel overzicht nieuw beleid

In deze Kadernota 2024 zijn de volgende onderwerpen als nieuw beleid in de volgende drie categorieën verwerkt:

Overzicht aanmeldingen nieuw beleid

- = voordeel

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting		Meerjarenbegroting 2024-2027		
	2023	2024	2025	2026	2027
Juridische (wettelijke) verplichtingen	0	0	15	15	15
Bestuurlijke verplichtingen/afspraken	0	73	73	73	73
Overige voorstellen, projecten en activiteiten	0	1789	1534	1435	946
Totaal nieuw beleid	0	1862	1622	1523	1034
Waarvan totaal nieuw beleid incidenteel	0I	1128I	910I	817I	311I
Waarvan totaal nieuw beleid structureel	0S	734S	712S	706S	723S

Bovengenoemde mutaties leiden tot wijzigingen in de navolgende subprogramma's

Subprogramma Kansrijk opgroeien	Lasten	161	186	186	15
	Baten				
Subprogramma Bestuur en Organisatie	Lasten	707	569	569	531
	Baten				
Subprogramma Perspectief op (on)betaald werk	Lasten	55	55	55	17
	Baten				
Subprogramma Openbare Orde en Veiligheid	Lasten	115	85	85	15
	Baten				
Subprogramma Kwaliteit Openbare Ruimte	Lasten	323	41	23	14
	Baten				
Subprogramma Verkeer en Vervoer	Lasten	85	49	42	59
	Baten				
Subprogramma Wonen	Lasten	55	68	68	13
	Baten				
Subprogramma Ruimtelijke Ontwikkeling	Lasten	373	613	463	223
	Baten	-195	-195	-120	0
Subprogramma Toerisme	Lasten	168	60	56	56
	Baten				
Subprogramma Economie	Lasten	15	3	8	3
	Baten				
Subprogramma Op weg naar samenredzaamheid	Lasten	0	88	88	88
	Baten				

Totaal nieuw beleid		1862	1622	1523	1034

Nieuw beleid Juridische/Wettelijke verplichtingen

In deze Kadernota 2024 zijn de volgende aanleveringen in de categorie juridische (wettelijke) verplichtingen verwerkt:

Structurele aanpassingen

Tijdelijke unit Augustinusschool

Doordat de nieuwbouw van het Kindcentrum minimaal één jaar opschuift en de Augustinusschool nu een groeiend aantal leerlingen heeft, zal zij een beroep doen op ons vanaf schooljaar 2023-2024 voor de uitbreiding van een tijdelijke unit. Er is er reeds één unit gerealiseerd in de zomer van 2022. Conform eerdere kosten wordt een bedrag van € 150.000,00 gereserveerd. In de kadernota wordt in het financieel beeld rekening gehouden met de bijbehorende kapitaallasten. Voor dit onderwerp zal een kredietvoorstel worden aangeboden.

Overzicht aanmeldingen nieuw beleid juridische (wettelijke) verplichtingen

- = voordeel

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting		Meerjarenbegroting 2024-2027			Subprogramma
	2023	2024	2025	2026	2027	
Samen Leven in Ermelo						
Kapitaallasten uitbreiding van tijdelijke unit Augustinusschool			15 N	15 N	15 N	Kansrijk opgroeien

Totaal nieuw beleid	0	0	15	15	15
Waarvan totaal nieuw beleid incidenteel	0I	0I	0I	0I	0I
Waarvan totaal nieuw beleid structureel	0S	0S	15S	15S	15S

Nieuw beleid Voorgenomen besluiten b&w en/of raad

In deze Kadernota 2024 zijn de volgende aanleveringen in de categorie bestuurlijke verplichtingen/afspraken verwerkt:

Structurele aanpassingen

Extra capaciteit Meerinzicht voor uitwisseling gegevens

Het belang van uitwisseling van data neemt onder invloed van de verdergaande digitalisering toe. Daardoor neemt ook het aantal koppelingen tussen applicaties toe. Om dit alles in goede banen te leiden maken wij gebruik van een externe partner die deze koppelingen en externe verbindingen professioneel begeleid. Het interne beheer op deze koppelingen en de complexiteit daarvan overstijgt inmiddels de beschikbare capaciteit. Daarmee komt de beschikbaarheid van bedrijfssystemen (continuïteit) in gevaar. Mogelijk zal hier onder invloed van common ground een versimpeling in ontstaan. Maar dan nog geldt: Wie beheert de verbindingen? Of in het geval van common ground, wie beheert de toenemende hoeveelheid API's. Het beheer van de verbindingen (nu nog vaak in de vorm van koppelingen) vraagt inzet van tooling en gespecialiseerde capaciteit om risico's op het gebied van veiligheid en bedrijfscontinuïteit zo beperkt als mogelijk te houden.

Extra capaciteit Meerinzicht voor bulkaanvraag minimaregelingen

Meerinzicht is verantwoordelijk voor de uitvoering van de minimaregelingen. Er zijn vier minimaregelingen die jaarlijks in grote hoeveelheden worden aangevraagd in de maand januari/februari (3.500 aanvragen in 2022, 3.000 aanvragen in 2021). Bij de afhandeling van deze processen zijn een aantal criteria van belang.

1. De klant krijgt binnen de wettelijke termijn van 8 weken een besluit op de aanvraag en zo mogelijk eerder.
2. Wanneer de klant de aanvragen niet compleet toestuurt, volgt er een eenmalige uitvraag van gegevens voor de 4 processen i.p.v. viervoudige uitvraag
3. Wanneer de aanvraag wordt afgewezen wordt de klant daar eerst telefonisch over geïnformeerd, conform het advies uit de kwaliteitsrapportage sociaal domein 2020.

Om deze aanvragen af te handelen volgens gestelde criteria is er in de periode van de eerste 4 maanden van het jaar ieder jaar weer tijdelijk extra formatie nodig. Daarom wordt voorgesteld een bedrag te reserveren voor inhuur. Het voordeel van inhuren is dat medewerkers zich volledig kunnen focussen op deze aanvragen en daarmee de productie hoger is dan wanneer de taak erbij wordt gedaan. Een piekbelasting in bredere zin wordt zo voorkomen. Deze piek in de minimaregeling valt namelijk samen met de piek bij onze reguliere bijzondere bijstands processen. Dit veroorzaakt ook een stijging in de vraag naar telefonische bereikbaarheid om vragen omtrent deze regelingen op te vangen. Deze processen komen onder druk te staan als deze gelijktijdig en tijdig afgehandeld moeten worden door grotendeels dezelfde mensen. Met de inzet van het gevraagde budget kan tijdens de piek worden ingehuurd en is er voor de klant geen vertraging in zowel reguliere dienstverlening als bij de beantwoording van aanvragen van minimaregelingen.

Extra capaciteit Meerinzicht voor ICT dienstverlening in digitale samenleving

De invloed van digitalisering op de publieke sector gaat allang niet meer over het werken met computers binnen kantooromgevingen. Het gaat steeds meer over dienstverlening aan onze inwoners, bezoekers en bedrijven (het signaleren van vuilnisbakken die geleegd moeten worden; over kassasystemen van bijvoorbeeld zwembaden, maar ook ondersteuning bij raadsvergaderingen). Digitalisering (en automatisering) van gemeentelijke organisaties beperkt zich daarmee niet meer tot kantoor tijden: het maakt een steeds groter onderdeel uit van onze dienstverlening. Daarnaast speelt de reactietijd van ICT op security issues. In het kader van GGI-veilig kan worden geparticipeerd in monitoring van onze ICT-omgeving gedurende 24 uur per dag. Maar er is geen capaciteit beschikbaar om de potentiële signalen van dreiging op te pakken buiten kantoor tijden. En ja, hackers werken ook in het weekeinde door. Binnen ICT is geen capaciteit voorhanden om een zodanige verdeling te realiseren dat een redelijke dekking gedurende 24 uur per dag beschikbaar is, vandaar deze extra capaciteitsvraag.

Overzicht aanmeldingen nieuw beleid bestuurlijke verplichtingen/afspraken - = voordeel

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting		Meerjarenbegroting 2024-2027			Subprogramma
	2023	2024	2025	2026	2027	
Samen Werken voor Ermelo						
Kadernotavoorstel Meerinzicht "Uitwisseling gegevens"		28 N	28 N	28 N	28 N	Bestuur en organisatie
Kadernotavoorstel Meerinzicht "Bulkaanvraag minimaregelingen"		17 N	17 N	17 N	17 N	Perspectief op (on)betaald werk
Kadernotavoorstel Meerinzicht "ICT dienstverlening in digitale samenleving"		28 N	28 N	28 N	28 N	Bestuur en organisatie
Totaal nieuw beleid	0	73	73	73	73	
Waarvan totaal nieuw beleid incidenteel	0I	0I	0I	0I	0I	
Waarvan totaal nieuw beleid structureel	0S	73S	73S	73S	73S	

Nieuw beleid Overige voorstellen/projecten/activiteiten/aanmeldingen

In de Kadernota 2024 zijn de volgende aanleveringen in de categorie overige voorstellen, projecten en activiteiten verwerkt:

Samen werken voor Ermelo

Incidentele aanpassingen

Preventie en Handhavingsplan 2023-2026
Alcoholwet

Het laten uitvoeren van een 'nalevingsonderzoek leeftijds grens schenken alcohol', door een daartoe deskundig bureau (bureau Objectief). Dit bureau zal een representatieve steekproef onder diverse typen drankverstrekkende locaties uitvoeren. Hierbij gaat het om:

- * Cafetaria's;
- * Sportkantines;
- * Slijterijen;
- * Supermarkten;
- * (Natte) Horeca.

Dit bureau onderzoekt de naleving door middel van mysteryshoponderzoek. Bij deze onderzoeksmethode wordt geprobeerd 16- en 17-jarige mysterykids onder begeleiding van een ervaren auditor alcohol te laten kopen volgens een vast (landelijk) protocol. Mysteryshoponderzoek is een wetenschappelijk aanvaarde methode, die zeer betrouwbare gegevens oplevert.

De uitkomst van dit onderzoek helpt om inzicht te krijgen in de aard en omvang van de problematiek en om het risicogestuurd toezicht en handhaving verder in te vullen.

Tevens wordt een preventieve kroegentocht georganiseerd.

In 2014 en 2017 is er door de Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan (KVU), in samenwerking met de gemeente een kroegentocht voor ouders georganiseerd. Tijdens deze kroegentocht krijgen ouders informatie over alcohol, drugs en uitgaan aan de hand van presentaties in verschillende horecagelegenheden. Er wordt ingegaan op de beschermende omgevingsfactor van het gezin, wat aansluit op 'Opgroeien in een Kansrijke Omgeving' (OKO). Tijdens de editie in 2017 werd onder andere samengewerkt met Jongerenwerk, het Centrum voor Jeugd en Gezin, Tactus, horecagelegenheden en het ziekenhuis St Jansdal. De kroegentocht richt zich met name op de opvoeders, dus de verstrekkers. Deze kroegentocht werd in de vorige edities over het algemeen goed beoordeeld door de ouders. Vandaar dat we dit nogmaals organiseren. Bij voorkeur wordt deze activiteit in het voorjaar georganiseerd.

Dekking van de kosten wordt gevonden in het subprogramma Openbare Orde en Veiligheid.

Handhaving vakantieparken

Vanuit meerdere trajecten en/of beleid zijn wij eerder akkoord gegaan met omvorming van recreatieparken en/of controle op permanente bewoning. In 2022 is een traject opgestart. De resultaten van handhaving zijn positief, nog lang niet afgerond en moeten worden doorgezet. Er is externe hulp van juristen en toezichthouders nodig om het traject vol te houden.

Extra capaciteit Meerinzicht Arbeidsdeskundige

De arbeidsdeskundigen adviseren de klantmanagers over het plaatsen van een klant naar werk of een traject en bij het aanvragen van een medisch advies of beoordeling van het arbeidsvermogen. Daar waar nodig adviseren ze de klantmanagers t.a.v. complexe trajecten, m.n. daar waar sprake is van personen met een beperking. Ze beoordelen hierbij mede de mogelijkheid tot het verrichten van (betaalde) arbeid in relatie tot de vastgestelde mate van arbeidsgeschiktheid en, indien van toepassing, de bestaande werkplek. Ze geven ook uitvoering aan de re-integratieverplichting t.b.v. medewerkers die, met een indicatie doelgroep register en Beschut Werk, ziek uit dienst gaan. Dit valt namelijk onder de taakstelling van de gemeente. Hiernaast speelt de arbeidsdeskundige een rol bij de voorlichting en informatieverstrekking aan werkgevers in relatie tot het in dienst nemen van een arbeidsbeperkte medewerker zoals bijvoorbeeld de No-risk polis en bepaalde belastingvoordelen. In relatie tot Beschut werken en indicatie Banenafspraken stellen ze de aanvraag op bij de beoordeling van het arbeidsvermogen bij het UWV.

Naast deze belangrijke adviserings taken, die verbonden zijn aan de wettelijke taken, verrichten de arbeidsdeskundigen in dat kader de loonwaardemetingen. Ook in relatie tot de Wmo klantmanagers over de vraag of dagbesteding passend is en bij complexe trajecten kunnen ze in toenemende mate een belangrijke rol spelen. Tot slot geven ze input aan beleidsadviseurs over aanpassingen en/of verbeteringen van gemeentelijk Sociaal Beleid. Dit heeft vooral betrekking op Arbeidsmatige dagbesteding, Beschut Werk en het Doelgroep register. Bij met name Participatie, maar ook bij de Wmo en Jeugd vervullen de arbeidsdeskundigen een belangrijke overstijgende adviseursrol. Gelet op deze hoeveelheid aan taken in relatie tot de formatie die er voor staat komt de adviseurs rol in het gedrang. Temeer omdat op dit moment de positie en de taken van de arbeidsdeskundigen nog niet optimaal zijn. Dit zou in het complete proces van Participatie nog beter belegd kunnen worden.

De belangrijkste bottleneck is de loonwaardemetingen. Met ongeveer 100 loonwaardemetingen op jaarbasis is dit gelet op het takenpakket en de formatie te veel voor de huidige formatie. Gelet op het huidige takenpakket dient de formatie uitgebreid te worden. Een alternatief is om de loonwaardemetingen uit te besteden, waarbij de controle op de uitvoering hiervan onder de verantwoordelijkheid en het zicht blijft van de arbeidsdeskundigen van Meerinzicht. Financieel vraagt dit ongeveer dezelfde omvang.

Veranderende inzet Meerinzicht HRM

De toenemende dynamiek in organisaties in het algemeen, en de ontwikkeling van de EHZ&M organisaties (organiek en kwalitatief) in het bijzonder, leidt tot een toenemende vraag uit de EHZ&M organisaties voor meer strategische inzet daarop vanuit HRM.

Meer dan nu kan worden geleverd, wordt van HRM gevraagd (ook) een strategische business partner voor directie en management te zijn bij het inrichten en ontwikkelen van (delen van) de EHZ&M organisaties. Als deze doorontwikkeling met de bestaande formatie moet worden gerealiseerd, zijn we afhankelijk van de mogelijkheden tot vakinhoudelijke doorontwikkeling van het bestaande team en/of van (natuurlijk) verloop om deze kwaliteiten aan het team toe te kunnen voegen. Als de behoefte op kortere termijn noodzakelijk wordt geacht, vraagt dat een tijdelijke toevoeging op de formatie.

Meerinzicht/HRM investeert in de kennis en vaardigheid van eigen medewerkers, gericht op meer strategische(organisatie) advisering. Als extra investering en ter versnelling in deze ontwikkeling willen we vanaf 2023 de formatie (kwantitatief en kwalitatief) tijdelijk uitbreiden met een strategisch HRM adviseur.

In 2025 en 2026 wordt deze formatie, door gebruik te maken van natuurlijk verloop, weer afgebouwd tot het niveau van 2022.

Veranderende inzet Meerinzicht Communicatie

De complexiteit van de (uitvoerende) taken van gemeenten neemt toe. Burgers zijn mondig en steeds vaker is gemeentelijk beleid in (sociale) media onderwerp van een publiek debat. De vraag naar meer hoogwaardige professionele ondersteuning door communicatieprofessionals vanuit de EHZ&M organisaties neemt daarom toe. De inzet van de professionals van team Communicatie wordt de komende jaren minder uitvoerend. In plaats daarvan wordt (strategische) advisering van colleges en directies geïntensiveerd en worden strategische projecten beter ondersteund.

Meerinzicht/Communicatie investeert in de kennis en vaardigheid van eigen medewerkers, gericht op meer strategische advisering. Als extra investering en ter versnelling van deze ontwikkeling willen we vanaf 2023 de formatie (kwantitatief en kwalitatief) tijdelijk uitbreiden met een strategisch communicatieadviseur. In 2025 en 2026 wordt deze formatie, door gebruik te maken van natuurlijk verloop, weer afgebouwd tot het niveau van 2022.

Extra capaciteit Meerinzicht SROI Coordinator

Onderdeel van het regionale inkoopbeleid van de deelnemende gemeenten van de ISNV is om Social Return on Investment (SROI) bij inkoop en aanbestedingen toe te passen. Hierbij stelt de gemeente als aanbestedende dienst als eis dat de gegunde partij een bepaald percentage (meestal 5%) van de opdrachtsom besteedt aan SROI.

De colleges van de gemeente Ermelo, Harderwijk en Zeewolde hebben op basis van het college advies Social Return (maart 2022) besloten in te stemmen met het aanstellen van een coördinator SROI in 2022.

Deze functionaris fungeert als eerste aanspreekpunt en trekker voor SROI projecten in de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde. Daarnaast draagt deze functionaris bij aan de inbedding van SROI bij de gemeenten. Ten slotte heeft de SROI coördinator een verbindende rol bij inkooptrajecten en de connectie met het expertisepunt SROI in de arbeidsmarktregio. In 2022 is de SROI coördinator bekostigd op basis van het beschikbare gemeentelijke budget voor reïntegratie. In 2023 komt de dekking van incidentele regionale gelden van de arbeidsmarktregio. Aangezien SROI uitvoering een onderdeel is van het vastgestelde inkoopbeleid, wordt voorgesteld dit structureel in de begroting te verwerken.

Structurele aanpassingen

Verhoging budget handhaving.

Het budget voor handhaving wordt volledig gebruikt voor systemen die gekoppeld zijn met politie en justitie. Hierdoor is er geen budget beschikbaar voor de reguliere aanschaf van kleding/uitrusting, proceskosten en kosten voor bergingen. Voorgesteld hiervoor alsnog budget op te nemen en dit te dekken vanuit de opbrengst van opgelegde dwangsommen.

Aanpassing formatie

Binnen de formatie van Ermelo liggen uitdagende opdrachten binnen het Domein Wonen, Ruimtelijke Ontwikkeling, Anterieure overeenkomsten en Vitale vakantieparken. Deze opgave is structureel groter dan de formatie die nu reeds beschikbaar is. Voorgesteld wordt om de capaciteit in overeenstemming te brengen met de wettelijke en bestuurlijk gewenste taken.

Samen Leven in Ermelo

Incidentele aanpassingen

Integraal huisvestingsplan onderwijs

Na het vaststellen van de onderwijsvisie moet een herijking plaatsvinden van het integraal huisvestingsplan onderwijs. Hiervoor zal een extern adviesbureau worden aangezocht. Binnen reguliere onderwijsbegroting is hier geen budget voor beschikbaar.

Opgroeien in een kansrijke omgeving

Uit de laatste cijfers van de GGD-monitor blijkt dat de tendens van middelengebruik onder jongeren in Ermelo (en op de Noord-Veluwe) stagneert. Het middelengebruik neemt niet af en groeit zelfs op onderdelen. Dit sluit niet aan bij doelstellingen van NIX 18 en vraagt om een nieuwe benadering rondom middelengebruik. In de afgelopen twintig jaar is op IJsland, door de introductie van het IJslandse Preventiemodel, het middelengebruik onder jongeren drastisch gedaald. Jongeren op IJsland behoren nu tot de minst gebruikende jongeren in Europa. Door de opvallende resultaten is het IJslands preventiemodel inmiddels ook in Nederland bekend.

De afgelopen jaren hebben zes Nederlandse gemeenten in een leertraject het IJslandse preventiemodel (OKO) geïmplementeerd, ondersteund door het Trimbos-instituut en het Nederlands Jeugdinstituut. Ze zijn enthousiast over de aanpak en adviseren andere Nederlandse gemeenten om ook op deze manier te gaan werken. In 2022 zijn nog 10 gemeenten gestart met deze aanpak. De gemeenten Elburg, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Oldebroek en Putten werken binnen het thema samen.

Op 9 februari 2022 is de regionale nota Volksgezondheid door uw gemeenteraad vastgesteld. Daarin is voorgesteld om een haalbaarheidsonderzoek te doen naar het draagvlak voor de aanpak 'Opgroeien in een Kansrijke Omgeving', oftewel OKO (voorheen IJslands Model genoemd) binnen de gemeenten op de Noord-Veluwe. Dit haalbaarheidsonderzoek heeft inmiddels plaatsgevonden. Uit het haalbaarheidsonderzoek blijkt dat er voldoende draagvlak is voor de OKO-aanpak.

Voorgesteld wordt om dit project voor een periode van 3 jaar via deze Kadernota te financieren waarna, na evaluatie, dit uit de reguliere exploitatielasten wordt bekostigd.

Buurtgezinnen

In 2022 zijn we gestart met Buurtgezinnen in Ermelo op basis van incidentele bekostiging voor de duur van 2 jaar. Deze periode was bedoeld om te monitoren of dit concept voorziet in de behoefte en het gewenste resultaat zou opleveren. Inmiddels is duidelijk dat Buurtgezinnen zeker voorziet in de behoefte en een belangrijke bijdrage levert aan de transformatie binnen het Sociaal Domein. Gezinnen die ondersteuning nodig hebben, worden gesteund door gezinnen die steun kunnen bieden, wat bijdraagt aan het welbevinden van kinderen en/of hun ouders om zwaardere/specialistische hulp te voorkomen of te verminderen.

Voorgesteld wordt om dit project alsnog voor een periode van 3 jaar te financieren waarna, na evaluatie, dit uit de reguliere exploitatielasten moet worden bekostigd.

Ondersteuners jeugd bij huisartsen

Het betreft hier intensivering van bestaand beleid, namelijk uitbreiding capaciteit en inzet ondersteuners jeugd bij huisartsen in Ermelo. Momenteel wordt door het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) per week inzet gepleegd en huisartsen zijn hierover zeer tevreden. De ondersteuners jeugd bij de huisartsen leveren een bijdrage aan het verminderen van het aantal doorverwijzingen naar de JGGZ en kunnen gericht advies geven en/of verwijzen naar basisvoorzieningen. Om alle opvoed- en opgroevragen te kunnen oppakken vanuit de huisartsenpraktijken, is uitbreiding nodig van het aantal uren per week.

Voorgesteld wordt om dit project voor een periode van 3 jaar te financieren waarna, na evaluatie, dit uit de reguliere exploitatielasten moet worden bekostigd.

Sportcentrum de Zanderij

De nieuwbouw van het sportcentrum de Zanderij is in een vergevorderd stadium. Net als bij meerdere investeringsprojecten worden wij geconfronteerd met hogere lasten als gevolg van een enorme inflatie in combinatie met een druk op levertijden. Bij de jaarrekening hebben wij op voorhand een bedrag van € 1.000.000,00 gereserveerd in de reserve investeringen in het fysieke domein om deze extra lasten op te vangen. In de begroting nemen wij de kapitaallasten van deze extra investering mee.

Samen wonen in Ermelo

Incidentele aanpassingen

Tijdelijke capaciteit uitvoering maatregelen heidebeheer

In de langetermijnvisie heideterreinen zijn een aantal doelstellingen opgenomen voor de gemeentelijke heideterreinen:

1. Voldoen aan de verplichtingen vanuit Natura 2000.
2. Negatieve effecten van bodemverzuring verzachten.
3. Vergroten van de structuurvariatie.
4. Introductie van nieuwe beheervormen.
5. Meer kansen voor bosrandontwikkeling en loofhout.
6. Heideterreinen verbinden.
7. Stimuleren van biodiversiteit insecten.
8. Naar een nieuwe recreatiezonering.
9. Meer aandacht voor natuurbrandpreventie.
10. Behoud van archeologische en cultuurhistorische waarden.
11. Beperken van externe invloeden en zorgen voor handhaving.

Naast deze speerpunten worden de maatregelen voortgezet die in de afgelopen beheerperiode succesvol zijn gebleken.

Voor het uitvoeren van deze maatregelen is voor 2024 en 2025 budget benodigd om een incidenteel tekort aan capaciteit op te vangen. Om de maatregelen uit te kunnen voeren zal daarom extra capaciteit ingehuurd moeten worden.

Hart van Horst

Na vaststelling van het beleidsplan door de raad, is het opstellen van een omgevingsplan de volgende fase. Dit is nodig om woningbouw overeenkomstig het beleidsplan te realiseren. Voor het voorbereiden van het omgevingsplan zullen onderzoeken moeten worden uitgevoerd waarna een omgevingsplan wordt opgesteld. Er zijn meerdere grondeigenaren bij dit project betrokken. De kosten zullen evenredig over deze grondeigenaren verdeeld worden. Hart van Horst is binnen de woondeal als sleutelproject benoemd. Voor de voorbereiding en de uitvoering van het plan wordt nog een exploitatiebegroting opgesteld. Verwacht wordt dat hiermee een bedrag van € 300.000,00 gemoed is. Verwacht wordt dat de helft van deze kosten kunnen worden vergoed.

Uitbreiding taken domein wonen

In het kader van woonbeleid wordt het grootste deel van het budget gebruikt voor de Ermelose Woondag. De precieze uitwerking van nieuwe landelijke wetgeving is nog niet bekend, maar vast staat dat er extra inspanningen van gemeenten worden verwacht. Wij reserveren een bedrag van € 55.000,00 om aan deze verwachtingen te kunnen voldoen.

Voorgesteld wordt om deze uitbreiding voor een periode van 3 jaar te financieren waarna, na evaluatie, dit uit de reguliere exploitatielasten moet worden bekostigd.

Uitwerking en opstellen stedenbouwkundige plan grootschalige woningbouw

Het uitwerken en opstellen van stedenbouwkundige plannen voor grootschalige woningbouw. Hierbij wordt gedacht aan:

1. Externe procesbegeleiding bij het uitvoeren van de gekozen strategie door de gemeente. Ontwikkeling via marktwerking of zelf actief grondpolitiek voeren.
2. Opstellen programma van eisen. Hier liggen verschillende onderzoeken en berekeningen aan ten grondslag. Zoals stikstofberekening, flora en fauna scan, bodem/ geluid/trillingsonderzoek, archeologisch onderzoek, externe veiligheid. Ketenpartners zullen tevens advies uitbrengen.
3. Op laten stellen MER (milieueffectrapportage)
4. Opstellen onafhankelijk stedenbouwkundig ontwerp voor een zone met grootschalige woningbouw. Met bijhorend communicatie en participatietraject.
5. Planologische procedure; opstellen omgevingsplan.

De kosten worden gedeeltelijk vergoed vanuit opbrengsten vanuit de grondexploitaties, dan wel vanuit nog af te sluiten anterieure overeenkomsten.

Omvormingsbudget Wegen en Groen

Bij de ombuigingen/ taakstellingen is een taakstelling voor wegen en groen gedefinieerd. Deze taakstelling op wegen en groen wordt ingevuld door het benoemen van een taakstellend budget waarbij de plannen op basis van de dit budget moeten worden gemaakt. Dit vereist echter een periode van het herzien van plannen, zowel inhoudelijk (gebruik van ander soorten planten) als het inregelen van andersoortige contracten. Dit vereist tijd omdat niet zomaar contracten kunnen worden opgezegd. Daarom wordt voor 2024 een transitiebudget voorgesteld van € 240.000,00. (zijnde nagenoeg het bedrag van de bezuiniging)

Duurzaam in het Licht

In 2021 is aan het projectplan Ermelo Duurzaam in het Licht een incidentele subsidie toegekend. Dit budget is bestemd voor de terugkerende kosten in het kader van een aantrekkelijk winkelgebied met sfeervolle verlichting en is niet in de begroting opgenomen.

Voorgesteld wordt om dit project voor een periode van 3 jaar te financieren waarna, na evaluatie, dit uit de reguliere exploitatielasten moet worden bekostigd.

Hooge Riet

Na oplevering van het openbaar gebied van de Hooge Riet aan de gemeente zijn wij verantwoordelijk voor het dagelijks onderhoud en beheer. Dit is afgesproken in de anterieure overeenkomst Hooge Riet. Vooralsnog is hier geen geld voor beschikbaar gesteld. Voor 2024 wordt eenmalig een bedrag van € 50.000,00 opgenomen.

Planvorming Callunaterrein

De verwachting is dat de planvorming voor het Callunaterrein in 2024 zal plaatsvinden. De kosten worden ingeschat op € 50.000,00 en worden vanuit de op te starten grondexploitatie vergoed.

LEADER GEUS gebiedsprogramma's

In de regionale samenwerking GEUS (Garderen, Elspeet, Uddel en Speuld) werken de gemeenten samen aan een visie om de agrarische enclaves op de Veluwe en de (voorbereiding van) de uitvoering van maatregelen die de enclaves leefbaar en toekomstbestendig houden. Juist de agrarische enclaves, omsloten door kwetsbaar Natura 2000-gebied en met een fors aandeel intensieve veehouderij, gaan door het stikstofbeleid flinke economische en daarmee ook maatschappelijke veranderingen tegemoet.

Budget is nodig voor het proces van GEUS en voor de uitwerking van een project wat daar onder valt, wat een uitvoering is van een motie vanuit de raad.

Structurele aanpassingen

Markt 2.0

Met de Markt 2.0 wordt een herinrichting van de Markt gemaakt. Hierin wordt voorzien in een uitbreiding van winkelruimte, parkeerruimte en een opwaardering van de kwaliteit van de openbare ruimte. Het definitief ontwerp zal in 2023 gereed zijn. Het binnen de begroting reeds gereserveerde bedrag zal niet toereikend zijn, aangezien er meer bouwkundige werkzaamheden noodzakelijk zullen zijn en gezien de recente inflatie. Bij de jaarrekening 2022 is op voorhand een bedrag van € 2.000.000,00 gereserveerd in een hiervoor opgerichte reserve investeringen in het fysieke domein. Kapitaallasten worden ingeschat vanaf 2025.

Speeltoestellen Groenzone Zuid

Groenzone zuid is heringericht. Dit is reeds afgerond op de inrichting van het spelen na. Bij de planvorming van de herinrichting zijn buurtbewoners actief betrokken. Hieruit is gebleken dat groen, natuurlijk spelen de voorkeur geniet. De definitieve planvorming is ook met de buurtbewoners gedeeld en staat nu ook nog op de website van de gemeente Ermelo. Tegelijkertijd constateren wij dat er geen middelen zijn gereserveerd voor de aanschaf, onderhoud en toekomstige vervanging van de speeltoestellen. Hierdoor kan momenteel niet worden voldaan aan de wens van de bewoners en hetgeen wat wij hebben gecommuniceerd. Momenteel komen er veel vragen van de bewoners over de plaatsing van speeltoestellen.

Een deel van de speeltoestellen die hier waren gevestigd, staan momenteel in de opslag. Deze voldoen echter niet aan de uitstraling zoals deze gepresenteerd is aan de wijkbewoners. Om kosten te besparen kunnen we deze 'oude' toestellen terugplaatsen in combinatie met enkele nieuwe toestellen die wel voldoen aan de uitstraling volgens de planvorming.

Met dit voorstel wordt ook het toekomstige beheer en vervanging geregeld.

Speelvoorziening Vervangingsbudget

Jaarlijks is een bedrag beschikbaar voor het vervangen van de speeltoestellen. Dit structurele budget is echter niet voldoende om de voor ons liggende vervangingsopgave te kunnen uitvoeren. Dit komt mede doordat de prognose voor vervanging van speeltoestellen wordt opgesteld op basis van historische prijzen. Hierbij wordt voorbijgegaan aan de prijsstijging gedurende de levensduur van speeltoestellen (15 jaar). Vervanging geschiedt op basis van een overzicht van alle in de openbare ruimte staande speeltoestellen en de toets op de kwaliteit daarvan door middel van een periodieke schouw. Om een veilig en verzorgd speelaanbod voor de jonge inwoners van onze gemeente te blijven bieden is een structurele verhoging van het vervangingsbudget nodig. Vandaar dit voorstel.

Uitvoeringsprogramma mobiliteit

De kernwaarden vanuit de visie zijn Groen, Veilig, Vitaal & Bereikbaar Ermelo en volgens het STOP-principe vastgesteld (stappen, trappen, openbaar vervoer, Privé-vervoer). Door bestuurlijke vaststelling van de projecten in het uitvoeringsprogramma wordt het voor inwoners duidelijk binnen welke kaders het project zal worden gerealiseerd. Hiermee wordt vooraf helderheid gecreëerd over de projecten die wel (en daarmee ook niet) tot uitvoering gebracht worden, wanneer dit zal gebeuren en welke middelen hiervoor beschikbaar zijn.

Aanschaf woonwagens

Verwacht wordt dat in 2024 één woonwagen moet worden aangeschaft. Voor de bijbehorende kapitaallasten wordt een budget bij de kadernota gereserveerd.

Samen ondernemen in Ermelo

Incidentele aanpassingen

Vitale vakantieparken

De afgelopen jaren is intensief gesproken met circa zes recreatieparken rondom het Gentenerf, in het cluster Strokel, die graag willen transformeren naar wonen. Naast deze parken zijn er nog ten minste twee parken in dit gebied die interesse hebben in een soortgelijke transformatie. Andere opties zijn reeds onderzocht en niet haalbaar gebleken. Gezien onder meer het toekomstperspectief en de ligging van deze parken wordt een transformatie hier als wenselijk gezien. Voorgesteld wordt eenzelfde aanpak te hanteren als bij recreatiecluster Horst en beleid te ontwikkelen om deze transformatie mogelijk te maken. Het gebied en de te hanteren aanpak zijn vergelijkbaar met cluster Horst, daarom wordt voor het opstellen van beleid, projectleiding en externe adviezen een bedrag van € 80.000,00 aangehouden.

Belevingsgebied Veluwe kust

Het concept 'Veluwe belevingsgebieden' is ontstaan vanuit de wens andere dan de bekende Veluwe aspecten te accentueren, ook om de bekende Veluwe aspecten te ontlasten. De Veluwe is een sterk merk en roept beelden op van heide, herten, bossen, rust, ruimte, zandverstuivingen. Maar er zijn ook andere kwaliteiten, die wat minder belicht zijn, zoals het water. De gemeente Ermelo bevindt zich niet alleen aan de rand van de Veluwe, zij is ook gelegen aan de Veluwerandmeren. De gemeente wil graag inzetten op de overgang van groen (Veluwe) naar blauw (Veluwerandmeren). Met het belevingsgebied Veluwe Kust willen we in samenwerking met andere Noord-Veluwse gemeenten de Veluwe Kust accentueren en een impuls geven, met thema's als handel, visserij, bedrijvigheid, waterrecreatie en watersport. Er wordt aansluiting gezocht met de ontwikkeling van het Groene Kruispunt en Strand Horst. Hierdoor wordt de ligging van Ermelo aan het water steviger geïntegreerd. Dit voorstel geeft nadere invulling aan: *Strand Horst: regionale recreatieve trekpleister* als kernpunt opgenomen in de omgevingsvisie van Ermelo onder het thema *ontspannen verblijven en recreëren*.

Economische Motor

In het economisch domein lopen een aantal trajecten inhoudelijk en deels ook in de tijd parallel. Lokaal beleid wordt ontwikkeld, (de economische paragraaf van) de EHZ-Gebiedsagenda zal een uitrol verkrijgen, en een nieuw Regionaal Programma Werklocaties (RPW) zal worden opgesteld, vergezeld door een investeringsagenda en een monitoringsopzet. De regionale trajecten brengen kosten met zich mee: RPW-ontwikkeling vereist altijd data-analyse en externe expertise. Tevens bestaat op lokaal niveau het voornemen de Economische Monitor tweejaarlijks te updaten, waarbij externe data-onderzoeks- en analysecapaciteit benodigd is, zeker als de Monitor wordt opgeschaald naar het niveau van de uitrol van de EHZ-Gebiedsagenda en/of de RPW-monitoring. De kosten hiervoor zijn onvermijdelijk en niet vastgelegd in de begroting. Vandaar dit voorstel.

Toerisme en Recreatie

Omdat alle budgetten voor Toerisme en recreatie zijn vastgelegd in samenwerkingsverbanden en langdurige contractuele verplichtingen is er geen budget beschikbaar om in te spelen op kansen in het kader van toerisme en recreatie. Momenteel wordt een volgende Regiodeal Veluwe verkend. Het aangevraagde extra budget wordt ingezet als cofinanciering bij subsidiemogelijkheden zoals de Regiodeal en het Impulsbudget van het NBTC en/of wordt ingezet ten behoeve van implementatie van de kernpunten uit de omgevingsvisie onder de ambitie ontspannen verblijven en recreëren.

Structurele aanpassingen

Beleid vakantieparken

De komende jaren wordt verder gewerkt aan het versterken van de verblijfsrecreatieve sector binnen het programma Vitale Vakantieparken. Voor deelname aan het regionale programma is reeds budget voor de komende jaren beschikbaar gesteld. Voor het lokale programma is nog geen budget voor de komende jaren. Budget is benodigd voor het uitvoeren van het beleid, dit vertaalt zich met name in het toetsen van aanvragen en doorlopen van ruimtelijke procedures. Kosten worden gemaakt voor onder meer onderzoeken, adviezen, juridische procedures en inhuur van specifieke expertise (bijv. op het gebied van stedenbouw, planeconomie, mer-procedures/stikstof). Tot 2023 is hiervoor jaarlijks een bedrag van € 30.000,00 beschikbaar gesteld. Gezien de te verwachten parkplannen en ruimtelijke procedures is de komende jaren € 35.000,00 noodzakelijk.

Centrumontwikkeling Ermelo Buitenleven / CME

Met het beschikbaar stellen van een budget voor de aanschaf en inzet van nieuwe spandoeken wordt een amendement vanuit uw raad *verfraaien' van het aangezicht van het centrum* geconcretiseerd. Tevens is een jaarlijks budget voor onderhoud toegevoegd.

Recreatieve routes

De gemeente Ermelo heeft geïnvesteerd in de recreatieve fiets-, ruiters- en men- en wandelnetwerken in de gemeente. De aangelegde netwerken vragen jaarlijkse onderhoudskosten. De gemeente Ermelo heeft deze belegd bij het Routebureau Veluwe. Het gaat hier om een meerjarige toezegging. De onderhoudskosten bestaan onder andere uit het bijhouden van bewegwijzering, digitale omgeving, kaartmaterialen, informatiepanelen, bijdrage aan het onderhouden van de infrastructuur, etc. In beheerkosten wordt rekening gehouden met aanvullende organisatiekosten voor vrijwilligersinzet en coördinatie, afhandeling van klachten en meldingen en het afdekken van aansprakelijkheidsrisico's.

Het Routebureau Veluwe ontvangt tot en met 2023 een subsidie van de provincie. Vanaf 2024 echter niet meer. De verandering leidt tot een hogere bijdrage van de deelnemers.

Daarnaast is extra budget nodig om waterplanten in de Randmeren te blijven maaien. Iets wat uit ecologisch en recreatief oogpunt noodzakelijk is en blijft.

Overzicht aanmeldingen nieuw beleid overige voorstellen, projecten en activiteiten

- = voordeel

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting	Meerjarenbegroting 2024-2027					subprogramma
	2023	2024	2025	2026	2027		
Samen werken voor Ermelo							
Verhoging budget handhaving		15 N	15 N	15 N	15 N		Openbare orde en veiligheid
Preventie en Handhavingsplan 2023-2026 Alcoholwet		30 N					Openbare orde en veiligheid
Aanpassen formatie naar omvang behoefte college en raad		575 N	475 N	475 N	475 N		Bestuur en organisatie
Handhaving vakantieparken		70 N	70 N	70 N			Openbare orde en veiligheid
Kadernotavoorstel Meerinzicht Arbeidsdeskundige		21 N	21 N	21 N			Perspectief op (on)betaald werk
Kadernotavoorstel Meerinzicht Onderdeel HRM		38 N	19 N	19 N			Bestuur en organisatie
Kadernotavoorstel Meerinzicht Communicatie		38 N	19 N	19 N			Bestuur en organisatie
Kadernotavoorstel Meerinzicht SROI coördinator		17 N	17 N	17 N			Perspectief op (on)betaald werk
Samen Leven in Ermelo							
Meerjarenbegroting SJNV			2 N	2 N	2 N	2 N	Kansrijk opgroeien
Dekking binnen het programma (net als over 2023 en 2024)			-2 V	-2 V	-2 V	-2 V	Kansrijk opgroeien
Opstellen integraal huisvestingsplan onderwijs		30 N				0	Kansrijk opgroeien
Opgroeien in een kansrijke omgeving		30 N	30 N	30 N	0		Kansrijk opgroeien
Buurtgezinnen		50 N	50 N	50 N	0		Kansrijk opgroeien
Ondersteuners jeugd bij huisartsen		51 N	91 N	91 N	0		Kansrijk opgroeien
Extra kapitaallasten de Zanderij			88 N	88 N	88 N		Op weg naar samenredzaamheid
Samen Wonen in Ermelo							
Speeltoestellen Groenzone Zuid		10 N	1 N	1 N	1 N	1 N	Kwaliteit openbare ruimte
Speelvoorziening Vervangingsbudget		13 N	13 N	13 N	13 N	13 N	Kwaliteit openbare ruimte
Uitvoeringsprogramma mobiliteit (moet en doen)		85 N	49 N	42 N	59 N		Verkeer en vervoer
Kapitaallasten aanschaf woonwagens			13 N	13 N	13 N		Wonen
Inhuur uitvoering maatregelen heidebeheer		51 N	18 N				Kwaliteit openbare ruimte
Hart van Horst		150 N	150 N				Ruimtelijke Ontwikkeling
Dekking voor Hart van Horst vanuit anterieure overeenkomsten of grondexploitatie		-75 V	-75 V				Ruimtelijke Ontwikkeling
Uitbreiding taken domein wonen		55 N	55 N	55 N	0		Wonen
Uitwerking en opstellen stedenbouwkundige plan grootschalige woningbouw		240 N	240 N	240 N	0		Ruimtelijke Ontwikkeling
Bijdrage voor stedenbouwkundigeplannen uit de grondexploitatie		-120 V	-120 V	-120 V	0		Ruimtelijke Ontwikkeling
Omvormingsbudget Wegen en groen		240 N			0		Kwaliteit openbare ruimte
Duurzaam in het licht (exploitatiekosten)		9 N	9 N	9 N	0		Kwaliteit openbare ruimte
Hooge riet		50 N					Ruimtelijke Ontwikkeling
Planvorming Callunaterrein		50 N					Ruimtelijke Ontwikkeling
Dekking vanuit Grex planvorming Callunaterrein		-50 N					Ruimtelijke Ontwikkeling
LEADER GEUS gebiedsprogramma's		60 N					Ruimtelijke Ontwikkeling
Extra kapitaallasten Markt 2.0		-127 V	223 N	223 N	223 N	223 N	Ruimtelijke Ontwikkeling
Samen Ondernemen in Ermelo							
Beleid vakantieparken		35 N	35 N	35 N	35 N		Toerisme en recreatie
Centrumontwikkeling Ermelo Buitenleven / CME		10 N	3 N	3 N	3 N	3 N	Economie
Recreatieve routes		18 N	20 N	21 N	21 N		Toerisme en recreatie
Vitale vakantieparken		80 N					Toerisme en recreatie
Belevingsgebied Veluwe kust		5 N	5 N				Toerisme en recreatie
Economische Motor		5 N		5 N			Economie
Toerisme en Recreatie		30 N					Toerisme en recreatie
Totaal nieuw beleid	0	1789	1534	1435	946		
Waarvan totaal nieuw beleid incidenteel	0 I	1128 I	910 I	817 I	311 I		
Waarvan totaal nieuw beleid structureel	0 S	661 S	624 S	618 S	635 S		

Taakstellingen

Toelichting

Met behulp van externe ondersteuning is een aantal efficiency- en bezuinigingsmaatregelen geformuleerd. Op 24 mei 2023 heeft u kennis kunnen nemen van de achtergronden van deze maatregelen. Op basis van de uitgebreide set voorstellen hebben wij de navolgende keuze gemaakt. Allereerst wordt ingegaan op de specifieke maatregel en wat deze oplevert. Onder alle maatregelen is een tabel opgesteld waarin een en ander is samengevat. In de laatste kolom is aangegeven in welk subprogramma het onderwerp landt.

Bij 2 onderwerpen staat vermeld 'meerdere subprogramma's'. Deze worden vooralsnog ondergebracht in het subprogramma financiën.

Voorgestelde maatregelen

Het decken van de gevraagde budgettophoging voor handhaving binnen het subprogramma Openbare Orde en Veiligheid

Tot op heden worden ontvangsten binnen dit subprogramma niet begroot. Voorgesteld wordt om deze ontvangsten die binnen komen wel te gaan begroten en in te zetten als dekkingsmiddel binnen dit programma voor structureel € 15.000,00 vanaf 2024 en incidenteel € 30.000,00 in 2024.

Het efficiënter en beter inrichten van toeristenbelasting en forensenbelasting

Aan toeristen- en forensenbelasting wordt jaarlijks ongeveer € 2.000.000,00 aan belasting opgelegd. Door middel van het anders inrichten van de methode van het opleggen van forensen en toeristenbelasting, in combinatie met het actief inzetten op het verlengen van het verblijfseizoen voor toeristen moet dit een structurele meeropbrengst opleveren voor de gemeente van € 800.000,00.

Optimalisering van bedrijfsvoering

Samen met onze partners Harderwijk en Zeewolde zoeken wij naar efficiëncymaatregelen in de samenwerking in de bedrijfsvoeringsketen, waardoor Ermelo in staat is vanaf 2027 € 2.000.000,00 structureel minder aan bedrijfsvoeringstaken uit te geven.

Zero based budgetting

Ook uit de jaarcijfers 2022 blijkt dat wij ambitieus begroten. Jaarlijks worden budgetten in de begroting opgenomen, waarbij het regelmatig voorkomt dat naast ambitieus ook veilig wordt begroot. Het resultaat hiervan is dat budgetten gereserveerd blijven zonder dat daar echt concrete plannen voor zijn. Dat willen wij veranderen door het invoeren van de systematiek van zero based begroten. Hierbij wordt samen met de budgethouder het budget volledig opnieuw opgebouwd. Budgetten die niet nodig zijn worden direct afgeraamd. Per saldo verwachten wij dat dit € 2.250.000,00 structureel uit de budgetten weghaalt. Wij starten hiermee reeds bij het maken van de 3e bestuursrapportage 2023 en verwachten hier volledig mee gereed te zijn bij de kadernota 2025.

Sociaal Domein W&I

Onderdeel: Investing in re-integratie

Bouwsteen 1a Doelen koppelen aan investeringen in de re-integratie

Ermelo investeert structureel zo'n € 530.000,00 in re-integratie, zo'n € 200.000,00 meer dan het re-integratiebudget dat wij van het Rijk krijgen. Hierdoor zijn wij in staat om ook mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt (max. 1 tot 2 jaar bijstand) te re-integreren. De ambitie was om de extra middelen te koppelen aan doelstellingen, maar deze ambitie is nog niet gerealiseerd. Het voorstel is daarom om de extra re-integratiemiddelen te handhaven maar te koppelen aan percentuele doelen voor deelnemers aan trajecten, namelijk betaald werk bij reguliere werkgever, vrijwillige deelname aan de samenleving en werk bij het sw-bedrijf.

Door de re-integratie-inspanningen te koppelen aan doelen is voor cliënten de kans op uitstroom groter en voor de gemeente de kans groter dat er een besparing op de BUIG gerealiseerd wordt, of preciezer uitgedrukt: een beperking van het tekort op de BUIG (in de meerjarenbegroting staat namelijk een structureel tekort op de BUIG van minimaal € 200.000,00 begroot).

Ofschoon deze bouwsteen mogelijk meer oplevert, nemen wij in deze kadernota aan dat deze methodiek vanaf 2024 een structureel voordeel oplevert van € 160.000,00.

Bouwsteen 1b Investeren in LKS voor alle groepen met een lage loonwaarde

Ermelo heeft relatief veel cliënten met een arbeidsbeperking. Wij zetten ons in voor participatie naar vermogen met loonkostensubsidie (LKS). Voor andere doelgroepen met een lage loonwaarde zetten wij momenteel geen LKS in. Eind 2021 waren er vanuit Ermelo afgerond 12 nieuw beschutte werkplekken en 55 LKS-trajecten gerealiseerd. De doelstelling van het Rijk voor de inzet van nieuw beschermt in 2021 was 14. Voor de inzet van LKS-trajecten is geen doelstelling, wel een verwachting van het Rijk, nl. 80 à 90 in 2021. Op grond van het beleid en de cijfers is de verwachting dat wij een groter aantal LKS-trajecten kunnen realiseren.

De inzet van LKS wordt sinds kort naar realisatie vergoed door het Rijk, waardoor het financiële risico voor gemeenten kleiner is geworden.

Voor cliënten en werkgevers kan LKS de kans op een geslaagde, duurzame match - en daarmee de kans op duurzame uitstroom - vergroten. Voor ons resulteert dit in een besparing op de BUIG. Voor inwoners met een lage loonwaarde biedt de bouwsteen perspectief. Ze komen in het Doelgroepenregister te staan. Voor de uitvoering betekent het doelgericht werken en meer loonwaardemetingen.

Wij verwachten dat deze methodiek een structureel voordeel oplevert van € 30.000,00 in 2024 oplopend tot € 75.000,00 in 2027.

Bouwsteen 2 Invoering SROI-beleid en SROI functionaris

SROI staat voor Social Return On Investment. Overheden kunnen SROI inzetten bij de inkoop van goederen en diensten, namelijk door eisen te stellen aan het sociale beleid van leveranciers. Deze eisen kunnen bijdragen aan de realisatie van de Participatiewetdoelstelling.

SROI is momenteel opgenomen in de algemene inkoopvoorwaarden van de gemeente, zonder dat het is uitgewerkt in beleid. De maatschappelijke baten van SROI zouden groter zijn als de SROI-verplichting gekoppeld is aan duidelijke beleidsdoelstellingen, die vertaald worden in het inkoopbeleid en die uitgevoerd en gehandhaafd worden door een aparte SROI-functionaris (de vacature is reeds uitgezet).

Inhoudelijke aspecten van het SROI-beleid kunnen zijn dat leveranciers verschillende mogelijkheden krijgen om aan de SROI-verplichting te voldoen, zoals een storting in een fonds (voor re-integratie), het bieden van werkervaringsplekken en het in dienst nemen van cliënten.

Invoering van SROI-beleid en een SROI-functionaris biedt voordelen voor cliënten en voor de realisatie van Participatiewetdoelen. De voordelen betalen zich voor ons alleen financieel uit als wij eisen dat leveranciers werk bieden aan cliënten uit Ermelo. Dat is een nadeel voor werkgevers, zeker als ze in meerdere gemeenten werken en weinig implementatiecapaciteit hebben.

Wij verwachten een voordeel in 2024 van € 34.000,00 oplopend tot een structureel voordeel van € 61.000,00 in 2027.

Bouwsteen 3 Aanpak bij de bron: GGZ- en verslavingsproblematiek

De gemeente Ermelo heeft door o.a. de vestiging van veel zorginstellingen relatief veel cliënten met relatief zware problematiek. Re-integratie-, armoede- en schuldhulpverleningsbeleid hebben alleen zin als cliënten de mentale ruimte hebben om eraan (mee) te werken. Psychische problemen en verslavingsproblematiek komen relatief vaak voor bij cliënten en belemmeren het bovengenoemde beleid. Inzet van specialistische zorg (ggz, verslavingszorg) pakt problemen bij de bron aan, maar cliënten ervaren drempels om in zorg te gaan. De gemeente kan drempels wegnemen door eigen risico te betalen (bijzondere bijstand) en door cliënten te begeleiden naar zorg (Wmo).

Het wegnemen van drempels biedt cliënten perspectief en biedt de gemeente de kans om de effectiviteit van het beleid te vergroten zonder dat dit veel investeringen vergt. Bijvoorbeeld bij jaarlijks 25 Participatiewetcliënten die langer dan 2 jaar in de bijstand zitten.

De aanpak van psychische problemen en verslavingsproblematiek kost tijd. Baten in termen van meer uitstroom, minder schulden en minder armoede zullen dus pas na langere tijd zichtbaar worden voor de gemeente.

Wij verwachten een structureel voordeel van € 5.000,00 vanaf 2024

Bouwsteen 6 Lagere inkomensgrenzen minimaregelingen

De gemeente Ermelo heeft een relatief ruimhartig minimabeleid (bijzondere bijstand en andere minimaregelingen). Van 2023 tot en met 2027 besteden wij jaarlijks zo'n € 1.200.000,00 aan dit type voorzieningen. De inkomensgrenzen voor minimaregelingen voor volwassenen zijn 110% of 120% van het sociaal minimum (afhankelijk van het type regeling); voor kindregelingen 130%. In Zeewolde en Harderwijk zijn de inkomensgrenzen gesteld op 110%; daarnaast zijn de uitkeringen voor kinderen in Zeewolde en Harderwijk lager.

Een besparingsmogelijkheid is derhalve om de inkomensgrenzen aan te passen c.q. te harmoniseren met andere gemeenten.

Deze besparingsmogelijkheid is nadrukkelijk een reservebouwsteen. Verlaging van de inkomensgrenzen raakt de desbetreffende huishoudens hard. Bovendien is er veel steun in de gemeente, ook in uw raad, voor een ruimhartig minimabeleid. Een mogelijkheid om de maatregel te verzachten is om alleen de communicatie van minimaregelingen te verminderen, niet de bedragen.

Wij verwachten vanaf 2025 een structurele besparing van € 60.000,00.

Sociaal Domein Z&W

SD Z&W Bouwsteen 1: Lichte hulpverlening voorliggend aanbieden (jeugd)

In Ermelo is, net als in andere gemeenten, de beweging ingezet om lichte hulpverlening voorliggend aan te bieden, om inhoudelijke en financiële redenen. De verwachte lagere kosten worden vooral verklaard doordat een ondersteuningstraject gemiddeld minder intensief en minder lang wordt ingezet. Daar moet wel op gestuurd worden. Naast een besparing op de programmakosten is ook een besparing op de uitvoeringskosten mogelijk, omdat voor cliënten die hulp voorliggend aangeboden krijgen geen indicatie meer nodig is.

Jeugd- en opvoedhulp zonder specialistische zorg kunnen aangeboden worden door het CJG, incl. basis-ggz. De voorbereidingen daartoe zijn al begonnen; zo wordt er al personeel geworven. Bij de Wmo is er maar één product en zal er dus op cliëntniveau gekeken moeten worden bij wie begeleiding voortaan voorliggend aangeboden kan worden. Het voorliggend aanbod organiseerd kunnen worden bij de welzijnsstichting of een andere organisatie die lichte ondersteuning biedt. Er zijn al pilots voor dagbesteding en voor thuisbegeleiding. Ook wordt er al lichte ondersteuning ingekocht als algemene voorziening. Er is gelet op de bedragen voor maatwerk nog wel veel potentieel.

Wij verwachten voor **jeugd** een structurele besparing vanaf 2024 € 193.000,00 oplopend tot € 385.000,00 vanaf 2025.

Wij verwachten voor **Wmo** een structurele besparing vanaf 2024 € 259.000,00 oplopend tot € 518.000,00 vanaf 2025.

SD Z&W Bouwsteen 2 Aanstellen CJG'er bij huisartsen

Van de 1105 jeugdhulptrajecten in natura in 2021 kwamen er 420 tot stand door huisartsverwijzingen, dus bijna 40% (bron: CBS). Uit onderzoek door beleidsadviseurs is gebleken dat er relatief veel verwijzingen zijn door huisartsen naar jeugdhulp en jeugd-ggz. Een CJG'er bij de huisarts kan het aantal verwijzingen verminderen alsmede de intensiteit van de geïndiceerde jeugdhulp. Er is in Ermelo recent al een pilot CJG'er bij huisartsen geweest en geëvalueerd. De resultaten zijn positief, zowel inhoudelijk als financieel. Zowel huisartsen als het CJG zijn tevreden over de samenwerking. Het ligt daarom voor de hand om het aantal van CJG'er bij huisartsen permanent te maken en er doelen aan te koppelen. Er zijn in Ermelo drie gezondheidscentra met huisartsenpraktijken en één zelfstandige huisartsenpraktijk. Van de in totaal 8 praktijken hebben er via de pilot 5 een CJG'er. De huisartsen ontvangen daarnaast een vergoeding voor overlegtijd en ruimte.

Bij de Wmo is het mogelijk om samen met huisartsen welzijn op recept te ontwikkelen. Huisartsen kunnen hiernaar verwijzen. Er is niet gekozen voor inzet van een sociaal werker bij huisartsen, want dit vergt afspraken met zorgverzekeraars, wat elders helaas nauwelijks lukt.

Wij verwachten een structureel voordeel vanaf 2024 van € 25.000,00 oplopend tot € 108.000,00 in 2027.

SD Z&W Bouwsteen 3a Normaliseren en sturen op cliëntdoelen

De aanleiding voor deze bouwsteen is dat er in Ermelo relatief vaak sprake is van buitengecontracteerde zorg en dat er relatief veel overschrijdingen van uren zijn. Het doel van deze bouwsteen is om door te normaliseren de trajectduur van jeugdhulp te verkorten. Bij de Wmo is er geen sprake van buitengecontracteerde zorg en kan het vastgestelde aantal uren niet overschreden worden.

De bouwsteen bouwt voort op de recente indienstname van een kwaliteitsmedewerker bij Meerinzicht gericht op normaliseren (maatwerk en pgb's) en sturing op cliëntdoelen met minder urenoverschrijdingen. De kwaliteitsmedewerker heeft een focus op de toegang maar richt zich ook op zorgaanbieders. Het voornaamste sturingsmiddel is gespreksvoering. De eerste resultaten zijn positief: er wordt minder buitengecontracteerde zorg geïndiceerd en er vinden minder urenoverschrijdingen plaats. De interventie werkt, maar is nog niet gekoppeld aan doelen. Het oogmerk van deze bouwsteen is om dit alsnog te doen, zodat er streefwaarden en mijlpalen kunnen worden vastgesteld waar op gestuurd kan worden, zodat de gemiddelde trajectduur korter wordt. Deze streefwaarden worden gecommuniceerd aan de jeugdconsulenten en aan de CJG'er die is aangesteld bij huisartsen (zie bouwsteen 2), zodat het een gezamenlijke doelstelling wordt.

Wij verwachten een structureel voordeel vanaf 2024 van € 52.000,00 oplopend tot € 107.000,00 in 2027.

SD Z&W Bouwsteen 3b Afschalen en vaker verwijzen naar het voorveld

Deze bouwsteen bouwt voort op de vorige bouwsteen en is van toepassing op de gemeentelijke toegang. Naast normaliseren en sturen op cliëntdoelen is het van belang om zorg af te schalen en vaker te verwijzen naar het voorveld. Deze bouwsteen past bij ambitie 1 en 4 van de impactanalyse die door de gemeente is uitgevoerd (zie bijlage). Deze bouwsteen heeft met name effect op de intensiteit van de voorzieningen die worden ingezet: van intensiteit 'zwaar' naar 'middel' van 'middel' naar 'licht' en van 'licht' naar voorveld. Dit is voor consulenten een inhoudelijke afweging (kan een lagere intensiteit ook passend zijn voor de inwoner?) en gedeeltelijk een financiële afweging (is deze intensiteit echt nodig, gelet op de kosten?). Voor een deel van de cliënten is de inzet van een lagere intensiteit mogelijk, voor een ander deel niet. Hier houden we rekening mee bij de doorrekening. Een lagere intensiteit leidt tot een financiële besparing.

Omdat er bij de Wmo al een hele platte productstructuur is en omdat al een andere bouwsteen is gericht op afschaling (bouwsteen 1), passen we deze bouwsteen primair toe op afschaling en vaker verwijzen naar het voorveld bij jeugdhulp.

Wij verwachten een structureel voordeel vanaf 2024 van € 52.000,00 oplopend tot € 107.000,00 in 2027.

SD Z&W Bouwsteen 4 Voorzetten actieve regie bij stapeling

Bij veel gemeenten blijkt dat de inzet van voorzieningen gedeeltelijk geconcentreerd is bij een aantal huishoudens waar sprake is van stapeling van problematiek en van voorzieningen. Er zijn vaak meerdere hulpverleners betrokken bij één huishouden. Het vergt actieve regie om de inzet van alle hulpverleners effectief en doelmatig te houden.

Recent heeft de gemeente in het kader van de pilot MHP (multiprobleemhuishouden aanpak) uit een dashboard de 20 duurste casus (meervoud) op het terrein van jeugdhulp geïnventariseerd. Een medewerker is gaan bellen met de betrokken partijen. Dit leverde inzicht op over stilzwijgend verlengde trajecten en een vermindering van het aantal trajecten 18+ bij gecertificeerde instellingen. Daarnaast koopt het CJG casusregie in en voert het CJG driemaandelijke evaluaties uit.

Het voornaamste doel van deze bouwsteen is om te blijven monitoren op de 20 duurste casus en op uithuisplaatsingen bij jeugd, zodat de (inhoudelijke en financiële) winst die daarmee behaald kan worden blijft bestaan. Daarnaast is een doel van deze maatregel om deze succesvol gebleken aanpak niet alleen toe te passen bij jeugdcasus maar ook bij de Wmo. In totaal kan het gaan om 40 casus.

Wij verwachten een structureel voordeel vanaf 2024 van € 167.000,00 oplopend tot € 170.000,00 in 2027.

SD Z&W Bouwsteen 5 Normaliseren normenkader huishoudelijke hulp

De gemeente verwacht in de komende jaren minimaal € 2.790.000,00 per jaar uit te geven aan hulp bij het huishouden. Huishoudelijke hulp is daarmee een van de grootste en duurste voorzieningen van de gemeente. De inzet van huishoudelijke hulp is wettelijk streng ingekaderd, zowel qua prijsstelling als qua indicatiestelling. Ook was het tot voor kort als gevolg van het abonnementstarief voor gemeenten niet mogelijk om de instroom te beperken door het verhogen van de eigen bijdrage.

Recent heeft de gemeente het normenkader geactualiseerd, omdat het vorige normenkader verouderd was. Het nieuwe normenkader is per 1 juni 2022 geëffectueerd. Het nieuwe normenkader is niet gekoppeld aan doelen. Wel blijkt dat de toepassing van het nieuwe normenkader, in de praktijk leidt tot lagere indicaties, wat geleid op het halen van de taakstelling geen overbodige luxe is. De lagere indicatiestelling heeft geleid tot een toename van het aantal bezwaren. Door deze bouwsteen te combineren met bouwsteen 3b (afschaling) en door concrete streefwaarden de benoemen voor de mate van afschaling kan de gemeente het geactualiseerde normenkader benutten. Bovendien is de aanpassing van het abonnementstarief een steun in de rug voor de gemeente om de inzet van huishoudelijke hulp te normaliseren.

Wij verwachten een structureel voordeel vanaf 2024 van € 226.000,00 oplopend tot € 237.000,00 in 2027.

SD Z&W Bouwsteen 6 Versterken toezicht WMO/Jeugdhulp

Gemeenten hebben de taak om een toezichthouder in te zetten voor de Wmo en Jeugdwet. In de meeste gemeenten gebeurt dit echter slechts beperkt. In andere gemeenten zien wij dat adequaat toezicht bijdraagt aan een verlaging van de kosten. De reden is dat aanbieders soms meer uren factureren dan er daadwerkelijk zijn ingezet of niet aan de kwaliteitseisen voldoen. In sommige gevallen is er sprake van fraude.

Als er in Ermelo net als in veel andere gemeenten slechts beperkt sprake is van toezicht, dan kan versterking van het toezicht voor de gemeente financieel gezien meer opleveren dan het kost. Uit gesprekken die we in het kader van dit onderzoek gevoerd hebben, blijkt dat versterking van het rechtmatigheidstoezicht vooral ontbreekt bij jeugdhulp en dat het een goede interventie zou zijn om dit snel te borgen.

Wij verwachten een structureel voordeel vanaf 2024 van € 33.000,00 oplopend tot € 65.000,00 in 2027.

Sporters betalen meer mee aan faciliteiten

In vergelijking met andere gemeenten betalen de gebruikers van sportfaciliteiten binnen Ermelo weinig mee. Binnen Nederland is gebruikelijk dat circa 35% tot 40% van de kosten van accommodaties door de leden van de verenigingen worden opgebracht. Wij willen dit meer in evenwicht brengen.

Wij verwachten een structureel voordeel vanaf 2027 van € 700.000,00.

Nieuwe manier van planvorming in het kader van onderhoud wegen en groen in combinatie met budgetsturing

Binnen de portefeuilles wegen en groen gaan wij onze onderhoudswerkzaamheden zodanig vormgeven dat wij werkzaamheden doen binnen het gestelde budget. Het budget is daarin kaderstellend. Dit kan consequenties hebben voor het onderhoudsniveau dan wel de snelheid van onderhoud. Ook onderzoeken wij mogelijkheden om met andersoortige, onderhoudsarme, beplanting meer te doen met hetzelfde budget.

Wij verwachten een structureel voordeel vanaf 2024 van € 210.000,00 oplopend tot € 420.000,00 in 2027 voor wegen.

Wij verwachten een structureel voordeel vanaf 2024 van € 120.000,00 oplopend tot € 240.000,00 in 2027 voor groen.

Minder subsidie voor het museum

Wij gaan met het museum minder subsidie verstrekken. Tegelijkertijd willen we niet dat dit het einde is van het museum. Vandaar dat wij met het museum in gesprek gaan om te zorgen dat de gemeentelijke subsidiestromen worden vervangen door meer betalende bezoekers.

Wij verwachten dat dit een structureel voordeel oplevert van € 105.000,00 vanaf 2027.

Meer gebruik maken van subsidies

Veel gemeenten maken gebruik van een subsidieverwerper. Er zijn veel mogelijkheden rondom het verkrijgen van subsidies. Een vuistregel hierin is dat elke euro die hierin wordt gestoken dubbel en dwars wordt terugverdient. Zo nietmeer. Met behulp van een scan gaan wij het subsidielandschap in kaart brengen en ontginnen.

Wij verwachten dat dit een structureel voordeel oplevert van € 100.000,00 vanaf 2025.

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting		Meerjarenbegroting 2024-2027				Subprogramma
	2023	2024	2025	2026	2027		
Omschrijving							
Samen Werken voor Ermelo							
Het dekken van de gevraagde budgetopphoging voor handhaving door de post dwangsommen		-45 V	-15 V	-15 V	-15 V	Openbare orde en veiligheid	
Het efficiënter en beter inrichten van toeristenbelasting en forensenbelasting			-800 V	-800 V	-800 V	Financiën	
Optimalisering Bedrijfsvoering					-2000 V	Bestuur en Organisatie	
Zero Based budgetting		-2250 V	-2250 V	-2250 V	-2250 V	meerdere subprogramma's	
Samen Leven in Ermelo							
SD W&I Investering in re-integratie: Bouwsteen 1a Doelen koppelen aan investeringen in de re-integratie		-160 V	-160 V	-160 V	-160 V	Perspectief op (on)betaald werk	
SD W&I Investering in re-integratie: Bouwsteen 1b Investeren in LKS voor alle groepen met een lage loonwaarde		-30 V	-45 V	-60 V	-75 V	Perspectief op (on)betaald werk	

SD W&I Bouwsteen 2: Invoering SROI-beleid en SROI functionaris			-34 V	-61 V	-61 V	-61 V	Perspectief op (on)betaald werk
SD W&I Bouwsteen 3 Aanpak bij de bron: GGZ- en verslavingsproblematiek			-5 V	-5 V	-5 V	-5 V	Op weg naar samenredzaamheid
SD W&I Bouwsteen 6: Lagere inkomensgrenzen minimaregelingen			0 V	-60 V	-60 V	-60 V	Perspectief op (on)betaald werk
SD Z&W Bouwsteen 1: Lichte hulpverlening voorliggend aanbieden (jeugd)			-193 V	-385 V	-385 V	-385 V	Kansrijk opgroeien
SD Z&W Bouwsteen 1: Lichte hulpverlening voorliggend aanbieden (WMO)			-259 V	-518 V	-518 V	-518 V	Zelfstandig thuis
SD Z&W Bouwsteen 2: Aanstellen CJG'er bij huisartsen			-25 V	-105 V	-106 V	-108 V	Kansrijk opgroeien
SD Z&W Bouwsteen 3a: Normaliseren en sturen op cliëntdoelen			-52 V	-105 V	-105 V	-107 V	Kansrijk opgroeien
SD Z&W Bouwsteen 3b: Afschalen en vaker verwijzen naar het voorveld			-52 V	-105 V	-105 V	-107 V	Kansrijk opgroeien
SD Z&W Bouwsteen 4: Voorzetten actieve regie bij stapeling			-167 V	-168 V	-169 V	-170 V	Zelfstandig thuis
SD Z&W Bouwsteen 5: Normaliseren normenkader huishoudelijke hulp			-226 V	-230 V	-233 V	-237 V	Zelfstandig thuis
SD Z&W Bouwsteen 6: Versterken toezicht WMO/Jeugdhulp			-33 V	-65 V	-65 V	-65 V	Kansrijk opgroeien
Sporters betalen meer mee aan faciliteiten						-700 V	Op weg naar samenredzaamheid
Samen Wonen in Ermelo							
Nieuwe manier van planvorming in het kader van onderhoud wegen in combinatie met budgetsturing			-210 V	-420 V	-420 V	-420 V	Verkeer en vervoer
Nieuwe manier van planvorming in het kader van onderhoud groen in combinatie met budgetsturing			-120 V	-120 V	-240 V	-240 V	Openbare ruimte
Minder subsidie voor het museum						-105 V	Op weg naar samenredzaamheid
Meer gebruik maken van subsidiemogelijkheden				-100 V	-100 V	-100 V	meerdere subprogramma's
Samen Ondernemen in Ermelo							
Totaal			-3.861 V	-5.717 V	-5.857 V	-8.688 V	

Bovengenoemde mutaties leiden tot wijzigingen in de navolgende subprogramma's

Subprogramma Openbare Orde en Veiligheid	Lasten	-45	-15	-15	-15	
	Baten					
Subprogramma Financiën	Lasten	-2.250	-2.350	-2.350	-2.350	
	Baten	0	-800	-800	-800	
Subprogramma Bestuur en Organisatie	Lasten	0	0	0	-2.000	
	Baten					
Subprogramma Perspectief op (on)betaald werk	Lasten	-224	-326	-341	-356	
	Baten					
Subprogramma Op weg naar samenredzaamheid	Lasten	-5	-5	-5	-810	
	Baten					
Subprogramma Kansrijk opgroeien	Lasten	-355	-765	-766	-772	
	Baten					
Subprogramma Zelfstandig thuis	Lasten	-652	-916	-920	-925	
	Baten					
Subprogramma Verkeer en Vervoer	Lasten	-210	-420	-420	-420	
	Baten					
Subprogramma Openbare ruimte	Lasten	-120	-120	-240	-240	
	Baten					
Totaal		-3.861 V	-5.717 V	-5.857 V	-8.688 V	

Weerstandsvermogen

Financiële ontwikkelingen, risico's en onzekerheden

In deze paragraaf beschrijven wij de financiële situatie per mei 2023 en de inschatting van ontwikkelingen, risico's en onzekerheden die wij voor de periode 2024-2027 op dit moment onderkennen. Wij moeten deze risico's afzetten tegen ons weerstandsvermogen. Immers hoe hoger de risico's en onzekerheden hoe hoger onze reserves (het weerstandsvermogen) moeten zijn. Wij maken onderscheid in landelijke en lokale financiële ontwikkelingen, risico's en onzekerheden.

Landelijke financiële ontwikkelingen, risico's en onzekerheden

Herverdeling Gemeentefonds

Op 1 januari 2023 is het nieuwe verdeelmodel van het Gemeentefonds van kracht geworden. Het eerdere model stamde uit 1997. Sindsdien is veel veranderd in uitgaven van gemeenten - in het bijzonder vanwege de decentralisaties in het Sociaal Domein. De noodzaak om de verdeelmodellen te herzien werd gevoeld. Het nieuwe verdeelmodel is eenvoudiger van opzet. Dat is onder andere bereikt door verschillende maatstaven (dat zijn criteria waar een gemeente extra op scoort en dus ook extra geld voor krijgt) te clusteren. Het gevolg is wel, dat relevante maatstaven voor instellingsgemeenten (zoals Ermelo) niet meer bestaan óf zijn opgenomen in een algemene maatstaf. Dit betekent, dat de gemeente Ermelo (en tientallen andere instellingsgemeenten) voor bepaalde criteria geen extra geld meer ontvangt omdat juist deze criteria (maatstaven) zijn verdwenen. Dat kan financiële gevolgen hebben.

Wij zijn daarom een lobbytraject gestart om de gevolgen van het nieuwe verdeelmodel voor de instellingsgemeenten onder de aandacht te brengen bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG).

- Het ministerie van BZK reageerde positief op ons verzoek om de gevolgen voor instellingsgemeenten mee te nemen in het onderzoek en werkte constructief mee om ons (namens de instellingsgemeenten) toe te voegen aan de begeleidingsgroep die meedenkt over het onderzoek naar de gevolgen van de invoering van het nieuwe verdeelmodel (waarbij ook expliciet aandacht komt voor de gevolgen voor instellingsgemeenten).
- De VNG heeft zich ook bereid verklaard om met ons mee te denken en ons van advies te voorzien.

De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat indertijd – toen het nieuwe verdeelmodel werd ontwikkeld – wel is gekeken naar de gevolgen voor instellingsgemeenten. De operationalisering hiervan werd echter als complex gezien, omdat niet alle zorginstellingen in dezelfde mate tot extra kosten leiden en toentertijd niet duidelijk was in hoeverre de invloed van zorginstellingen zich beperkt tot de gemeentegrenzen.

Wij zijn blij dat het ministerie van BZK ons de gelegenheid biedt de gevolgen van het nieuwe verdeelmodel – nu dit ook daadwerkelijk is ingevoerd – in beeld te brengen.

Invoering Omgevingswet per 1 januari 2024

Wat de uiteindelijke financiële impact zal zijn van de invoering van de Omgevingswet zal de toekomst ons leren. De invoeringskosten zijn nog niet volledig inzichtelijk en het is nog niet zeker of het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) uiteindelijk zal werken zoals verondersteld. Ook de impact van de invoering op de formatie van de gemeente Ermelo en ODNV zal zich nog moeten uitkristalliseren.

Oekraïne

De oorlog in Oekraïne zorgt nog steeds voor een vluchtelingenstroom in westelijke richting. Ook in Ermelo vangen wij in gezinnen en op locaties ontheemden op. Deze opvang staat voorop. Wij gaan er van uit dat wij de kosten van het Rijk vergoed zullen krijgen. In 2022 is meer ontvangen dan uitgegeven voor opvang van ontheemde Oekraïners. Bij de jaarrekening is voorgesteld om dit geld in een aparte reserve onder te brengen. Omdat het niet zeker is dat het Rijk voldoende vergoedt, noemen wij dit risico. Mocht het Rijk niet tot (volledige) vergoeding van de kosten overgaan, dan zullen de budgettaire nadelen ten laste van de gevormde reserve opvang ontheemde Oekraïners en daarna ten laste van de Algemene reserve (vrij besteedbaar) worden gebracht, onder de noemer calamiteit.

Inflatie, koopkracht en rentestijging

Door de oorlog in Oekraïne zijn de energieprijzen gestegen en daarmee ook de inflatie. Hiernaast is er ook een stijging in de rentes. Wij zijn in een situatie van stijgende prijzen en vervolgens stijgende lonen terechtgekomen.

Voor onze gemeentelijke financiële huishouding zien wij dat terug in stijging van investeringskredieten door de verhoogde prijzen voor grondstoffen, materialen, energie en diensten. Aanbestedingen zullen hoger uitvallen. Ook de energiekosten voor onze eigen gebouwen zullen stijgen. Ook de levering van materialen staat onder druk. Gesubsidieerde instellingen hebben ook te maken gekregen met kostenstijgingen. Er zal een groter beroep op de bijstand worden gedaan en een groter beroep op schuldienstverlening. Ook voor de overheidsbedrijven stijgen de kosten en mogelijk de lonen, wat weer een impact heeft op de winst en het uit te keren dividend aan de gemeenten. Wellicht zal er eerder geïnvesteerd gaan worden in energiebesparende maatregelen.

Duurzaamheid/warmtetransitie/RES

De landelijke en lokale duurzaamheidsdoelstellingen en plannen kosten geld. In Ermelo staan dit decennium veel gebouwen van de gemeente en de onderwijsgebouwen voor een renovatie. Daarbij zal per gebouw een businesscase opgesteld moeten worden om te bepalen of renovatie of vervangende nieuwbouw de beste keuze is. Dit kan tot hogere investeringen leiden dan nu in het Investeringsplan is voorzien.

Lokale financiële ontwikkelingen, risico's en onzekerheden

Sociaal Domein

Binnen het Sociaal Domein onderkennen wij twee risico's.

Realisatie taakstelling Sociaal Domein

In deze kadernota worden concrete voorstellen gedaan om de taakstelling op het sociaal domein nader in te vullen. Of de besparing ook gerealiseerd gaat worden en of dit in het becijferde tempo wordt gerealiseerd zullen wij de komende jaren gaan zien en is een onzekerheid en risico.

Pensioenverplichtingen voormalige bestuurders

In de begroting is een jaarlijkse storting in de voorziening Pensioenverplichtingen voormalige bestuurders opgenomen ter grootte van € 125.000,00. Als gevolg van de lage rekenrente zijn in de afgelopen jaren in de jaarstukken extra stortingen gedaan om aan de opgebouwde pensioenrechten te kunnen voldoen. In de Jaarstukken 2022 bleek de voorziening te hoog te zijn. Mogelijk zal in de jaren 2023 en verder extra stortingen nodig zijn.

Sanering De Zanderij

In september 2021 hebben wij de raad door middel van een informatiememo geïnformeerd. Totdat een saneringsvariant wordt gekozen hebben wij een risico ingeschat van € 750.000,00..

Huidig weerstandsvermogen

Bovenstaande financiële ontwikkelingen, risico's en onzekerheden moeten kunnen worden opgevangen door het weerstandsvermogen van Ermelo. Daarom presenteren wij hieronder het overzicht van de reserves en voorzieningen in de periode 2024-2027. Daarbij is vooral van belang welke reserves vrij besteedbaar zijn.

Reserves en voorzieningen

De reservepositie van Ermelo bestaat uit het totaal van alle reserves en voorzieningen. De reservepositie is opgebouwd uit algemene reserves, (beklemd) bestemmingsreserves en voorzieningen. Reserves vallen onder het eigen vermogen van een gemeente. Voorzieningen worden gezien als vreemd vermogen.

Binnen het hybride-akkoord is afgesproken om de hoogte van de algemene reserve vrij besteedbaar op een minimum niveau van € 5.000.000,00 te houden.

Beleid met betrekking tot reserves en voorzieningen

Reserves en voorzieningen vallen onder het budgetrecht van de raad. Dit betekent dat instellen, wijzigen, afroten, opheffen, toevoegen en beschikken altijd door de raad geautoriseerd moet worden. Dit kan gebeuren bij de jaarlijkse programmabegroting en/of de tussentijdse begrotingswijzigingen (bestuursrapportages) en/of de jaarlijkse jaarstukken.

Het beleid in Ermelo is vastgelegd in de Financiële Verordening gemeente Ermelo (door de raad vastgesteld op 27 november 2019). In artikel 12 staat: "Het college biedt de raad tenminste eens in de vier jaar een (bijgestelde) nota "Reserves en Voorzieningen" aan. De nota bepaalt naast het doel, de vorming en de besteding van reserves en voorzieningen, een en ander in relatie tot het weerstandsvermogen. De raad stelt deze nota vast. Bij de kadernota wordt jaarlijks de actualiteit van de nota getoetst".

De Nota Reserves en voorzieningen gemeente Ermelo is oorspronkelijk op 28 februari 2013 door de raad vastgesteld. Daarbij is destijds een herstructurering van de reserves en voorzieningen gerealiseerd en is het beleid van Ermelo inzake de reserves en voorzieningen opnieuw vastgelegd. Eind 2022 is een herziene nota Reserves en Voorzieningen 2023 aan u voorgelegd en door uw raad in 2023 bekrachtigd. In Q3 2023 volgt nog de nota Weerstandsvermogen en risicomanagement ter besluitvorming, waarna een nieuwe financiële verordening wordt voorgelegd.

Reservepositie in cijfers

Onderaan dit hoofdstuk zijn tabellen opgenomen die de reservepositie op basis van de meest recente gegevens weergeven. Voor de goede orde: het batig saldo Jaarstukken 2022 is in onderstaand schema toegevoegd aan de Algemene reserve vrij besteedbaar. Ook het creëren van de transformatiereserves sociaal domein en fysiek domein en de reserve opvang ontheemde Oekraïners en de reserve Strategische investeringen vitale vakantieparken en de storting in de algemene reserve vrij besteedbaar zijnverwerkt. Hierover moet de raad bij het vaststellen van de Jaarstukken 2022 nog besluiten.

Conclusie

De reservepositie van Ermelo blijft, ondanks dat het totaalbedrag in de komende jaren als gevolg van het investeringsniveau afneemt, goed. Een groot deel van de reservepositie ligt echter vast in de vorm van beklemd bestemmingsreserves.

Meest belangrijk is echter de omvang van de nog vrij te besteden reserves. De Algemene reserve vrij besteedbaar heeft weer een saldo van € 5.000.000,00 bereikt. Hoewel de reserve Grondexploitatie eind 2022 de maximale stand van € 2.000.000,00 bereikt heeft, voorzien we een flinke daling als gevolg van de aanschaf van het terrein dat bekend staat onder de naam Hopcon.

Reservepositie			
Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Rekening 2022 (31-12-2022)	Stand reserve volgens Begroting 2027 (incl. claims) (31-12-2027)	Nog vrij besteedbaar
Algemene reserves	9.227	8.267	6.422
Beklemd bestemmingsreserves	36.890	23.944	0
Overige bestemmingsreserves	4.054	2.233	1.796
Totaal reserves	50.171	34.444	8.218
Voorzieningen MOP gebouwen	480	536	0
Overige voorzieningen	14.795	15.824	0
Totaal voorzieningen	15.275	16.360	0
Totaal reservepositie Ermelo	65.446	50.804	8.218

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Rekening 2022 (31-12-2022)	Stand reserve volgens Begroting 2027 (incl. claims) (31-12-2027)	Nog vrij besteedbaar

Algemene reserve (vrij besteedbaar)	4.951	6.422	0
Algemene risicoreserve	2.271	1.845	0
Resultaat 2022	2.005		0
Totaal algemene reserves	9.227	8.267	0

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Rekening 2022 (31-12-2022)	Stand reserve volgens Begroting 2027 (incl. claims) (31-12-2027)	Nog vrij besteedbaar
Reserve Nieuwbouw sportcentrum Calluna	16.917	14.901	0
Reserve HvG	1.500	1.125	0
Reserve GVVP	3.889	2.819	0
Reserve Overig Verkeer & Vervoer	3.610	2.391	0
Reserve Centrumontwikkeling	3.460	2.465	0
Reserve Bouwen	260	195	0
Reserve Sport	83	48	0
Reserve Opvang ontheemde Oekrainers	1.379	0	0
Reserve Transformatie Sociaal Domein	1.000	0	0
Reserve Transformatie Fysiek Domein	792	0	0
Reserve Strategische besluiten Vitale vakantieparken	1.000	0	0
Reserve Investerings in het fysieke domein	3.000	0	0
Totaal bekleemde bestemmingsreserves	36.890	23.944	0

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Rekening 2022 (31-12-2022)	Stand reserve volgens Begroting 2027 (incl. claims) (31-12-2027)	Nog vrij besteedbaar
Reserve Vervangingsfonds I&A	140	0	0
Reserve Grondexploitatie	2.075	1.000	1.000
Reserve Risico's Grondexploitatie	0	0	0
Reserve Egalisatie Meerjarenbegroting	816	0	0
Reserve Duurzaamheid	467	796	796
Reserve Levensfasebewust personeelsbeleid	0	0	0
Reserve Onderhoud gebouwen	556	437	0
Totaal overige bestemmingsreserves	4.054	2.233	1.796

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Rekening 2022 (31-12-2022)	Stand voorziening volgens Begroting 2027 (incl. claims) (31-12-2027)	Nog vrij besteedbaar
Voorziening MOP onderhoud gebouw De Dialoog	0	0	0
Voorziening MOP overig onderhoud De Dialoog	0	0	0
Voorziening MOP onderhoud gemeentehuis	0	0	0
Voorziening MOP onderhoud gemeentewerf	0	0	0
Voorziening MOP onderhoud brandweergarage	0	0	0
Voorziening MOP onderh. dienstgebouwen begraafplaat	0	0	0
Voorziening MOP onderhoud sportcentrum Calluna	0	0	0
Voorziening MOP onderhoud sportzaal Balvers	0	0	0
Voorziening MOP onderhoud private accommodaties	0	0	0
Voorziening MOP onderhoud Het Pakhuis	0	0	0
Voorziening MOP Pinel / Plaza / Stationsstraat 118	0	0	0
Voorziening MOP Patrijzenhof 16	5	0	0
Voorziening MOP Sanitaire units	12	0	0
Voorziening MOP Hertenkamp	4	0	0
Voorziening gemeentelijke gebouwen	459	536	0
Totaal voorzieningen MOP gebouwen	480	536	0

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Rekening 2022 (31-12-2022)	Stand voorziening volgens Begroting 2027 (incl. claims) (31-12-2027)	Nog vrij besteedbaar
Voorziening Pensioenverplichtingen wethouders	3.376	4.001	0
Voorziening Dubieuze debiteuren Ermelo	120	130	0
Voorziening Afvalstoffenheffing	475	367	0
Voorziening Afkoop schoonmaken graven	480	465	0
Voorziening Uitbreiding capaciteit begraafplaats	590	605	0

Voorziening Toekomstig onderhoud terrein begraafplaat	448	328	0
Voorziening Dubieuze debiteuren Sociale Zaken	506	756	0
Voorziening Verliesvoorziening Grondexploitatie	0	0	0
Voorziening Groot onderhoud riolering	151	236	0
Voorziening Egalisatie riolering	7.141	8.010	0
Voorziening Groot onderhoud wegen	458	458	0
Voorziening Groot onderhoud verlichting	185	1	0
Voorziening Boscompensatie	310	310	0
Voorziening MOP Civiele kunstwerken	100	109	0
Voorziening MOP Kunstwerken	48	48	0
Voorziening WGA-gelden	119	0	0
Voorziening WW	21	0	0
Voorziening Verlofsparen	17	0	0
Voorziening voormalig personeel	250	0	0
Totaal overige voorzieningen	14.795	15.824	0

Belastingen

In dit hoofdstuk verwoorden wij per belastingsoort:

- De huidige kaders / stand van zaken en samenvatting van budgettaire gevolgen.
- De nieuwe kaders / voorstellen voor de tarieven 2024.

Dit betreft de volgende onderwerpen:

- Toeristenbelasting.
- Forensenbelasting.
- OZB woningen eigenaren.
- OZB niet woningen eigenaren en gebruikers.
- Reclamebelasting.
- Afvalstoffenheffing.
- Rioolheffing.
- Leges.
- Begraafrechten.
- Marktgeden.

Huidige kaders / Stand van Zaken

Correctie inflatiecorrectie

Bij de begrotingsbehandeling 2022 heeft uw raad een motie aangenomen om de toeristenbelasting en forensenbelasting éénmalig te bevriezen. Bij het opstellen van de meerjarenbegroting 2023 - 2026 is deze bevrozing voortgezet. Wij corrigeren de begroting op dit punt. Het gevolg hiervan is dat de tarieven voor de Toeristenbelasting en de Forensenbelasting in 2024 harder stijgen dan de andere belastingen en heffingen.

Budgettaire gevolgen

De structurele budgettaire gevolgen van deze belastingparagraaf zijn:

	Opbrengsten 2024
Toeristenbelasting	4.000 V
Forensenbelasting	222.000 V
OZB eigenaar woningen Areaaluitbreiding	270.000 V
Indexatie OZB eigenaar	187.000 V
OZB niet-woningen (eigenaar en gebruiker)	106.000 V
Totaal	789.000 V

Voorgesteld wordt dit voordeel structureel als algemeen dekkingsmiddel in te zetten.

A. Toeristenbelasting

Huidige kaders / stand van zaken:

- De Toeristenbelasting is een Algemene belasting.
- De Toeristenbelasting wordt geheven op toeristische overnachtingen.
- De Toeristenbelasting is een bedrag per persoon per nacht.
- Voor Toeristenbelasting wordt geen kwijtschelding verleend.
- Van Toeristenbelasting kan vrijstelling worden verleend.

Omschrijving	voor 2024
Compensatie wegvallen Precariobelasting	3,7%
Voorziningenniveau / nieuw beleid	5,0%
Inflatiecorrectie 2023	3,0%
Inflatiepercentage 2024	2,8%
Totaal	14,5%

- Deze percentages gelden als stijging ten opzichte van het jaar daarvoor.
- Het tarief Toeristenbelasting wordt altijd naar boven afgerond op hele eurocenten.
- Het voorgestelde tarief Toeristenbelasting wordt tijdig met de recreatiesector besproken. Zodra de Kadernota 2024 Ermelo door de raad is vastgesteld, wordt de recreatiesector hiervan definitief in kennis gesteld.

Voorstellen 2024:

- De structurele bevrozing van 2022 wordt ongedaan gemaakt en het tarief wordt daarnaast

trendmatig verhoogd. Dit leidt in 2023 tot een inhaalstijging (stijging 2022 plus stijging 2023).

2. Een van de kadernotavoorstellen is de verhoging van de toeristenbelasting met 10%. De financiële consequenties van dit voorstel zijn in totaal verwerkt in de kadernotavoorstellen en nog niet in de tarieven die in deze paragraaf.
3. Bij de begroting 2024 worden de definitieve tarieven voorgesteld.
4. Het tarief Toeristenbelasting 2023 wordt verhoogd met inflatiecorrectie van 3% (inflatiecorrectie 2023) + 3,7% voor compensatie wegvallen Precariobelasting + 5% voor Voorzieningsniveau / nieuw beleid (totaal 14,5%). Bovenstaande leidt tot de volgende tarieven 2024.

Tariefsgroepen	Vastgesteld tarief 2023 p.p.p.n.	Voorgesteld tarief 2024 p.p.p.n.
Tarief voor overnachtingen in hotel, pension, airbnb en b&b	2,08	2,38
Tarief voor bijzondere groepen	0,00	0,00
Tarief voor overige overnachtingen	1,56	1,79

Tariefsgroepen	vastgesteld tarief 2024 p.p.p.n.	Aantal overnachtingen 2023	Opbrengst 2024
Tarief voor overnachtingen in hotel, pension, airbnb en b&b	2,38	64.500	154.000
Tarief voor bijzondere groepen	0		
Tarief voor overige overnachtingen	1,79	241.500	432.000
Opbrengst forfait tarief			
Totaal			586.000

In de begroting is een bedrag opgenomen van € 582.000,00. Uit de jaarrekening 2022 is gebleken dat er op het terrein van de toeristenbelasting minder dan begroot is binnengekomen. Met bovengenoemde aanpassingen worden de tarieven aan de begroting aangepast. concreet betekent dit dat er € 4.000,00 voordelig in het financieel beeld met betrekking tot de toeristenbelasting wordt verwerkt.

B. Forensenbelasting

Huidige kaders / stand van zaken:

- De Forensenbelasting is een Algemene belasting.
- De Forensenbelasting wordt geheven bij niet-ingezetenen die meer dan 90 dagen per jaar beschikken over een gemeubileerde woning.
- Met de aangenomen motie van 14-07-2021 zijn de tarieven van 2022 voor 1 jaar bevroren op het niveau van 2021. Deze bevroering heeft ook in 2022 plaatsgevonden.
- Deze percentages gelden als stijging ten opzichte van het jaar daarvoor.
- De tarieven Forensenbelasting worden afgerond op worden sinds 2020 altijd naar boven afgerond op hele tientallen euro's, dit heeft wel tot gevolg dat de daadwerkelijke stijging, als gevolg van afronding, uitkomt boven het de door de raad vastgestelde percentage.
- Voor Forensenbelasting wordt geen kwijtschelding verleend.
- De voorgestelde tarieven Forensenbelasting moeten tijdig met de recreatiesector besproken worden. Zodra de Kadernota 2024 Ermelo door de raad is besproken, wordt de recreatiesector hiervan in kennis gesteld.

Voorstellen 2024:

1. Het geraamde aantal objecten is ten opzichte van de vorige begroting niet gewijzigd
2. De bevroering van het tarief voor Forensenbelasting wordt ongedaan maken.
3. De tarieven Forensenbelasting 2023 worden verhoogd met een inflatiecorrectie van 3% (inflatiecorrectie 2023) + 3,7% voor compensatie wegvallen Precariobelasting +5% voor Voorzieningsniveau / nieuw beleid plus 2,8% (inflatiecorrectie 2024) (totaal 14,5%) (zie onderstaande tabel)

Omschrijving	voor 2024
Compensatie wegvallen Precariobelasting	3,7%
Voorzieningsniveau / nieuw beleid	5,0%
Inflatiecorrectie 2023	3,0%
Inflatiepercentage 2024	2,8%
Totaal	14,5%

Bovenstaande leidt tot de volgende tarieven 2024

Klasse-indeling	Vastgestelde tarieven 2023	Tarieven 2024 afgerond	Aantallen objecten	Opbrengst 2024
0 tot 50.000	340,00	390,00	2693	1.050.000
50.000 tot 100.000	515,00	590,00	219	129.000
100.000 tot 200.000	690,00	791,00	636	503.000
200.000 en hoger	1.035,00	1.186,00	50	60.000
Totaal				1.742.000

Thans is in de begroting 2023 geraamd € 1.520.000,00. Dit leidt tot een voordeel van € 222.000,00 in het financieel beeld.

C. Onroerende-Zaakbelasting woningen - eigenaren

Huidige kaders / stand van zaken:

- De OZB woningen is een Algemene belasting.
- De OZB woningen wordt geheven van eigenaren.
- Voor OZB woningen eigenaren kan kwijtschelding worden verleend.
- Voor OZB woningen eigenaren worden geen vrijstellingen verleend.
- Deze percentages gelden als stijging t.o.v. vorig jaar.
- De OZB woningen eigenaren 2024 is gebaseerd op de WOZ-waarde van 1 januari 2023.
- Areaal-uitbreidingen leiden tot een hogere opbrengst, maar worden niet in de tarieven gecompenseerd.
- Met ingang van 2021 is de mogelijkheid van kwijtschelding voor OZB woningen afgeschaft.

Voorstellen 2024:

1. Het tarief OZB woningen eigenaren 2024 wordt verhoogd met een inflatiecorrectie (2,8%)
2. Over 2023 is een bedrag van € 130.000,00 meer ontvangen als gevolg van een hogere waardeverhoging van de woningen dan waar vooraf mee was gerekend. Dit wordt in 2024 in de OZB verdisconteerd.
3. Het OZB tarief wordt op basis van de formule $A * B = C$ berekend. Waarbij A de WOZ waarde van het woningareaal is, B het belastingtarief en C de benodigde omvang van de totaalontvangst belastinggelden. Om een zo nauwkeurig mogelijk belastingtarief te kunnen bepalen is de kennis van de waarde van de woningen essentieel. Vandaar dat het tarief op een zo laat mogelijk moment in het jaar ter vaststelling wordt aangeboden. Onderzocht wordt of de methode van bepaling van het tarief nog efficiënter kan worden ingericht, zonder dat het democratisch proces hiervan te leiden heeft.
4. De huidige woningmarkt is erg overspannen. Woningtekorten leiden zeker de laatste maanden tot exorbitante prijsstijgingen. In 2021 was er sprake van een stijging van 15%. Soms wordt zelfs boven de vraagprijs geboden. Voor het belastingjaar 2024 is de Woz-waarde naar peildatum 1 januari 2023 van belang. De eerste indruk is wederom een stijging van rond de 15% voor de woningen. Dit kan nadat de hertaxatiegegevens bekend zijn straks hoger uitvallen.
5. Een bijkomend effect van waardeverhoging van de woningen is een daling van opbrengsten vanuit het gemeentefonds. In eerste instantie zal de gemeente voor deze hogere Woz-waarde extra gekort worden in de algemene uitkering. Omdat dit bij alle gemeenten gebeurt blijft een stuk van de algemene uitkering onverdeeld. Dit wordt dan in tweede instantie alsnog aan de gemeenten uitgekeerd. Is de waardeverhoging in de gemeente conform het landelijk gemiddelde dan zal het effect op de algemene uitkering redelijk budgettair neutraal zijn, is de stijging hoger dan het landelijk gemiddelde dan gaat de gemeente er op achteruit, is de stijging lager dan het landelijk gemiddelde dan gaat de gemeente er op vooruit. Het effect van deze vermindering is lastig te bepalen, vandaar dat in deze kadernota van een inschatting wordt geabstraheerd.
6. In de begroting is een bedrag opgenomen van € 6.411.000,00. Verwerking van de structurele effecten als gevolg van areaaluitbreidingen en hogere taxaties als gevolg van verbouwingen leidt tot een nieuwe te verwachten opbrengst van € 6.681.000,00. Indexatie van 2,8% leidt tot een hogere opbrengst van € 187.000,00.

D. Onroerend Zaakbelasting niet woningen - eigenaren en gebruikers

Huidige kaders / stand van zaken:

- De OZB niet-woningen is een Algemene belasting.
- De OZB niet-woningen wordt geheven van eigenaren en gebruikers.
- Voor OZB niet-woningen wordt geen kwijtschelding verleend.
- Voor OZB niet-woningen bestaan wettelijke vrijstellingen.
- De OZB niet-woningen eigenaren en gebruikers 2024 is gebaseerd op de WOZ-waarde van 1 januari 2023.
- De leegstand van niet-woningen wordt niet gecompenseerd door hogere tarieven.
- Areaal-uitbreidingen leiden tot een beperkte hogere opbrengst, maar worden niet in de tarieven gecompenseerd.
- Met ingang van 2023 is de compensatie voor de WOZ-korting op de Algemene uitkering ter grootte van 1%. komen te vervallen

Voorstellen 2024:

1. De tarieven 2024 OZB niet-woningen (eigenaren en gebruikers) worden verhoogd met een inflatiecorrectie van 2,8%.
2. De compensatie stijging/daling WOZ-waarde af te schaffen en gelijk te trekken zoals bij de OZB-woningen
3. De OZB niet-woningen 2024 is gebaseerd op de WOZ-waarde per 1 januari 2023.
4. Het tarief wordt vastgesteld en berekend op de te realiseren opbrengst in de begroting.
5. In de begroting is een bedrag opgenomen van € 3.792.000,00. Indexatie van 2,8% leidt tot een hogere opbrengst van € 106.000,00.

E. Reclamebelasting

Huidige kaders / stand van zaken:

- De Reclamebelasting is een Algemene belasting, maar wordt geheven in afspraak met de ondernemers.
- De Reclamebelasting is gebaseerd op de WOZ-waarde van 1 januari 2023 van het object waaraan één of meerdere reclameobjecten zijn aangebracht of geplaatst in het gebied dat in de Verordening is vastgesteld.
- Het tarief is per € 1.000,00 WOZ-waarde € 0,80 met een minimum van € 300,00 en een maximum van € 600,00.
- De jaarlijkse opbrengst van € 57.000,00 wordt minus € 2.000,00 aan perceptiekosten, beschikbaar gesteld aan het Ondernemersfonds.

Voorstellen 2024:

Geen nieuwe of aangepaste voorstellen

F. Afvalstoffenheffing

Huidige kaders / stand van zaken:

- De Afvalstoffenheffing is een specifieke heffing; een vergoeding voor de kosten van ophalen en verwerken van huishoudelijk afval.
- De Afvalstoffenheffing wordt geheven van gebruikers van woningen.
- Uitgangspunt is volledige kostendekkendheid, waarbij tevens rekening wordt gehouden met de btw, de overhead, de rentelast en de stand van de voorziening Afvalstoffenheffing.
- Voor Afvalstoffenheffing is kwijtschelding mogelijk. Dit leidt tot een inkomstenderving van € 70.000,00 in 2022 (Kwijtschelding vastrecht+verz.cont. € 47.000,00; Kwijtschelding variabel DifTar € 23.000,00). In de Begroting 2023 wordt thans nog uitgegaan van € 70.000,00. Dit zal worden bijgesteld naar de daadwerkelijke uitgaven 2022. Deze inkomstenderving wordt gecompenseerd door hogere tarieven Afvalstoffenheffing.
- Voor Afvalstoffenheffing is een tegemoetkoming medisch afval mogelijk. De inkomstenderving is opgenomen in het bedrag vermeld bij kwijtschelding. Deze inkomstenderving wordt gecompenseerd door hogere tarieven Afvalstoffenheffing.

Voorstellen 2024:

1. De tarieven Afvalstoffenheffing 2024 worden verhoogd met een inflatiecorrectie van 2,8%, gebaseerd op de NEA-index. Gelijktijdig wordt de uitgavenkant afvalstoffen met eenzelfde bedrag verhoogd.
2. Bij de daadwerkelijke berekening van de tarieven Afvalstoffenheffing 2024 voor de Belastingmaatregelen 2024 de tarieven 2024 daadwerkelijk te bepalen.

G. Riool en waterzorgheffing

Huidige kaders / stand van zaken:

- De Riool en waterzorgheffing is een specifieke heffing; een vergoeding voor de kosten van onder andere de inzameling en het transport van afval- en hemelwater.
- Het is een gebruikersheffing.
- De Riool en waterzorgheffing is gebaseerd op het ZAP.
- De actualisatie van het huidige ZAP (verleningsnotitie ZAP) is in de raad van november 2020 vastgesteld.
- Uitgangspunt is volledige kostendekkendheid, waarbij tevens rekening wordt gehouden met de btw, de overhead, de rentelast en de stand van de voorziening Egalisatie riolering.
- Voor Riool en waterzorgheffing is kwijtschelding mogelijk. Dit leidt tot een inkomstenderving ter grootte van € 100.000,00 in 2023. In de Begroting 2023 wordt thans uitgegaan van € 100.000,00. De inkomstenderving wordt gecompenseerd door hogere tarieven Rioolheffing.
- De kosten van waterschouwingen ter grootte van € 50.000,00 zijn opgenomen in het tarief Riool en waterzorgheffing met ingang van 2021.
- De Riool en waterzorgheffing is met ingang van 2021 gebaseerd op gewijzigde tariefschijven, waarbij er extra lagere klassen bijkomen en waarbij het tarief voor de laagste schijf wordt verlaagd en voor de hogere schijven sterk toeneemt.
- De tarieven worden naar boven afgerond op hele euro's (notitie ZAP nov. 2020).

Voorstellen 2024:

1. De tarieven 2024 Rioolheffing worden niet nader verhoogd, verwezen wordt naar de door de raad in november 2020 behandelde notitie ZAP.
2. De Riolering is 100% kostendekkend. Voor- en nadelen verlopen budgettair neutraal door middel van de voorziening Egalisatie riolering.

H. Leges

Huidige kaders / stand van zaken:

- De leges zijn een specifieke heffing; een vergoeding voor door of vanwege de gemeente verstrekte diensten, waaronder de Nederlandse identiteitskaart.
- Uitgangspunt is volledige kostendekkendheid, tenzij nadrukkelijk door de raad anders is besloten. Deze besluiten zijn genomen voor: gehandicaptenparkeerkaart en organisatiekeurmerk CBF.
- Op niveau van de verordening mag de leges de 100% kostendekkendheid niet overstijgen.
- Voor leges is geen kwijtschelding mogelijk.
- De Legesverordening wordt eens in de vier jaar volledig geactualiseerd. De eerstvolgende herziening staat gepland in de periode 2023.

Voorstellen 2024:

1. De tarieven 2024 worden met een inflatiecorrectie van 2,8 % geactualiseerd.
2. De kostenkant worden met hetzelfde bedrag geïndexeerd.
3. De nieuwe tarieven worden met de legesverordening ter vaststelling voorgelegd.

I. Begraafrechten

Huidige kaders / stand van zaken:

- De Begraafrechten zijn een specifieke heffing; een vergoeding voor onder andere het gebruik van de begraafplaats en diensten in verband met de begraafplaats.
- De exploitatie van de begraafplaats is niet kostendekkend, zoals door de raad besloten. Dit heeft te maken met:
 - de fictieve bespaarde rente over de voorzieningen begraafplaats wordt beschikbaar gesteld;
 - de dekking van kosten uit de algemene middelen;
 - het maximeren van € 200.000,00 aan onderhoudskosten in de tarieven / alles boven dit bedrag komt ten laste van de algemene middelen.

Voorstellen 2024:

1. De tarieven begraafplaats 2024 worden verhoogd met een inflatiecorrectie van 2,8%..
2. Gelijktijdig wordt de uitgavenkant van de begraafplaats met eenzelfde bedrag verhoogd.

J. Marktgeden

Huidige kaders / stand van zaken:

- De Marktgeden zijn een specifieke heffing; een vergoeding voor de kosten van het innemen van een standplaats en de aansluiting op de elektriciteitskasten, inclusief btw.
- De Marktgeden worden geheven van de gebruikers van de weekmarkt en standplaatshouders.
- Uitgangspunt is volledige kostendekkendheid, hetgeen thans niet gerealiseerd wordt.
- De huidige tarieven zijn gebaseerd op een raadsbesluit van 27 november 2019
- In de Begroting 2024 is een opbrengst geraamd van € 10.000,00.

Voorstellen 2024:

1. De tarieven Marktgeden 2024 worden thans niet verhoogd.
2. Op basis van de nog te actualiseren Marktgedenverordening en de Marktverordening alsnog de mate van kostendekkendheid te bepalen.

Programma Samen Werken voor Ermelo

Bestuur en Organisatie

Wat willen we bereiken

Participatie

- Een gemeentebestuur dat eerlijk, betrouwbaar, open, transparant, respectvol, betrokken en oplossingsgericht is en integriteit hoog in het vaandel heeft staan.
- Een gemeentebestuur dat gelijke gevallen gelijk behandelt (rechtvaardig).

Een gemeentebestuur en gemeentelijke organisatie die communiceren. Die luisteren, meedenken en uitleggen waarom ze bepaalde keuzes maken en zorgen voor draagvlak voor hun besluiten.

Gebiedsagenda

Hybride akkoord

- a. We staan open voor intergemeentelijke samenwerking, gericht op uitvoering. Intergemeentelijke samenwerking moet meer opleveren dan wanneer we het als Ermelo alleen doen.
- b. Lokaal beleid voor Ermelo wordt door de gemeente Ermelo opgesteld en niet door intergemeentelijke samenwerkingsverbanden.
- c. Uitgangspunt voor intergemeentelijke samenwerking is dat Ermelo een zelfstandige gemeente is en deze samenwerking niet leidt tot een herindeling met een andere gemeente.
- d. Het vertrekpunt in de intergemeentelijke samenwerking is de lokale oriëntatie op de belangen van het eigen Ermelose gebied.

Collegeprogramma

We geven verdere uitvoering aan de Gebiedsagenda EHZ 2023: ruimtelijke perspectieven en werklocaties/economisch profiel. Samen met de gemeenten Harderwijk en Zeewolde en de provincies Gelderland en Flevoland gaan we aan de slag met de actielijnen uit de Gebiedsagenda: Ruimte, Wonen, Werklocaties en de lobby voor verkeer en Recreatie en Toerisme. Duurzaamheid en circulariteit is hierbij een randvoorwaarde. Het vaststellen van de bestuursopdracht is het startpunt voor de concretisering van de governance, inclusief de betrokkenheid van de raden, de vier actielijnen, het samenstellen van een uitvoeringsagenda en de afstemming van de regiodeals (op provincieniveau) op de regionale EHZ-tafel. De link met beide provincies is tevens de link met de landelijk vereiste ruimtelijke puzzel waar de Gebiedsagenda aanraakt.

Organisatieontwikkeling

Uit het Hybride akkoord:

- Een gemeentebestuur dat eerlijk, betrouwbaar, open, transparant, respectvol, betrokken en oplossingsgericht is en integriteit hoog in het vaandel heeft staan.
- Een gemeentebestuur dat gelijke gevallen gelijk behandelt (rechtvaardig).
- Een gemeentebestuur en gemeentelijke organisatie die communiceren. Die luisteren, meedenken en uitleggen waarom ze bepaalde keuzes maken en zorgen voor draagvlak voor hun besluiten.
- Een gemeentebestuur dat vertrouwen heeft in de inwoners, bedrijven en organisaties maar ook krachtig optreedt als zij dat vertrouwen schenden.

Uit het college programma:

We gaan binnen de gemeente opgavegericht werken.

Met opgavegericht werken geven we invulling aan onze doelstelling om ons als ambtelijk organisatie flexibel rondom maatschappelijke en bestuurlijke opgaven te organiseren. Eerst bepalen we de opgaves met de samenleving. Vervolgens voeren we deze intern door (processen/projecten).

We ontwikkelen ons tot een netwerkgemeente

De ambtelijke organisatie werkt grotendeels al volgens de ontwikkelagenda netwerkgemeente. Dit geven we in 2023 e.v. doorlopend aandacht bij raad en college.

Intergemeentelijke Samenwerking

Uit het hybride akkoord:

- a. We staan open voor intergemeentelijke samenwerking, gericht op uitvoering. Intergemeentelijke samenwerking moet meer opleveren dan als we het als Ermelo alleen doen.
- b. Lokaal beleid voor Ermelo wordt door de gemeente Ermelo opgesteld en niet door intergemeentelijke samenwerkingsverbanden.
- c. Uitgangspunt voor intergemeentelijke samenwerking is dat Ermelo een zelfstandige gemeente is en deze samenwerking niet leidt tot een herindeling met een andere gemeente.
- d. Het vertrekpunt in de intergemeentelijke samenwerking is de lokale oriëntatie op de belangen van het eigen Ermelose gebied.

Uit het collegeprogramma:

We actualiseren de visie op intergemeentelijke samenwerking (2015) in 2023. De visie op intergemeentelijke samenwerking is verouderd. Daarom is het nu een goed moment om deze visie een update te geven.

Wat gaan we daarvoor doen

Participatie

We bieden inwoners zoveel mogelijk de gelegenheid om mee te denken en te doen door het voeren van een actief participatiebeleid.

We geven uitvoering aan het participatiebeleid

In 2021 is het Participatiebeleid vastgesteld. Inwoners- en overheidsparticipatie staat centraal in het handelen van college en organisatie. Om binnen de organisatie blijvend aandacht te hebben voor dit onderwerp wordt gewerkt met coaches die medewerkers begeleiden in dit proces zodat participatie onderdeel wordt van het DNA van de organisatie.

We bouwen het online participatieplatform verder uit.

In 2022 hebben we een start gemaakt met het 'dorpsgesprek Ermelo' via het participatieplatform van 'Citizenlab'. Dit is onder meer ingezet voor het ophalen van input uit de samenleving voor de Ermelose opgaven.

Het platform dient als dé plek voor initiatieven van Ermelo. Het platform wordt daarom zo ingericht dat hier niet alleen burgerparticipatie plaatsvindt, maar ook overheidsparticipatie.

Gebiedsagenda

Eind 2022, begin 2023 is de bestuursopdracht gebiedsagenda vastgesteld in de colleges van Ermelo, Harderwijk en Zeewolde en ter informatie naar de raden gestuurd. Het vaststellen van deze bestuursopdracht is het startpunt voor de concretisering van de governance van de Gebiedsagenda, waarbij we ook de raden gaan betrekken. De positie van raden en griffiers wordt nader ingevuld en de stuurgroep Gebiedsagenda wordt ingesteld. Er worden ontmoetingen tussen de colleges georganiseerd. De actielijnen Ruimte en Werklocaties worden als eerste inhoudelijke onderwerpen opgepakt. Daarnaast heeft het vormgeven van het gezamenlijke profiel Ermelo-Harderwijk-Zeewolde prioriteit. Ook de afstemming over het regioarrangement (Ermelo, Harderwijk, Putten en Zeewolde) en de huidige overlegstructuur met de provincies is onderwerp van gesprek (zie ook subprogramma intergemeentelijke samenwerking). Per 1 maart 2023 start de ambtelijk trekker Gebiedsagenda.

Organisatieontwikkeling

Binnen het programma organisatieontwikkeling werken we in Ermelo aan het zijn van een netwerkgemeente. Naast dat we een missie en kernwaarden (*samen, bevlogen, wendbaar betrouwbaar*) voor de organisatie hebben vastgesteld geven we verder invulling aan deze ontwikkeling aan de hand van een aantal subthema's:

Bestuurlijk-ambtelijk samenspel

Een soepel samenspel tussen bestuurders en medewerkers zal bijdragen aan een organisatie die naar buiten gericht is en als netwerkpartner opereert. Om het samenspel tussen bestuurders en medewerkers soepel te laten verlopen zetten we in op wederzijds begrip, betrokkenheid en een gedragen contract.

Opgavegericht werken

We formuleren al onze opgaven (lees maatschappelijke vraagstukken), bestaande uit gewenste maatschappelijke effecten, strategische doelstellingen en onderliggende resultaten in samenwerking met inwoners en partners. Hiervoor organiseren we dialoogbijeenkomsten. We creëren op basis van de gezamenlijke geformuleerde doelstellingen, indicatoren die verder gaan dan alleen 'tellen'. Hierop sturen wij. We vergroten de sturingsmogelijkheden op de geformuleerde doelstellingen door opgaveteams (zowel intern als extern) op te zetten, en opgavetrekkers aan te wijzen.

Rolontwikkeling

Het werken in een opgave gestuurde organisatie vraagt meer dan expertise op een begrensd vakgebied. Medewerkers gaan steeds meer een rol vervullen in plaats van een functie uitoefenen. Door te werken met rollen kunnen vraag en aanbod flexibeler op elkaar worden afgestemd. Binnen het thema rolontwikkeling gaan we werken aan het implementeren van teamrollen en ontwikkelrollen.

Intergemeentelijke Samenwerking

Gemeente Ermelo werkt samen met haar partners in het netwerk aan een beter Ermelo. Dat zijn

onze verbonden partijen, gemeenten om ons heen, in het bijzonder Harderwijk en Zeewolde, de provincie en tal aan (uitvoerings)organisaties.

In 2023 werken we aan een regioarrangement als regio In Gelderland, samen met Harderwijk, Putten en Zeewolde. Hiermee willen we samen met de provincie Gelderland een koers bepalen voor de komende 20 tot 30 jaar. We hebben veel plannen op het gebied van wonen, infrastructuur, natuur, landbouw, industrie, recreatie, energieopwekking en bedrijventerreinen. Maar onze ruimte is schaars en we moeten problemen oplossen op het gebied van stikstof en klimaat en de kwaliteit van ons oppervlakte- en grondwater. Ook hebben we de zorg voor voldoende grond- en drinkwater. Veel ruimtevragers als wonen, natuur en landbouw overlappen elkaar. We moeten daarom keuzes maken waar we wat willen, passend bij wat de bodem en het watersysteem aan kan. Het Rijk wil van de provincies weten wat er vanuit de nationale opgaven ruimtelijk wel of niet kan in de provincie. De provincie heeft de regie, omdat het totaal van de regio's een samenhangend geheel moet opleveren. Wij leveren als regio dus input aan de provincie.

Ook actualiseren we de visie op intergemeentelijke samenwerking.

Wat mag het kosten

Binnen dit subprogramma brengen wij de budgetten van de navolgende producten bijeen:

Bestuursorganen, Ondersteuning raad, Ondersteuning College van B&W en directie, Burgeraangelegenheden, Algemene en bestuurlijke aangelegenheden, Nutsbedrijven en Overhead

Samen Werken voor Ermelo (Bedragen x € 1.000,00)		Meerjaren		Kadernota 2024		
		begroting 2023		2024	2025	2026
Bestuur en organisatie	lasten	17.335	16.714	16.578	16.612	16.524
	baten	-1.071	-1.044	-1.044	-1.044	-1.044
Saldo		16.264	15.670	15.534	15.568	15.480
Te verwerken budgettair perspectief	lasten		28	28	28	33
	baten		0	0	0	0
Saldo		16.264	15.698	15.562	15.596	15.513
Te verwerken nieuw beleid	lasten		707	569	569	531
	baten		0	0	0	0
Saldo		16.264	16.405	16.131	16.165	16.044
Te verwerken taakstellingen	lasten		0	0	0	-2.000
	baten		0	0	0	0
Saldo na intensiveringen en taakstellingen		16.264	16.405	16.131	16.165	14.044

Openbare Orde en Veiligheid

Wat willen we bereiken

Openbare orde en veiligheid

In het Integraal Veiligheidsplan 2020-2024 Harderwijk, Ermelo & Putten zijn de prioriteiten vastgelegd op bovenlokaal en lokaal niveau. De bovenlokale prioriteiten zijn:

1. Kwetsbare personen
2. Ondernijning
3. Cybercrime
4. Informatievoorziening
5. Vitale vakantieparken

De lokale prioriteiten zijn:

1. Overlast en geweld
2. Verkeersveiligheid
3. Jeugd & veiligheid (incl. alcohol en drugs)

Brandweer en rampenbestrijding

De gemeente Ermelo is lid van de gemeenschappelijke regeling met de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG). De VNOG is belast met de uitvoering van de brandweezorg, rampenbestrijden en crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening. De VNOG zal de komende jaren moeten anticiperen op de herziene Wet veiligheidsregio's en bijvoorbeeld op veranderende risico's door het klimaat of het langer thuis blijven wonen van verminderd zelfredzamen.

Wat gaan we daarvoor doen

Openbare orde en veiligheid

Eind 2021 heeft het college een uitvoeringsplan behorend bij het integraal veiligheidsplan vastgesteld. In dit plan zijn de prioriteiten uitgewerkt in concrete acties. Eind 2023 en begin 2024 zal het uitvoeringsplan herzien worden.

De nadruk ligt op de aanpak van ondernijning en de verbinding op het snijvlak van zorg en veiligheid. Hierbij wordt nauw samengewerkt met interne en externe partners. Daarbij wordt er samen met de gemeenten Harderwijk en Putten gekeken op welke wijze gemeenten een bijdrage kunnen leveren in de aanpak van cybercriminaliteit. Ook wordt het thema informatievoorziening verder uitgewerkt om beschikbare data in te zetten in bijvoorbeeld de aanpak van ondernijnende criminaliteit.

We evalueren en updaten de volgende beleidsstukken:
 Damoclesbeleid 2019
 Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid Harderwijk, Ermelo, Putten
 Beleidsregels cameratoezicht (nog vast te stellen)
 Plan van aanpak Ondernijning

Brandweer en rampenbestrijding

De VNOG bereid zich voor door te prepareren op nieuwe risico's. Een belangrijk thema is het voorbereiden op grote natuurbranden door o.a. personeel te trainen, het aanschaffen van materieel en het geven van voorlichting aan inwoners en ondernemers. Daarbij zullen ook veranderingen in de Wet veiligheidsregio's aanpassingen vergen in bijvoorbeeld de crisisbeheersingsorganisatie. Dit laatste is ook het geval voor de gemeentelijke kolom (bevolkingszorg), waarbij er meer eisen worden gesteld aan de crisisorganisatie.

Wat mag het kosten

Binnen dit subprogramma brengen wij de budgetten van de navolgende producten bijeen:

Brandweer en rampenbestrijding en Openbare orde en veiligheid

Samen Werken voor Ermelo (Bedragen x € 1.000,00)		Meerjaren		Kadernota 2024		
		begroting 2023		2024	2025	2026
Openbare Orde en Veiligheid	lasten	3.129	3.063	3.071	3.068	3.063
	batens	-112	-105	-105	-105	-105
Saldo		3.017	2.958	2.966	2.963	2.958
Te verwerken budgettair perspectief	lasten		9	10	107	174
	batens		0	0	0	0
Saldo		3.017	2.967	2.976	3.070	3.132
Te verwerken nieuw beleid	lasten		115	85	85	15
	batens		0	0	0	0
Saldo		3.017	3.082	3.061	3.155	3.147
Te verwerken taakstellingen	lasten		-45	-15	-15	-15
	batens		0	0	0	0
Saldo na intensiveringen en taakstellingen		3.017	3.037	3.046	3.140	3.132

Financiën

Wat willen we bereiken

Hybride-akkoord gemeente Ermelo 2022-2026.

In het hybride-akkoord staat: Spaarzaam staat voor goed financieel beleid wat neerkomt op niet meer uitgeven dan beschikbaar is.

In het hybride-akkoord is een hoofdstuk "We gaan spaarzaam met uw geld om" opgenomen.

Daarin is verwoord onder de noemer Wat willen we bereiken:

- Een sluitende meerjarenbegroting opstellen.
- De hand op de knip houden, dus niet meer uitgeven dan dat er binnenkomt.
- Door efficiënter werken financiële ruimte creëren voor nieuw beleid.
- De kosten in het Sociaal Domein beheersbaar maken.
- De OZB (woningen en niet woningen) met maximaal het inflatiepercentage te laten stijgen. We streven naar minder verhoging om de inwoners te compenseren voor de (te) grote verhogingen van de afgelopen jaren.
- Nieuwbouw en renovatie van scholen.

Collegeprogramma 2022-2026.

De bestuurlijke ambitie luidt als volgt: "Ermelo moet een gemeente zijn waar niet meer geld wordt uitgegeven dan we binnenkrijgen. Een gemeente waar we ons ervan bewust zijn dat geld van de gemeente belastinggeld van de inwoners is."

A. Structureel en reëel sluitende meerjarenbegroting.

Ermelo beschikt over een meerjarenbegroting, waarin alle begrotingsjaren weer budgettair sluitend zijn, waarin in elk begrotingsjaar de structurele lasten worden gedekt door structurele inkomsten, waarin de opgenomen ramingen realistisch zijn en waarin alle opgenomen taakstellingen ook daadwerkelijk zijn gerealiseerd.

B. Beheerste en evenwichtige lastendruk.

In deze Collegeperiode 2022-2026 komt er een nieuwe kijk op de belastingen voor burgers, bedrijven en passanten Ermelo. Op basis van het Hybride-akkoord 2022-2026 wordt het beleid ten aanzien van de lastendrukontwikkelingen drastisch herzien.

C. Actualisatie financieel beleid.

In lijn met de wettelijke voorschriften (met name Gemeentewet en BBV) en het Hybride-akkoord 2022-2026 en in het licht van verdere standaardisatie in EHZM-verband wordt het financieel beleid (met name de 3 Verordeningen, beleidsnota's en statuten/regelingen) geactualiseerd. Hierdoor ontstaat een goede basis voor de financiën van Ermelo.

Wat gaan we daarvoor doen

A. Structureel en reëel sluitende meerjarenbegroting.

- De structuur en opzet P&C-cyclus worden herzien.
Op 15 februari 2023 heeft de raad een besluit genomen inzake de programmastructuur. De bestaande vier programma's blijven gehandhaafd. De thans daaronder hangende speerpunten vervallen en worden vervangen door de nieuwe sub-programma's. Deze

nieuwe programmastructuur gaat in met ingang van de P&C-cyclus 2024, dus met ingang van de Kadernota 2024 Ermelo.

Daarnaast gaat met ingang van 2024 het aantal bestuursrapportages terug naar 2 per jaar en gaat gewerkt worden met pro-actieve bestuursrapportages.

- Het autorisatieniveau van de raad wordt veranderd naar sub-programmaniveau. Met ingang van de Kadernota 2024 worden het financieel perspectief en de begrotingswijzigingen op sub-programmaniveau weergegeven en door de raad vastgesteld.
- Realiseren van bestaande en nieuwe taakstellingen. In de Kadernota 2024 doet het college van b&w (richtinggevende) taakstellingsvoorstellen. Na besluitvorming door de raad zal worden gewerkt aan de verdere implementatie en daadwerkelijke realisatie. Dit zal worden gemonitord.
- Budgettair sluitend zijn van alle begrotingsjaren. De jaarlijkse baten en lasten zijn in evenwicht en alle taakstellingen zijn daadwerkelijk gerealiseerd. De ramingen zijn gebaseerd op realistische onderbouwingen en planningen.
- Voorstellen voor nieuw beleid worden voorzien van een financieel plan waarin beschreven staat wat de kosten zullen zijn en uit welk sub-programma dit betaald gaat worden. Financiering van nieuw beleid vindt binnen het eigen sub-programma plaats en is budgettair neutraal tenzij anders besloten.
- Meer transparantie en beheersbaarheid van de kosten in het Sociaal Domein.
- Ermelo blijft vallen onder het repressief provinciaal toezicht (= toezicht achteraf). We blijven voldoen aan de voorwaarden die de provincie Gelderland stelt bij het toekennen van de jaarlijkse toezichtsvorm. De eisen van de provincie zijn: een realistische en structureel sluitende meerjarenbegroting, ingeboekte taakstellingen zijn gerealiseerd en er is voldaan aan de wettelijk voorgeschreven termijnen.
- Ermelo blijft jaarlijks een goedkeurende accountantsverklaring ontvangen. De accountant doet twee keer per jaar onderzoek, te weten de interimcontrole en de jaarrekeningcontrole.
- Rechtigheidsverklaring. Voor het eerst bij de Jaarstukken 2023 gaat het college van b&w een rechtmatigheidsverklaring afgeven. In 2023 vinden de voorbereidingen hiervoor plaats.
- Doelmatigheidsonderzoek. Elk jaar zal er minstens 1 doelmatigheidsonderzoek uitgevoerd worden.

B. Beheerste een evenwichtige lastendruk.

- In de Meerjarenbegroting 2023-2026 Ermelo is al de nieuwe lijn ingezet met betrekking tot de lastendruk. Hiermee is de basis gelegd voor de lastendrukontwikkeling in de jaren na 2023.
- De OZB (woningen en niet-woningen) stijgt met niet meer dan het inflatiepercentage. Daarbij wordt rekening gehouden met de reële WOZ-waardes. Areaal-uitbreidingen en hogere WOZ-waardes door verbouwingen, ed kunnen wel leiden tot een hogere OZB-opbrengst.
- De lastendrukontwikkeling van de algemene belastingen is aan elkaar gekoppeld. Dit betekent dat de OZB, Toeristenbelasting, Forensenbelasting en Reclamebelasting aan elkaar zijn gekoppeld en in principe met uitsluitend het inflatiepercentage stijgen.
- Eens in de vier jaar wordt de Legesverordening volledig geactualiseerd. Dus in 2023 en 2027. Daarbij wordt nadrukkelijk ook gekeken naar kostendekkendheid.
- Jaarlijks zal de raad het voorstel Belastingmaatregelen ter vaststelling aangeboden krijgen.
- De communicatie met betrekking tot de lastendrukontwikkelingen zal verbeterd worden.

C. Actualisatie financieel beleid.

Jaarlijks wordt in de kadernota van Ermelo melding gemaakt van de actualiteitswaarde van het financieel beleid van Ermelo.

In 2023 is/wordt hard gewerkt aan een inhaalslag. Zo zullen de 3 verordeningen (Financiële Verordening, Controleverordening en Doelmatigheidsverordening) worden geactualiseerd, aangevuld met alle financiële beleidsnota's en regelingen.

In de jaren na 2023 zal het financieel beleid actueel gehouden worden.

Wat mag het kosten

Binnen dit subprogramma brengen wij de budgetten van de navolgende producten bijeen:

Wet WOZ, Algemene belastingen, Overige algemene dekkingsmiddelen.

Samen Werken voor Ermelo (Bedragen x € 1.000,00)		Meerjaren begroting 2023		Kadernota 2024		
		2024	2025	2026	2027	
Financiën	lasten	5.162	6.291	8.710	6.761	5.724
	baten	-72.102	-72.658	-74.058	-72.356	-71.984
Saldo		-66.940	-66.367	-65.348	-65.595	-66.260
Te verwerken budgettair perspectief	lasten		3.709	4.927	6.425	6.350
	baten		-1.218	-1.454	-1.454	-1.100
Saldo		-66.940	-63.876	-61.875	-60.624	-61.010
Te verwerken nieuw beleid	lasten					
	baten					
Saldo		-66.940	-63.876	-61.875	-60.624	-61.010
Te verwerken taakstellingen	lasten		-2.250	-2.350	-2.350	-2.350
	baten		0	-800	-800	-800
Saldo na intensiveringen en taakstellingen		-66.940	-66.126	-65.025	-63.774	-64.160

Programma Samen Leven in Ermelo

Wat willen we bereiken

De gemeente Ermelo wil bereiken dat de bestaanszekerheid voor de inwoners van Ermelo overeenkomt met de geldende normen van welvaart en welzijn, zodat iedereen mee kan doen en niet wordt uitgesloten van de participatie in de samenleving door financiële problemen.

De volgende doelstellingen worden voorgelegd, ter vaststelling in de Nota Sociaal Domein Ermelo, Harderwijk en Zeewolde (in 2023)

1. Alle jeugdigen kunnen gezond en veilig opgroeien in een kansrijke omgeving

- Meer jongeren voelen zich veilig om zichzelf te zijn op school, de sportvereniging, geloofsgemeenschap, op straat, in de kroeg, in hun gezin, etc
- Meer jeugdigen/gezinnen kiezen voor een gezonde leefstijl (gezonder eten, gezond gewicht, meer bewegen, minder gebruik genotsmiddelen)
- Het mentale welbevinden en geluk van (kwetsbare) jeugdigen is versterkt

2. Het gezin en de omgeving van jeugdigen zijn voldoende toegerust om alledaagse problemen op te kunnen vangen

- Opvoeders doen vaker een beroep op hun eigen omgeving als het gaat om vragen of ondersteuning rondom opgroeien en opvoeden
- Meer gezinnen, ongeacht opleiding, achtergrond, niveau worden actief betrokken bij de schoolloopbaan van hun kind om de cyclus van laaggeletterdheid en armoede te doorbreken.

3. Jeugdigen en/of hun ouders met een ondersteuningsvraag worden goed en snel geholpen (goed is goed genoeg/normaliseren)

- Voor gezinnen met een migratieachtergrond is de toegankelijkheid van ondersteuning vergroot
- Jeugdigen en gezinnen voelen zich gehoord en ervaren meer regie over de oplossingsrichtingen voor hun ondersteuningsbehoefte
- Jeugdigen/ gezinnen met een ondersteuningsbehoefte worden na een juiste triage sneller goed doorverwezen en stromen eerder uit.
- Schuldenproblematiek onder jeugdigen wordt sneller gesignaleerd en aangepakt of waar mogelijk voorkomen
- Huiselijk geweld in gezinnen wordt sneller gesignaleerd en doorbroken of waar mogelijk voorkomen
- Inzet van ervaringskennis/ ervaringsdeskundigen is toegenomen

4. Jeugdigen groeien op met gelijke kansen en ontwikkelen hun talenten op een manier die bij hen past (onderwijs, sport, cultuur)

- Zoveel mogelijk kinderen en jeugdigen volgen onderwijs of een ontwikkelingsgericht traject
- Meer jeugdigen maken kennis met sport, cultuur en muziek, laagdrempelig en in de eigen woonomgeving. o.a. Brede school
- Jeugdigen/ gezinnen die als nieuwkomers in Ermelo/Harderwijk/Zeewolde komen wonen, kunnen zo snel mogelijk onderdeel uitmaken van de lokale samenleving
- Er is een beter (aangepast) vrijetijdsaanbod voor jeugdigen met een beperking of chronische ziekte
- Meer jeugdigen met een beperking of chronische ziekte kunnen zo zelfstandig en onafhankelijk mogelijk leven
- Jongeren kunnen op eigen (moderne) wijze hun meningen en ideeën over de lokale samenleving duidelijk maken en deze informatie wordt inhoudelijk meegenomen bij de beleidsvorming.
- Meer jeugdigen stromen uit naar een participatieplek die aansluit bij hun vermogen (vervolgopleiding, betaalde baan of vorm van dagbesteding)

Sport spelen en bewegen

Spelen, sporten, bewegen en ontmoeten zijn van onschatbare waarde. Een goed gebruik van de openbare ruimte maakt Ermelo levendig en vitaal. Het draagt bij aan de ontwikkeling van Ermelo als gezonde en aantrekkelijke plek om te wonen. Speeltuinen en sportplekken zijn dé plekken waar onze inwoners elkaar ontmoeten.

Buiten spelen is niet alleen erg leuk, maar het draagt sterk bij aan de ontwikkeling van kinderen. Kinderen die buiten spelen ontwikkelen zich gezonder, slimmer en socialer. Spelen zien we als de opstap naar een leven met meer beweging! Om dit te borgen willen we sport en spel meer gaan verbinden doormiddel van programmering rondom de speelplekken. Deze inzet draagt bij aan de maatschappelijke opgaven zoals Ermelo deze heeft geformuleerd: Kansrijk opgroeien en Op weg naar samenredzaamheid.

Wat gaan we daarvoor doen

1. *Ondersteuning om financiële problemen te voorkomen*
De mogelijkheden om mensen die rond moeten komen van het bestaansminimum financieel te ondersteunen vaak onder de aandacht brengen en de diverse middelen zoals Geldplannen, De VoorzieningenWijzer en ondersteuning bij het Financieel Café op verschillende manieren promoten en inzetten.
2. *Problemen vroeg opsporen en hulp aanbieden*
Maximale inzet op vroegsignalering schulden door middel van actief ondersteuning aanbieden na meldingen van de vaste lasten partners over betalingsachterstanden.
3. *Voortzetten aanbod schulddienstverlening vóór schuldhulpverlening*
Schulddienstverlening wordt aangeboden door de partners van het Financieel Café. De klant

behoudt of krijgt de regie, eventuele problemen zijn en blijven oplosbaar en recidive wordt voorkomen. Pas als schuldienstverlening niet voldoende blijkt te zijn, worden zwaardere middelen ingezet zoals schuldsanering of bewindvoering. Ondernemers kunnen hulp krijgen bij Over Rood (ondernemers helpen ondernemers).

4. Multidisciplinaire aanpak

Omdat gebrek aan bestaanszekerheid zo veel invloed heeft op andere gebieden, zijn er veel ketenpartners die te maken hebben met deze problematiek. Alle partijen die achter de voordeur komen, kunnen signalen geven over (het vermoeden van) gebrek aan bestaanszekerheid. Op die manier kan er eerder hulp aangeboden worden om de financiële problemen op te lossen, in combinatie met andere hulpverlening.

5. Toekomst voor kinderen verbeteren

De afgelopen jaren is hieraan veel aandacht besteed en dit zal met kracht worden voortgezet. De beste manier om de neerwaartse spiraal te doorbreken is om de kinderen een betere toekomst te bieden. Hierbij worden ingezet: Stichting Leergeld Randmeren, Jeugdfonds Sport&Cultuur en het kindpakket.nl.

In 2023 wordt samen met organisaties een uitvoeringsagenda opgesteld aan de hand van bovengenoemde doelen. In 2024 zullen we hier invulling aan gaan geven.

Uitgangspunten:

- We zetten meer in op preventie samen met de inwoners en organisaties.
- We zetten in op een publiekscampagne om inwoners te betrekken bij en te informeren over de transformatie (in kader van normaliseren, versterken sociale cohesie).
- We zetten in op ervaringskennis/ ervaringsdeskundigen.
- We zetten in op het versterken van de sociale basis.
- We zetten in op het versterken van sociale netwerken rond school (sport en buurtverenigingen).
- We zetten meer in op collectieve programma's in plaats van individuele programma's.
- We zetten in op kansengelijkheid binnen het onderwijs.
- We zetten in op Positieve gezondheid als basis; een benadering binnen de gezondheidszorg die niet de ziekte maar een betekenisvol leven van mensen centraal stelt. De nadruk ligt op de veerkracht, eigen regie en het aanpassingsvermogen van de mens en niet op de beperking of de ziekte zelf.
- We zetten in op het versterken van het CJG als toegang op kwaliteit (expertise) en kwantiteit (capaciteit) zodat jeugdigen en/of hun opvoeders passende ondersteuning krijgen (nabij, snel en in één keer goed).
- We zetten in op het versterken van de samenwerking van organisaties rondom jeugd, zowel lokaal als regionaal (strategisch partnerschap).
- We zetten in op het voorkomen van uithuisplaatsingen.
- We zetten in op verhogen doelmatigheid en verminderen bureaucratie.

Sport, spelen en bewegen.

In 2023 komen we met een nieuwe speelvisie.

Deze visie sluit aan bij de nota sociaal domein, tactisch plan sport, het sportakkoord en de omgevingsvisie.

In 2024 komen we met een uitvoeringsprogramma spelen.

Om er voor te zorgen dat de speelplekken aansluiten bij de wensen en behoeften van de bewoners betrekken wij hen bij de herinrichtingsopgave en bij de totstandkoming van de speelvisie.

We vragen onze partners een rol te spelen in het stimuleren van bewegen in de buiten ruimte.

We houden het huidige speelaanbod veilig, schoon en op kwalitatief niveau.

Wat mag het kosten

Binnen dit subprogramma brengen wij de budgetten van de navolgende producten bijeen:

Primair onderwijs, (Voortgezet) speciaal onderwijs, Voortgezet onderwijs, Volwasseneducatie, Gemeenschappelijke lasten/baten onder Jeugdbeleid, decentralisatie Jeugdwet (2015), Gezondheidszorg.

Gezondheidszorg en inkomensondersteuning worden bij de begroting nog nader uitgesplitst.

Samen Leven in Ermelo (Bedragen x € 1.000,00)		Meerjaren begroting 2023		Kadernota 2024		
		2023	2024	2025	2026	2027
Kansrijk opgroeien	lasten	15.047	14.142	14.072	14.397	15.509
	baten	-552	-539	-539	-539	-539
Saldo		14.495	13.603	13.533	13.858	14.970
Te verwerken budgettair perspectief	lasten		1.926	1.929	2.073	2.253
	baten		0	0	0	0
Saldo		14.495	15.529	15.462	15.931	17.223
Te verwerken nieuw beleid	lasten		161	186	186	15
	baten		0	0	0	0
Saldo		14.495	15.690	15.648	16.117	17.238
Te verwerken taakstellingen	lasten		-355	-765	-766	-772
	baten		0	0	0	0
Saldo na intensiveringen en taakstellingen		14.495	15.335	14.883	15.351	16.466

Wat willen we bereiken

De volgende doelstellingen worden voorgelegd, ter vaststelling in de Nota Sociaal Domein Ermelo, Harderwijk en Zeewolde (in 2023)

1. Samenredzaamheid van buurten en wijken is versterkt

- Bewonersinitiatieven meer stimuleren en faciliteren
- Ontmoetingsfuncties dragen meer bij aan samenredzaamheid
- Beter leefbare wijken zonder overlast (ook voor vluchtelingen en statushouders)
- Meer inwoners zijn lokaal actief, bijvoorbeeld als vrijwilliger
- Talenten van meer mensen gebruiken, ook de kwetsbaren: iedereen draagt bij in de wijk
- Minder eenzame inwoners

2. Hulp en ondersteuning vanuit de gemeente is gericht op het zo snel, eenvoudig en duurzaam mogelijk oplossen van ondersteuningsvragen

- Inwoners zijn meer zelfredzaam en kunnen zich zoveel mogelijk met hulp van mensen uit hun netwerk, zelf redden op alle levensterreinen
- Hulp en ondersteuning is lokaal beter vindbaar, toegankelijk en zoveel als mogelijk in het voorliggend veld georganiseerd
- De oplossing van een vraag om hulp en ondersteuning sluit beter aan bij de leefwereld van inwoners
- Zelfregie van kwetsbare inwoners is vergroot
- Kwetsbare inwoners 16-27 jaar worden beter begeleid
- Inwoners zijn beter voorbereid op volgende levensfasen en life-events

3. Gelijke kansen in een inclusieve samenleving bevorderen

- Inwoners leren elkaar kennen en kunnen beter omgaan met elkaars verschillen
- Voor meer inwoners is het mogelijk om naar eigen vermogen te participeren in de samenleving
- Meer voorzieningen zijn goed toegankelijk, fysiek en digitaal (Inclusie)
- Meer inwoners ervaren goede gezondheid en welbevinden
- Gezondheidsachterstanden verkleinen: ongelijk investeren om gelijkheid te bevorderen
- Meer inwoners hebben voldoende taalbeheersing (laaggeletterdheid, inburgering)
- Gezinnen die als nieuwkomers komen wonen, kunnen zo snel mogelijk onderdeel uitmaken van de lokale samenleving

Sport

Landelijk wordt ons gevraagd om in te zetten op een gezonde generatie in 2040. Sporten en bewegen is voor iedereen van meerwaarde en draagt bij aan de gezonde generatie. Om lekker in je vel te zitten, je fit te voelen, of gewoon om plezier te hebben met anderen. Bovendien draagt Sport en Bewegen bij aan de door ons geformuleerde maatschappelijke opgaven.

We zetten in op een sterke beweging naar het voorveld en sport als middel in te zetten voor het behalen van de door ons opgestelde maatschappelijke opgaven. Zo krijgt sport een belangrijke positie in de a.s. nota sociaal domein. Op weg naar samenredzaamheid is één van de vier door ons geformuleerde opgaven. Sport en bewegen gaat echter verder dan deze opgave, het hangt ook nauw samen met de overige maatschappelijke opgaven: Kansrijk opgroeien, Perspectief op onbetaald werk en Langer zelfstandig thuis.

Met het inzetten voor sport binnen de maatschappelijke opgaven willen we:

- Stimuleren dat jongeren meer bewegen;
- Het stimuleren van het maken van gezonde keuzes;
- Het realiseren van een uitdagende en beweegvriendelijke omgeving;
Een gezonde leefstijl van mensen is van essentieel belang om de toename van welvaartsziekten en daaraan gerelateerde zorgkosten terug te dringen. Dat vraagt ook een gezonde leefomgeving die uitnodigt om te sporten, fietsen en lopen, spelen en bewegen en elkaar te ontmoeten, een beweegvriendelijke omgeving dus.
- Het vergroten van het wijgevoel in de wijk;
- Gericht aanbod voor alle leeftijdsgroepen en naar ieders mogelijkheden;
- Sport als vindplaats. Achter achterliggende problematiek van sporters komen, zodat we via sport ook andere vormen van (vroegtijdige)hulpverlening aanbieden;
- Mensen langer vitaal houden;
- Reductie van zorgbehoeften door een gezondere leefstijl;
- Eenzaamheid terugdringen.

Accomodaties

1. Met de oplevering van het nieuwe sportcentrum komt er een nieuwe invulling voor de vrijkomende locatie Calluna.

Wat gaan we daarvoor doen

In 2023 wordt samen met organisaties een uitvoeringsagenda opgesteld aan de hand van bovengenoemde doelen. In 2024 zullen we hier invulling aan gaan geven.

Onderdelen:

- bewonersinitiatieven faciliteren (Versterken Leefbaarheidsteam)
- ontmoetingsplekken faciliteren
- wijkplannen opstellen samen met bewoners
- GGZ in de wijk: samenwerking versterken en afspraken maken over werkwijze overlast

- preventie-akkoord uitvoeren
- gezondheidsbeleid koppelen aan andere domeinen (health in all policies)
- positieve gezondheid implementeren
- regioplan laaggeletterdheid uitvoeren
- uitvoeren inclusie- en diversiteitsagenda

Sport

We zorgen dat sport en gezondheid/sociaal domein elkaar meer vinden door de beleidsvelden meer en actief te koppelen. Zo zorgen we dat sport in de nota sociaal domein land en andersom dat de maatschappelijke opgaven landen in het sportakkoord en in de uitvoer van het Tactisch Plan Sport.

We vragen het sportbedrijf wat zij kunnen doen op het gebied van de maatschappelijke opgaven. We betrekken verenigingen bij de invulling van het sportakkoord dat gelieerd is aan de maatschappelijke opgaven.

We houden de gemeenschappelijke sportaccommodaties op kwalitatief niveau waardoor iedereen kan sporten in een veilige en schone omgeving. We zorgen dat sport toegankelijk blijft voor een ieder.

In jaargang 2023-2024 leveren wij het sportcentrum op.

Accommodaties

1. Het nieuwe sportcentrum De Zanderij wordt begin 2024 formeel overgedragen aan de huurder Interactie Sportbedrijf Ermelo B.V.

Voor de vrijkomende locatie wordt een plan ontwikkeld voor de toekomstige invulling alsmede voor een eventuele tijdelijke functie en/of sloop.

Wat mag het kosten

Binnen dit subprogramma brengen wij de budgetten van de navolgende producten bijeen:
Kunst en Cultuur, sociaal cultureel werk, sport, Sociaal-culturele & maatschappelijke accommodaties.

Samen Leven in Ermelo (Bedragen x € 1.000,00)		Meerjaren begroting 2023		Kadernota 2024		
		2024	2024	2025	2026	2027
Op weg naar samenredzaamheid	lasten	6.247	7.765	7.432	7.430	7.262
	baten	-1.009	-1.009	-1.009	-1.009	-1.009
Saldo		5.238	6.756	6.423	6.421	6.253
Te verwerken budgettair perspectief	lasten		9	9	9	9
	baten		0	0	0	0
Saldo		5.238	6.765	6.432	6.430	6.262
Te verwerken nieuw beleid	lasten					
	baten					
Saldo		5.238	6.765	6.432	6.430	6.262
Te verwerken taakstellingen	lasten		-5	-5	-5	-810
	baten		0	0	0	0
Saldo na intensiveringen en taakstellingen		5.238	6.760	6.427	6.425	5.452

Sociaal Domein: Perspectief op (on)betaald werk

Wat willen we bereiken

De volgende doelstellingen worden voorgelegd, ter vaststelling in de Nota Sociaal Domein Ermelo, Harderwijk en Zeewolde (in 2023).

Armoede / beroep op bijstand

- Minder huishoudens leven onder het sociaal minimum (120% bijstandsnorm)
- Minder inwoners met problematische schulden
- Intergenerationele armoede wordt vaker doorbroken
- In de bijstand zitten alleen inwoners met minder dan 100% arbeidsvermogen

Re-integratie

- Van werkzoekenden die binnen twee jaar betaald werk bij een reguliere werkgever
- Kunnen aanvaarden, stroomt 50% uit naar werk. Van deze 50% behoudt 80% structureel zijn baan
- Voor meerdere doelgroepen met een loonwaarde tot 70% wordt LKS ingezet
- Meer jongeren vinden een passende baan, aansluitend op hun opleiding
- Meer inwoners vinden (on)betaald werk via re-integratie op basis van hun
- Arbeidsvermogen, capaciteiten en talenten (bestandsanalyse nodig als basis)
- Meer bijstandsgerechtigden worden ondersteund naar werk met maatschappelijke
- Waarde of sociale participatie

Werkgeversdienstverlening

- Meer ondernemers worden ondersteund als zij werkzoekenden vanuit de bijstand in
- Dienst nemen
- Iedere aanbesteding is voorzien van een SROI-paragraaf, tenzij...
- Meer werkgevers dragen bij aan een inclusieve arbeidsmarkt
- Statushouders doen snel en volwaardig mee in de samenleving, liefst via betaald werk

Wat gaan we daarvoor doen

Armoede / beroep op bijstand

Actieve regie bij multiprobleemhuishoudens

- De doelgroep is beter bereikt door betere samenwerking met onder andere sportverenigingen, scholen, huisartsen, werkgevers, buurtverenigingen
- D.m.v. inzet van een gerichte uitstroompremie is de armoedeval voorkomen en heeft de uitstroomer meer zekerheid over zijn inkomen
- Kwaliteit van triage en interventies bij vroegsignalering van problemen op verschillende leefgebieden, in samenwerking met ketenpartners
- Multidisciplinaire aanpak versterkt door meer samenwerking met ketenpartners
- Ondersteuning aan de Voedselbank
- Snelle maatwerkoplossingen voor bijzondere situaties
- Collectieve aanvullende zorgverzekering
- Minimaregelingen
- Informatievoorziening over bijzondere bijstand en toegang tot voorzieningen voor werkenden onder het sociaal minimum
- Verbetering samenwerking ketenpartners
- Borging pilot MPH: Actieve regie bij de duurste casussen (multiprobleem huishoudens MPH)
- Ondernemersdienstverlening *opzetten/uitvoeren*
- Meer bekendheid geven aan bijzondere bijstand en toegang tot voorzieningen voor werkenden onder het sociaal minimum

Re-integratie

- Het is inzichtelijk welke afstand inwoners hebben tot de arbeidsmarkt
- Inzichtelijk maken en houden van voorzieningen die ingezet kunnen worden om bewoners te ondersteunen in een zo zelfstandig mogelijk bestaan
- Ontwikkelen en in stand houden van collectieve voorzieningen gericht op sociale participatie en dagbesteding
- Algemene voorzieningen waarin inwoners worden gestimuleerd en begeleid richting een zinvolle dagbesteding
- Netwerksamenwerking om inwoners te ondersteunen in het participatieproces is versterkt
- Zingeving & waardering van vrijwilligers (centrale positie en activiteiten vanuit het Steunpunt Vrijwilligerswerk)
- Bijstandsgerechtigden worden ondersteund om hun belemmeringen naar werk weg te nemen, zoals bij GGZ en/of verslavingsproblematiek
- Bij statushouders wordt, parallel aan het taalonderwijs, ingezet op participatie

Werkgeversdienstverlening

- Aantal ondernemers dat gebruik maakt van werkgeversdienstverlening
- Versterking van de samenwerking tussen werkgevers, overheid en onderwijs, via het werkgeversservicepunt en werkgeversdienstverlening
- Ondersteunen van werkgevers zodat inwoners duurzaam aan het werk zijn en blijven
- Verbeteren aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt
- Vóór- en Nazorg: werkgevers worden goed geïnformeerd en geënthousiasmeerd om bij te dragen aan een inclusieve arbeidsmarkt. Zij kennen de mogelijkheden die de gemeenten kunnen bieden zoals loonkostensubsidies, jobcoaching en/of begeleidingskosten en weten bij wie ze terecht kunnen met vragen. Na een indienstname van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt hebben zij een aanspreekpunt voor al hun vragen
- SROI fonds opzetten; hiervoor een pilot starten met enkele bedrijven
- 1x per jaar een werkgeverstevredenheidsonderzoek afnemen bij ondernemers die werknemers uit de doelgroep in dienst nemen

Wet inburgering

De reguliere re-integratiemiddelen worden ingezet voor bijstandsgerechtigden en statushouders. De nieuwe Wet inburgering beoogt dat statushouders zo snel mogelijk participeren in de samenleving. Met toestemming van het college wordt er, naast taalonderwijs, extra ingezet op participatietrajecten. Gezien het toenemend aantal statushouders (verhoogde taakstelling) is er gezocht naar aanvullende middelen om deze toenemende omvang van trajecten te kunnen bekostigen. Voor 2023 zijn er reeds geormerkte coronamiddelen beschikbaar. Meerinzicht beoogt dat deze trajecten voor daarop volgende jaren zullen worden gedekt uit de reguliere middelen. Indien wij echter een tekort voorzien zal dit bij het college kenbaar worden gemaakt.

Wat mag het kosten

Binnen dit subprogramma brengen wij de budgetten van de navolgende producten bijeen:

Asielzoekers, Activering en uitstroom en Uitvoering wet inburgering, inkomensondersteuning.

Samen Leven in Ermelo (Bedragen x € 1.000,00)		Meerjaren begroting 2023		Kadernota 2024		
		2023	2024	2025	2026	2027
Perspectief op (on)betaald werk	lasten	14.551	14.351	14.189	14.127	14.041
	batens	-5.504	-5.640	-5.809	-5.893	-5.893
Saldo		9.047	8.711	8.380	8.234	8.148
Te verwerken budgettair perspectief	lasten					
	batens					
Saldo		9.047	8.711	8.380	8.234	8.148
Te verwerken nieuw beleid	lasten		55	55	55	17
	batens		0	0	0	0
Saldo		9.047	8.766	8.435	8.289	8.165
Te verwerken taakstellingen	lasten		-224	-326	-341	-356

	baten		0	0	0	0
Saldo na intensiveringen en taakstellingen		9.047	8.542	8.109	7.948	7.809

Sociaal Domein: Zelfstandig thuis

Wat willen we bereiken

De volgende doelstellingen worden voorgelegd, ter vaststelling in de Nota Sociaal Domein Ermelo, Harderwijk en Zeewolde (in 2023).

Een gezonde en veilige woonomgeving voor iedereen met passend woningaanbod voor alle doelgroepen:

1. betere inrichting van de leefomgeving en de bereikbaarheid van voorzieningen draagt bij aan de zelfstandigheid van ouderen;
2. meer kwetsbare inwoners wonen met behulp van ondersteuning zelfstandig in de wijk (van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis is gerealiseerd);
3. meer geschikte/levensloopbestendige woonvormen en/ of woningen voor een inclusieve samenleving met aandacht voor diversiteit diverse aandachtsgroepen;
4. minder huiselijk geweld;
5. efficiëntere inzet van ambulante zorg, mankracht;
6. meer inzet op wijkgericht werken.

Ouderen wonen naar tevredenheid zelfstandig thuis:

7. meer inzetten op preventie, vroegsignalering en bewustwording rondom levensfasen;
8. minder aantal mensen dat zich eenzaam voelt;
9. minder mantelzorgers raken overbelast.

Ouderen hebben regie over hun eigen leven en kunnen op een gezonde manier oud worden:

10. meer (kwetsbare) ouderen hebben regie over hun eigen leven;
11. meer ouderen hebben een gezonde leefstijl.

Inwoners met een ondersteuningsvraag worden tijdig, passend en nabij ondersteund zodat zij (zo lang mogelijk) zelfredzaam zijn:

12. met betere hulp en ondersteuning mogelijk maken dat meer inwoners op een goede manier zelfstandig kunnen (blijven) wonen;
13. meer inwoners weten ondersteuning beter te vinden;
14. cliëntondersteuning is beter beschikbaar en toegankelijk;
15. inwoners ervaren maatwerk in de ondersteuning en voelen zich gehoord.

Wat gaan we daarvoor doen

In het Uitvoeringsprogramma Sociaal Domein gemeente Ermelo wordt door het college uitvoering gegeven aan de vastgestelde doelen, kaders en uitgangspunten uit de Nota Sociaal Domein.

De opgave Zelfstandig Thuis maakt onderdeel uit van het Uitvoeringsprogramma. Langer thuis vraagt uitdrukkelijk *eigenaarschap van de gemeente*. Langer thuis vereist een integrale samenhang rondom wonen en ondersteuning. Het opstellen van een woon-zorgvisie met daarin expliciete aandacht voor de kwetsbare inwoner met een ondersteuningsbehoefte die zo zelfstandig mogelijk en langer thuis kan blijven is van groot belang. Daarnaast is het van belang dat de lokale infrastructuur goed op orde is. Ondersteuning van het voorliggende veld prevaleert boven het verstrekken van een maatwerkvoorziening. Er wordt zoveel als mogelijk rekening gehouden met de ondersteuningsbehoefte van de inwoner. Ondersteuning wordt geboden zo licht als mogelijk, zo zwaar als noodzakelijk. We zetten in op preventie en lichte ondersteuning. Dat stelt eisen aan de toegang om te komen tot de juiste indicatie. Van de gemeenten wordt verwacht dat zij bij inkoop en contractering aandacht besteden aan de specifieke inkoop van ambulante ondersteuning bij inwoners die zelfstandig thuis wonen.

Resultaten 2024 ten behoeve van monitoring van het Meerjaren Uitvoeringsprogramma Sociaal Domein:

1. Vaststellen Woonzorgvisie gemeente Ermelo, inclusief regionaal spreidingsbeleid woonzorg behoeften
2. Rapportage Kwartiermakerschap Toekomstscenario Toegang Sociaal Domein
3. Voortgangsrapportage Project uitbreiding en stroomlijning Lichte vormen van ondersteuning
4. Startnotitie Publiekscampagne Sociaal Domein
5. Verkenning Inkoop Maatwerk Jeugd en Wmo

Wat mag het kosten

Binnen dit subprogramma brengen wij de budgetten van de navolgende producten bijeen:

Ouderenbeleid, Beleid voor mensen met een beperking, WMO en decentralisatie WMO 2015.

Samen Leven in Ermelo (Bedragen x € 1.000,00)		Meerjaren begroting 2023		Kadernota 2024		
		2023	2024	2025	2026	2027
Zelfstandig thuis	lasten	8.426	8.416	8.416	8.398	8.398
	baten	-113	-112	-112	-112	-112
Saldo		8.313	8.304	8.304	8.286	8.286
Te verwerken budgettaire perspectief	lasten					
	baten					

Saldo		8.313	8.304	8.304	8.286	8.286
Te verwerken nieuw beleid	lasten					
	baten					
Saldo		8.313	8.304	8.304	8.286	8.286
Te verwerken taakstellingen	lasten		-652	-916	-920	-925
	baten		0	0	0	0
Saldo na intensiveringen en taakstellingen		8.313	7.652	7.388	7.366	7.361

Programma Samen Wonen in Ermelo

Verkeer en Vervoer (eventueel Mobiliteit)

Wat willen we bereiken

We willen uitvoering geven aan het nog vast te stellen uitvoeringsplan van de mobiliteitsvisie. We willen zorgen voor een veilige, duurzame ingerichte, groene en vitale omgeving waarbij de bereikbaarheid hoog is.

Wat gaan we daarvoor doen

We geven uitvoering aan het uitvoeringsplan dat tot 2032 loopt. Er zal een nieuw wegenbeheerplan opgesteld worden waarbij we rekening moeten houden met taakstellingen. We zijn betrokken bij veel (bouw)ontwikkelingen. Daarnaast gaan we door met het onderzoek met ProRail en Nijkerk over de spoorwegovergangen en fietspad Zeeweg-Schaapsdijk.

Wat mag het kosten

Binnen dit subprogramma brengen wij de budgetten van de navolgende producten bijeen:

Verkeer en Vervoer.

Samen Wonen in ermelo (Bedragen x € 1.000,00)		Meerjaren		Kadernota 2024		
		begroting 2023	2024	2025	2026	2027
Verkeer en Vervoer	lasten	4.090	4.162	4.132	4.203	4.183
	baten	-106	-103	-103	-103	-103
Saldo		3.984	4.059	4.029	4.100	4.080
Te verwerken budgettair perspectief	lasten					
	baten					
Saldo		3.984	4.059	4.029	4.100	4.080
Te verwerken nieuw beleid	lasten		85	49	42	59
	baten		0	0	0	0
Saldo		3.984	4.144	4.078	4.142	4.139
Te verwerken taakstellingen	lasten		-210	-420	-420	-420
	baten		0	0	0	0
Saldo na intensiveringen en taakstellingen		3.984	3.934	3.658	3.722	3.719

Ruimtelijke Ontwikkeling

Wat willen we bereiken

Markt 2.0

Een aantrekkelijke invulling van de Markt met de contractueel afgesproken 360 parkeerplekken, waarvan 250 in de blauwe zone.

Nota Grondbeleid

De nota uitgangspunten grondbeleid is actueel.

Gebiedsontwikkelingen

Ermelo is volop in beweging, ook op het terrein van ruimtelijke ontwikkelingen. Zo willen we in deze periode stappen zetten binnen de volgende ontwikkelingen.

Calluna/Kerkdennen, Veldwijk, Hart van Horst, Zoekzones grootschalige woningbouw, gemeentewerf/zandkamp en het Raadhuisplein.

Voor de verschillende grotere gebiedsontwikkelingen zoals Calluna en Kerkdennen is een strategie bepaald.

Veldwijk

Veldwijk Deelgebied A: we willen dat deelgebied A een plek wordt dat op een goede manier wordt ontwikkeld tot een gebied waar het goed en fijn wonen is. Daarom wordt er door de ontwikkelaar een stedenbouwkundig plan opgesteld dat door ons wordt begeleid en getoetst.

Veldwijk Deelgebied B: het mogelijk maken van het Zorgpark voor GGz-Centraal waarin een plek wordt gecreëerd voor bewoners van het zorgpark én toekomstige bewoners.

Calluna

Wij realiseren een gebied waarbij verschillende functies goed op elkaar aansluiten om te komen tot een goed woon- en leefklimaat en dat in de juiste verhouding staat tot andere ontwikkelingen in Ermelo Zuid-West.

Hart van Horst

Het vaststellen van het omgevingsplan Hart van Horst. Het juridisch-planologisch mogelijk maken

van het uitvoeren van de stedenbouwkundige uitwerking Hart van Horst na het onherroepelijk worden van het omgevingsplan. Hart van Horst valt onder grootschalige woningbouw en draagt bij aan het coalitie akkoord door het bouwen van 60 – 80 woningen. Het vaststellen van het beleidsplan is onderdeel van het collegeprogramma.

Zoekzones grootschalige woningbouw

We willen inzicht hebben in locaties waar grootschalige woningbouw (meer dan 50 woningen) mogelijk is en daar een plan voor maken. Zoeklocaties in beeld hebben is essentieel vanwege langlopende doorlooptijden van ontwikkelingen. Deze ambitie komt voort uit een aangenomen motie door de raad (mei 2021) en sluit ook aan bij de ambitie uit de omgevingsvisie Ermelo om te zoeken naar mogelijke woningbouwlocaties buiten de bebouwde kom.

Erfgoed

We zetten ons in om het lokale erfgoed te behouden en beleefbaar te maken. Dit staat omschreven in de Beleidsnotitie Monumentenzorg die in 2022 is vastgesteld door de gemeenteraad.

Vitale Vakantieparken

Vanwege het economische belang van de recreatiesector wordt regionaal samengewerkt met tien andere gemeenten en de provincie in het programma Vitale Vakantieparken Veluwe. Het doel van deze samenwerking is ervoor te zorgen dat de Veluwe een van de belangrijkste vakantiebestemmingen in Nederland blijft. De onderwerpen in dit programma zijn: ontwikkeling & innovatie, veiligheid & handhaving, duurzaamheid en ruimtelijke herstructureringen via de Ontwikkelingsmaatschappij Vitale Vakantieparken (OMVV).

Het programma Vitale Vakantieparken beoogt het bevorderen van een kwalitatief hoogwaardig en gevarieerd aanbod aan recreatieparken dat aansluit op de marktvraag en toekomstbestendig is. Rekening houdend met het huidige gebruik, de versnipperde eigendomssituaties en de markt, zal het aanbod kwantitatief moeten afnemen en kwalitatief moeten groeien. Ermelo heeft circa 80 vakantieparken. Revitalisering geven we vorm langs twee sporen:

1. Het ontwikkelspoor: recreatieondernemers waar mogelijk ruimte geven voor innovatie en groei;
2. Het transformatiespoor: hierbij wordt bekeken of een transformatie naar andere functies wenselijk en mogelijk is.

De keuze voor een van beide sporen is onder meer afhankelijk van het recreatief toekomstperspectief, de ligging, eigendomssituatie en wens van de parkeigenaren. De aanpak richt zich op de verschillende deelgebieden: cluster Horst, cluster Drieërweg, cluster Strokel & Tonsel en Buitengebied. We hanteren zoveel mogelijk een gebiedsgerichte aanpak, de mogelijkheden verschillen per cluster van vakantieparken. Voor de parken in het buitengebied is vanwege de verspreide ligging geen gebiedsgerichte aanpak mogelijk, hier wordt maatwerk gehanteerd.

Gebiedsvisie oost

Het eindproduct is een gebiedsvisie voor het Buitengebied-oost wat een uitwerking is van een van de benoemde deelgebieden uit de omgevingsvisie Ermelo. We noemen dit een omgevingsprogramma onder de nieuwe Omgevingswet.

Het proces en de inhoud van dit product dient als doel het behoud en waar mogelijk het versterken van de leefbaarheid in Buitengebied-oost. Om op deze wijze antwoord te hebben op ontwikkeling in het gebied en hierop een visie te hebben voor en door het gebied.

GEUS

De Veluwe enclave GEUS (Garderen, Elspeet, Uddel en Speuld) bevindt zich in en rondom stikstofgevoelig Natura2000 gebied de Veluwe. Er is sprake van intensieve veehouderij, ingesloten door Natura2000 gebied. De uitstoot van stikstof van deze intensieve landbouw heeft een negatief effect op de natuur en leefbaarheid in het gebied. Het is nu noodzakelijk om tot een goed perspectief te komen voor deze ondernemers en met elkaar na te denken wat er moet gebeuren met de bestemming en invulling van de ruimte die mogelijk beschikbaar zou kunnen komen.

Voor de Veluwe enclave GEUS hebben de betrokken overheidspartijen (Barneveld, Ermelo, Nunspeet, Apeldoorn, waterschap) afgesproken gezamenlijk op te trekken bij de transitie van dit landelijk gebied en te komen tot een gedragen nieuw perspectief.

Wat gaan we daarvoor doen

Markt 2.0

Met de Markt 2.0 wordt een herinrichting van de Markt gemaakt. Hierin wordt voorzien in een uitbreiding van winkelruimte, parkeerruimte en een opwaardering van de kwaliteit van de openbare ruimte. Het definitief ontwerp zal in 2023 gereed zijn.

De herinrichting van Markt 2.0 bestaat uit een aantal aspecten, op hoofdlijnen:

- Aanpassingen in de hoogte van het maaiveld;
- Verleggen van de Chevallierlaan;
- Aanpassingen in de ondergrondse infrastructuur;
- Klimaat adaptieve voorzieningen;
- Nieuwe indeling van parkeerplaatsen (lang parkeren en blauwe zone), fietsparkeren, laadpalen etc;
- Nieuwe materialisering;

- Groenvoorzieningen.

De werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd, afhankelijk van parkeerdruk en de bouwactiviteiten van Borghese aan de zuidzijde van de Markt.

Nota Grondbeleid

In 2024 wordt na een onderzoek naar de actuele grondprijzen de nota uitgangspunten grondbeleid geactualiseerd.

Gebiedsontwikkelingen

De verschillende instrumenten van het grondbeleid worden gewogen. Er wordt een afweging gemaakt tussen facilitaire en actieve grondpolitiek en de daarbij behorende financiële doorrekeningen zijn gemaakt.

Veldwijk

Veldwijk Deelgebied A: wij gaan de plannen van de ontwikkelaar begeleiden en toetsen en faciliteren dat er woningen kunnen worden gerealiseerd.

Veldwijk Deelgebied B: het ruimtelijk kader is vastgesteld en de bouwplannen die door GGz of ontwikkelaars worden ingediend worden daaraan getoetst. Het openbaar gebied wordt door GGz-Centraal aangelegd en we zorgen ervoor dat dat een goed en duurzaam aangelegd gebied wordt dat we op termijn kunnen overnemen.

Calluna

Voor Calluna stellen wij een PID op om de toekomstige mogelijkheden in kaart te brengen. We gaan hiervoor de locaties inzichtelijk maken en een haalbaarheidsanalyse uitvoeren.

Hart van Horst

Voordat het beleidsplan ter vaststelling aan de raad wordt aangeboden, het verwerken van eventuele aanpassingen in de concept stedenbouwkundige uitwerking, op basis van uitkomsten van behandeling van de discussienota Hart van Horst in de raad. Na vaststelling van het beleidsplan Hart van Horst de benodigde onderzoeken voor de ruimtelijke onderbouwing laten uitvoeren. Het opstellen van een ruimtelijk onderbouwing van het omgevingsplan. Het omgevingsplan in procedure brengen en ter vaststelling aan de raad aanbieden.

Zoekzones grootschalige woningbouw

We sorteren verder op uitgevoerd onderzoek naar zones voor grootschalige woningbouw. Hiervoor laten we verdiepend onderzoek uitvoeren. Dit zal inzicht geven in de geschiktheid van locaties en de randvoorwaarden. Op basis daarvan zal worden bepaald hoe het vervolgproces ingericht kan worden, hier laten wij ons over adviseren. Wanneer er een besluit is over de te voeren strategie en de locatie zullen diverse onderzoeken en berekeningen gemaakt worden. Het uiteindelijke doel is om een onafhankelijk stedenbouwkundig ontwerp op te stellen voor een zone met grootschalige woningbouw. Met bijbehorend communicatie en participatietraject. Zoals ook als opdracht is omschreven in de motie.

Balverszaal

In 2023 is gestart met het opstellen van een ontwikkelstrategie voor voormalige sporthal Wethouder Balverszaal. Hierbij wordt met name ingezoomd op woningbouw. De ontwikkelstrategie wordt in 2024 verder gebracht. Voor de vrijkomende locatie wordt een plan ontwikkeld voor de toekomstige invulling alsmede voor een eventuele tijdelijke functie en/of sloop.

Erfgoed

Er wordt verder gewerkt aan de doelen uit de Beleidsnotitie Monumentenzorg 2022 en bijbehorend uitvoeringsprogramma. De belangrijke uitgangspunten hiervan zijn het opnemen van monumenten in het omgevingsplan, het digitaliseren van erfgoed en het samenwerken met lokale en regionale organisaties en eigenaren van monumenten. Daarnaast gaan we de komende jaren met de betrokken eigenaren aan de slag met de planvorming voor de herbestemming en restauratie van meerdere (gemeentelijke) monumenten, onder andere op Veldwijk.

Vitale vakantieparken

Regionaal

Vanwege het economische belang van de recreatiesector wordt regionaal samengewerkt met tien andere gemeenten en de provincie in het programma Vitale Vakantieparken Veluwe. Het doel van deze samenwerking is ervoor te zorgen dat de Veluwe een van de belangrijkste vakantiebestemmingen in Nederland blijft. De onderwerpen in dit programma zijn: ontwikkeling & innovatie, veiligheid & handhaving, duurzaamheid en ruimtelijke herstructureringen via de Ontwikkelingsmaatschappij Vitale Vakantieparken (OMVV).

We blijven de komende jaren binnen het regionale programma Vitale Vakantieparken samenwerken met de betrokken gemeenten, de provincie en diverse andere partijen aan de opgaven die er liggen. De basis hiervoor vormt het programmaplan dat op 9 maart 2023 is ondertekend door de elf deelnemende gemeenten en de provincie.

Lokaal

De in 2016 vastgestelde Toekomstvisie op de verblijfsrecreatie vormt het actuele beleidskader voor een groot aantal vakantieparken. Binnen dit beleid zijn de parken onderverdeeld in een aantal deelgebieden: Cluster Horst, cluster Drieërweg, cluster Stokel & Tonsel en Buitengebied. Voor elk gebied geldt een specifiek toekomstperspectief. De komende jaren willen we dit per gebied verder uitwerken.

Horst

Voor dit cluster van vakantieparken geldt dat vooral aanknopingspunten worden gezien voor een transformatie naar andere functies. Binnen de vastgestelde Omgevingsvisie recreatiecluster Horst onderzoeken wij de mogelijkheden voor parkplannen en bestemmingsplannen. De gemeente heeft met name een faciliterende rol. Wij gaan actief het gesprek aan met de eigenaren over de toekomst van hun park en wat er nodig is voor een transformatie. Het merendeel van de vakantieparken binnen dit cluster heeft intussen een woonbestemming gekregen. We blijven de parkeigenaren ondersteunen bij hun plannen.

Drieërweg

Binnen het cluster Drieërweg liggen voornamelijk vitale, aantrekkelijke vakantieparken. In dit gebied wordt ingezet op behoud en versterking van recreatie. We blijven ondernemers ondersteunen bij vragen rondom uitbreiding of specifieke thema's als brandveiligheid.

Strokel & Tonsel

Het cluster Strokel & Tonsel is een complex gebied vanwege onder meer de omvang, eigendomssituatie en het huidige gebruik. Het is een gebied waar aandacht nodig is voor handhaving. In dit gebied is een tweedeling gemaakt tussen het noordwestelijke en het zuidoostelijke deel. Voor het noordwestelijke deel dat dicht tegen Harderwijk aanligt, ook wel Strokel genoemd, worden aanknopingspunten gezien voor een transformatie naar wonen van meerdere parken. De afgelopen periode zijn diverse gesprekken gevoerd. De komende tijd willen we beleid ontwikkelen om een transformatie van deze parken naar andere functies mogelijk te maken.

Voor de parken in het zuidoostelijk deel aan de Haspel en Eendenparkweg, ook wel het gebied Tonsel genoemd, geldt dat wordt ingezet op behoud en terugbewegen naar recreatie. De afgelopen jaren is ingezet op handhaving tegen strijdige situaties. We gaan de komende tijd onderzoeken hoe de recreatieve functie verbeterd kan worden.

Buitengebied

Voor de parken in het buitengebied is gezien de variatie in grootte, eigendom, ligging en exploitatie maatwerk nodig. In het huidige beleid is aangegeven dat behoud van recreatie het uitgangspunt is maar dat onder voorwaarden transformatie naar andere functies mogelijk is. Hierbij is tijdelijkheid het uitgangspunt. Mede naar aanleiding van de aangenomen motie d.d. 12 mei 2021, is de afgelopen tijd gewerkt aan het ontwikkelen van nieuw beleid waarbij meer mogelijkheden voor een (permanente) transformatie naar andere functies worden geboden. Dit beleid wordt in de loop van 2023 aangeboden ter vaststelling. Vervolgens kunnen de parkeigenaren indien gewenst een parkplan indienen. We bekijken aan de hand van de in het beleid opgenomen criteria in hoeverre een transformatie wenselijk en mogelijk is en ondersteunen de parkeigenaren de komende jaren bij ruimtelijke procedures.

Omgevingsplan Recreatieterreinen

Recreatieondernemers hebben aangegeven dat het huidige bestemmingsplan te beperkend is om te kunnen meegroeien met de veranderende vraag van toeristen. Daarom gaan we een Omgevingsplan opstellen dat meer ruimte en flexibiliteit geeft aan ondernemers en er tegelijkertijd voor zorgt dat andere waarden zoals natuur ook gerespecteerd blijven. In het plan worden ook regels opgenomen over veiligheid, gezondheid, milieu, welstand, natuur en duurzaamheid. Het plan wordt gemaakt in nauwe samenwerking met de stakeholders en de gemeenteraad.

Gebiedsvisie Oost

De buurtvereniging Speuld e.o. is proactief in de ontwikkeling van de gebiedsvisie. Van de gemeente Ermelo vraagt de buurtvereniging commitment, feedback, informatie, menskracht en middelen. De gemeentelijke rol bestaat primair uit meedenken, het bewaken van de kaders en de link met GEUS/provinciale insteek programma landelijk gebied, en het zorgen voor bestuurlijk commitment. De gemeente zorgt ook voor de dekking c.q. de bemiddeling in het aanvragen van subsidie(s) voor die dekking. Hiernaast regelt de gemeente het aanleveren van relevant materiaal zoals beleidskaders en draagt zorg voor het besluitvormingsproces. Bij het opstellen van beleid toets de gemeente dit aan huidige uitgangspunten en leest mee bij de ontwikkeling van de visie.

GEUS

Er is een startnotitie gemaakt en deze vormt samen met de intentieovereenkomst tussen de overheidspartijen de start voor de verkenningsfase. Die verkenningsfase levert vervolgens een door het gebied gedragen ambitiedocument op. Het ambitiedocument bestaat uit een integrale visie en plan op hoofdlijnen, ontwikkelstrategie en samenwerkingsovereenkomst. Met het ambitiedocument start medio 2024 de uitwerking en uitvoering van projecten en maatregelen binnen het GEUS gebied.

Wat mag het kosten

Binnen dit subprogramma brengen wij de budgetten van de navolgende producten bijeen:

Ruimtelijk Ordening , Grondzaken en Grondbeleid.

Samen Wonen in Ermelo (Bedragen x € 1.000,00)		Meerjaren		Kadernota 2024		
		begroting 2023	2024	2025	2026	2027
Ruimtelijke Ontwikkeling	lasten	1.912	1.778	1.779	1.765	1.767
	baten	-479	-399	-399	-399	-399

Saldo		1.433	1.379	1.380	1.366	1.368
Te verwerken budgettaire perspectief	lasten		337	225	190	190
	baten		0	0	0	0
Saldo		1.433	1.716	1.605	1.556	1.558
Te verwerken nieuw beleid	lasten		373	613	463	223
	baten		-195	-195	-120	0
Saldo		1.433	1.894	2.023	1.899	1.781
Te verwerken taakstellingen	lasten					
	baten					
Saldo na intensivering en taakstellingen		1.433	1.894	2.023	1.899	1.781

Kwaliteit Openbare Ruimte

Wat willen we bereiken

Spelen, sporten, bewegen en ontmoeten zijn van onschatbare waarde. Een goed gebruik van de openbare ruimte maakt Ermelo levendig en vitaal. Het draagt bij aan de ontwikkeling van Ermelo als gezonde en aantrekkelijke plek om te wonen. Speeltuinen en sportplekken zijn dé plekken waar onze inwoners elkaar ontmoeten.

Buiten spelen is niet alleen erg leuk, maar het draagt sterk bij aan de ontwikkeling van kinderen. Kinderen die buiten spelen ontwikkelen zich gezonder, slimmer en socialer. Spelen zien we als de opstap naar een leven met meer beweging! Om dit te borgen willen we sport en spel meer gaan verbinden door middel van programmering rondom de speelplekken. Deze inzet draagt bij aan de maatschappelijke opgaven zoals Ermelo deze heeft geformuleerd: Kansrijk opgroeien en Op weg naar samenredzaamheid.

Openbaar groen

De gemeente Ermelo beheert de groene voorzieningen in de openbare ruimte. Deze leveren een positieve bijdrage aan een groen Ermelo, zowel binnen als buiten de bebouwde kom.

De groenvisie (2017) gaat in op de 6 waarden van het groen in Ermelo:

1. De identiteit van onze leefomgeving;
2. Het bevorderen van de gezondheid van onze inwoners en bezoekers;
3. Het behouden en versterken van biodiversiteit;
4. Het realiseren van een duurzame en klimaatbestendige gemeente;
5. Het bevorderen van een betrokken en leefbare samenleving;
6. Een gezonde lokale economie en de rol van groen daarin.

We zetten in op het duurzaam beheren van de bomenstructuur en het verbeteren van de kwaliteit van het bomenbestand. Met ons boombeheer voldoen we aan de wettelijke zorgplicht.

Het beheer en onderhoud van het landschappelijk en stedelijk openbaar groen is vooral gericht op instandhouding. Vanaf 2018 wordt het stedelijk groen in het centrum op "A"-niveau onderhouden en het overig groen van Ermelo op "B"-niveau. De in 2023 bepaalde bezuiniging krijgt in 2024 invulling, hierbij kijken we kritisch naar de huidige en toekomstige inrichting. Gezocht wordt naar een eenvoudige en spaarzame groene inrichting, zodat het beheer daar waar mogelijk vereenvoudigd wordt.

Bossen en heide

De gemeente Ermelo heeft in totaal 600 hectare bos, 1.000 hectare heide en 160 hectare overige natuur in haar beheer. Het in bezit hebben van zo'n verscheidenheid aan bos- en natuurgebieden, brengt een verantwoordelijkheid met zich mee om deze gebieden optimaal en zo duurzaam mogelijk te beheren.

Bossen (Beheerplan Bosbeheer 2019-2029)

Het hoofddoel van het bosbeheer in Ermelo is het kwalitatief en kwantitatief duurzaam in stand van het gehele bosareaal dat in bezit is van de gemeente. In het beheer wordt gestreefd naar een stabiel bos waarin de verschillende functies; natuur, recreatie, cultuurhistorie en houtoogst optimaal tot hun recht komen en voor toekomstige generaties geborgd zijn. E.e.a. is uitgewerkt in het beheerplan Bossen 2019-2023.

Heide (Beheerplan heideterreinen 2023-2032)

In de langetermijnvisie wordt geschetst dat de aanpak van het heidebeheer in Ermelo op basis van voortschrijdende inzichten verschillende fasen heeft doorlopen. Met de huidige kennis en inzichten zijn in de visie voor de komende 25 jaar de speerpunten in het beheer geformuleerd. Naast deze speerpunten worden de maatregelen voortgezet die in de afgelopen beheerperiode succesvol zijn gebleken. Aan de hand hiervan is een beheerplan opgesteld.

Leemputten (Beheerplan Leemputten bij Staverden)

Met de Leemputten bij Staverden als Europees beschermd natuurschap hebben we een prachtig en al jarenlang gekoesterd natuurgebied binnen onze gemeentegrenzen. Binnen onze provincie is het één van de meest soortenrijke terreinen dat vooral bekendstaat om haar grote diversiteit aan voor Nederland zeldzame planten, vlinders, libellen en paddenstoelen. Vanuit het provinciale beheerplan Natura 2000 Veluwe zijn beheerdoelstellingen aan het gebied gekoppeld, die wij uitvoeren. Qua habitattypen en doelsoorten gaat het om instandhouding of toename of verbetering van areaal, verspreiding en kwaliteit.

Begraafplaats

Behoud van de bijzondere en groene sfeer op de begraafplaats, door bij het beheer meer rekening te houden met de verschillen in ontwerp en sfeer in de verschillende delen van de begraafplaats. Het groen op de begraafplaats is ook onderdeel van de openbare ruimte waar ook biodiversiteit meer zichtbaar gemaakt kan worden.

Tot aan 2050 voldoen aan de begraafbehoefte in Ermelo, door de begraafplaats uit te breiden met minimaal 1.125 graven.

Op basis van grafuitgifte in het verleden, de sterfteprognose en de vrije capaciteit op de gemeentelijke begraafplaats Koningsvaren, is het noodzakelijk om ruimte te creëren voor minimaal 1.125 graven voor bepaalde tijd. Algemene graven en graven voor onbepaalde tijd zijn voldoende aanwezig.

Sport spelen en bewegen

Spelen, sporten, bewegen en ontmoeten zijn van onschatbare waarde. Een goed gebruik van de openbare ruimte maakt Ermelo levendig en vitaal. Het draagt bij aan de ontwikkeling van Ermelo als gezonde en aantrekkelijke plek om te wonen. Speeltuinen en sportplekken zijn dé plekken waar onze inwoners elkaar ontmoeten.

Wat gaan we daarvoor doen

Sport, spelen en bewegen

We houden het huidige speelaanbod veilig, schoon en op kwalitatief niveau.

Openbaar groen

De gemeente Ermelo beheert de groene voorzieningen in de openbare ruimte. Deze leveren een positieve bijdrage aan een groen Ermelo, zowel binnen als buiten de bebouwde kom.

De groenvisie (2017) gaat in op de 6 waarden van het groen in Ermelo:

1. De identiteit van onze leefomgeving;
2. Het bevorderen van de gezondheid van onze inwoners en bezoekers;
3. Het behouden en versterken van biodiversiteit;
4. Het realiseren van een duurzame en klimaatbestendige gemeente;
5. Het bevorderen van een betrokken en leefbare samenleving;
6. Een gezonde lokale economie en de rol van groen daarin.

We zetten in op het duurzaam behouden van de bomenstructuur en verbeteren van de kwaliteit van het bomenbestand. Met ons boombeheer voldoen we aan de wettelijke zorgplicht.

Het beheer en onderhoud van het landschappelijk en stedelijk openbaar groen is vooral gericht op instandhouding. Vanaf 2018 wordt het stedelijk groen in het centrum op "A"-niveau onderhouden en het overig groen van Ermelo op "B"-niveau. De in 2023 bepaalde bezuiniging krijgt in 2024 invulling, hierbij kijken we kritisch naar de huidige en toekomstige inrichting. Gezocht wordt naar een eenvoudige en spaarzame groene inrichting, zodat het beheer daar waar mogelijk vereenvoudigd wordt.

Bossen en heide

Bos

We voeren het beheerplan bossen uit. Binnen het bosbeheer wordt onderscheid gemaakt tussen twee hoofdbostypen, het dennen-, eiken-, beukenbos (ca. 200 hectare) en Droog bos met productie (ca. 500 hectare). Dit zijn de bostypen zoals deze zijn aangewezen in het natuurbeheerplan 2017 Gelderland. Binnen het dennen-, eiken-, beukenbos is natuur de hoofdfunctie. Houtoogst is in het overgrote deel van het bostype "droog bos met productie" de belangrijkste functie.

Duurzaam bosbeheer is beheeren op, en voor, de lange termijn zonder de actuele (maatschappelijke) vraagstukken en uitdagingen uit het oog te verliezen. De uitgevoerde bosinventarisatie heeft aangetoond dat het wenselijk is om de komende beheerperiode met name in te zetten op bosverjonging. Om het bos gevarieerd naar soort en leeftijd te houden is een gefaseerde aanpak benodigd. O.a. met een SPUK-subsidie van de provincie krijgt de verjonging vorm.

Heide

Uitvoering geven aan de beheermaatregelen van het beheerplan heideterreinen. Per jaar is een set maatregelen bepaald.

- Balans zoeken natuur en recreatiedruk / toerisme.
- Openhouden van het heidegebied
- Bevorderen biodiversiteit
- Tegengaan effecten verzuring, verbossing, droogte en hitte,

Leemputten

Instandhouden huidige hoge natuurwaarden en biodiversiteit, gebied is reservaat. Het gebied is te kwetsbaar om open te stellen. Continuïteit in het gevoerde reguliere beheer is het uitgangspunt. Dit betekent op basis van ontwikkelingen van vooral de vegetaties doorgaan met het kleinschalige en gefaseerd maaibeheer en plaggen.

Begraafplaats

Beheer

De begraafplaats De Koningsvaren wordt duurzaam beheerd aan de hand van de visie begraafplaats (2010-2025) en het beheerplan (2020-2024) op CROW beeldkwaliteit niveau A. Op de begraafplaats is een deel van de beplanting aan renovatie toe. In 2022 is gestart met het

renoveren van diverse groenvakken. Dit wordt ook in 2024 voortgezet. Bij het beheer en onderhoud is het belangrijk om voortdurend het afgesproken kwaliteitsniveau te bewaken en wanneer dit niet meer houdbaar is om tijdig renovatie en vervanging in gang te zetten, waarbij er meer aandacht is voor thema's als identiteit, duurzaamheid en biodiversiteit.

Begraafcapaciteit

Om blijvend aan de begraafbehoefte te kunnen voldoen, moet er ruimte gecreëerd worden voor minimaal 1.125 graven. In 2023 vindt besluitvorming plaats, de realisatie van de plannen worden in 2024 uitgewerkt en begroot.

Wat mag het kosten

Binnen dit subprogramma brengen wij de budgetten van de navolgende producten bijeen:

Begraafplaats, openbaar groen, Speelvoorzieningen en Bossen, heide en natuurterreinen.

Samen Wonen in Ermelo (Bedragen x € 1.000,00)		Meerjaren		Kadernota 2024		
		begroting 2023	2024	2025	2026	2027
Kwaliteit Openbare Ruimte	lasten	3.366	3.318	3.325	3.310	3.287
	baten	-856	-843	-843	-843	-843
Saldo		2.510	2.475	2.482	2.467	2.444
Te verwerken budgettair perspectief	lasten					
	baten					
Saldo		2.510	2.475	2.482	2.467	2.444
Te verwerken nieuw beleid	lasten		323	41	23	14
	baten		0	0	0	0
Saldo		2.510	2.798	2.523	2.490	2.458
Te verwerken taakstellingen	lasten		-120	-120	-240	-240
	baten		0	0	0	0
Saldo na intensiveringen en taakstellingen		2.510	2.678	2.403	2.250	2.218

Wonen

Wat willen we bereiken

We hebben de ambitie om de komende acht jaar minstens 1.000 woningen te realiseren.

Dit hangt samen met het grote woningtekort in Nederland en specifiek in de gemeente Ermelo. Met de bouw van deze woningen kan onze jeugd beter 'starten' en ouderen en jonge gezinnen kunnen beter doorstromen naar passende koop- en huurwoningen. Voor de komende tijd ligt de focus vooral op het versnellen van de woningbouw.

In ons coalitieakkoord hebben we de volgende ambities opgenomen:

- De bouw van minstens 1.000 woningen tot 2030 waarvan de helft sociale woningbouw. Daarmee neemt het aantal woningen in Ermelo met 10% toe.
- De nieuwe woningen bij voorkeur in of direct verbonden met de huidige bebouwde kom van Ermelo te realiseren.
- De nieuwe woningen zoveel mogelijk beschikbaar te laten komen voor Ermeloërs.
- De nieuwe woningen duurzaam te bouwen (zie onderdeel Duurzaamheid en milieu).
- Het vrijkomende terrein van Calluna te benutten als locatie voor tijdelijke woningbouw, totdat het bedrijventerrein van Kerkdennen uitgefaseerd is en een integraal plan gemaakt kan worden voor het hele ontwikkelgebied (zie onderdeel Ruimtelijke ontwikkeling).

Sinds 2022 is het werkveld wonen sterk in ontwikkeling. In het voorjaar van 2022 is vanuit het Rijk de Nationale Woon- en Bouwagenda (NWBA) verschenen. De NWBA heeft als hoofddoel om diverse bouw- en woonopgaven samen en in samenhang met andere belangen aan te pakken. Met de NWBA zorgt het Rijk voor meer regie op het gebied van woningbouw. In de Nationale Woon- en Bouwagenda worden drie doelen uitgewerkt:

1. Het vergroten van de beschikbaarheid van woningen.
2. Het verbeteren van de betaalbaarheid door te zorgen voor een betere balans tussen woonlasten en inkomen.
3. Het verbeteren van de kwaliteit van het wonen.

De NWBA is vervolgens uitgewerkt in programma's op het gebied van woningbouw, betaalbaarheid, huisvesting van doelgroepen, ouderen, leefbaarheid en duurzaamheid. De acties die vanuit het rijksbeleid worden ingezet sluiten voor een belangrijk deel aan bij de doelen die Ermelo op lokaal niveau voor ogen heeft. Wij zetten ons dan ook in om de voornaamste doelen die in het NWBA genoemd worden binnen de gemeente Ermelo, maar ook in regionaal verband te bereiken.

Wat gaan we daarvoor doen

Het Rijk heeft het in ere herstellen van de volkshuisvesting tot één van de prioriteiten van haar beleid gemaakt. Meer regie vanuit het Rijk acht men wenselijk. Het Rijk zet hierbij de lijnen uit en stelt normen, provincies coördineren en gemeenten sturen op lokaal niveau. In het voorjaar van 2023 is het voorstel voor de Wet Versterking Regie op de Volkshuisvesting in consultatie gegaan. Het voorstel bevat wijzigingen in verschillende wetten, zoals de Omgevingswet, Woningwet, Huisvestingswet 2014 en Wet maatschappelijke ondersteuning 2015. Van gemeenten wordt verwacht dat zij deze regelgeving gaan uitvoeren. Op het moment van schrijven is van een flink deel van de wijzigingen nog niet bekend hoe deze er uit komen te zien en wat de effecten zijn.

Wel is het de verwachting dat deze een flinke impact voor gemeenten gaan hebben.

Woondeal

Een belangrijk onderdeel van de Nationale Woon- en Bouwagenda is de woondeal. De eerste woondeal is op 8 maart 2023 ondertekend door de gemeente Ermelo, de provincie Gelderland en het Rijk. Deze woondeal is in regionaal verband (zeven Noordveluwe gemeenten) opgesteld en hierin is afgesproken dat de gemeente Ermelo tot en met 2030 1.508 woningen realiseert.

Aansluitend aan de ondertekening van de woondeal is gestart met een proces waarin de woondeal verder wordt verfijnd. Hierbij is o.a. aandacht voor het toevoegen van afspraken rondom flexwonen en wonen en zorg. De ondertekening van de 'woondeal 2.0' is gepland voor eind 2023. Dit betekent dat 2024 vooral in het teken zal staan van het uitvoeren van de afspraken die in deze woondeal zijn gemaakt. Ook de monitoring en bijstelling van gemaakte afspraken vraagt de nodige inzet.

Lokaal woonbeleid

Ons lokale woonbeleid is vastgelegd in de Woonvisie Ermelo 2030: Exclusief wonen voor iedereen. Ook in 2024 wordt verder gewerkt aan de uitvoeringsagenda die bij de Woonvisie is opgesteld. Het gaat om het uitvoeren van verschillende onderzoeken, het organiseren van de Ermelose woondag en het uitvoeren van het beleid afweging woningbouw en het beleid en de verordening sociale woningbouw.

- **Beleid afweging woningbouw:** Sinds 2020 wordt er gewerkt met het beleid afweging woningbouwplannen. Met het dit beleid (onderdeel van de woonvisie) wil de gemeente meer grip krijgen op de woningbouwplannen wat betreft omvang, invulling en de termijn waarop de plannen worden gerealiseerd. Initiatiefnemers hebben de mogelijkheid om op een vast moment hun plannen aan te melden voor een afwegingsronde (naar verwachting vanaf 2023 2x per jaar). In 2024 wordt tijdens de afwegingsrondes vastgesteld aan welke woningbouwplannen de gemeente het komende jaar medewerking verleent en aan welke niet. Ook vindt in het najaar van 2024 de jaarlijkse evaluatie plaats van de puntentabel waaraan plannen worden getoetst. Op basis van deze evaluatie kan de puntentabel worden aangepast voor de rondes in 2025. Het belangrijkste en meest omvangrijke onderdeel is het werken aan de uitvoering van projecten die in 2021, 2022, 2023 en 2024 prioriteit hebben gekregen.
- **Beleid en verordening sociale woningbouw:** In 2022 zijn de verordening en het beleid sociale woningbouw geactualiseerd. Met de actualisatie is onder andere ingezet op het verhogen van het aandeel betaalbare koopwoningen in woningbouwplannen en het instandhouden van sociale huurwoningen. De verordening en het beleid sociale woningbouw worden uiterlijk in 2026 geëvalueerd. In 2024 worden alle ingediende woningbouwplannen getoetst aan dit beleid.

Op basis van het wetsvoorstel versterken regie Volkshuisvesting wordt Volkshuisvesting toegevoegd aan de doelen van de Omgevingswet. In de Omgevingsvisie wordt het woonbeleid op hoofdlijnen uitgezet, in samenhang daarmee wordt in het wetsvoorstel een verplicht volkshuisvestingsprogramma voorgeschreven. Hierin concretiseren Rijk, provincie en gemeenten hun woonbeleid met een aantal verplichte volkshuisvestelijke onderdelen.

Huisvestingsverordening. Verwacht wordt dat dit Volkshuisvestingsprogramma in 2024 vorm moet krijgen.

Een specifiek onderdeel in het lokale woonbeleid is de overdracht van het beheer van gemeentelijk woonwagencentrum De Patrijzenhof. We zorgen er voor dat het beheer op orde is door onder meer een oplossing te bieden voor achterstallig onderhoud en de huurovereenkomsten te actualiseren, waarna het gesprek met UWoon over de overdracht verder gevoerd kan worden.

Huisvestingsverordening

De woningcorporaties in de regio Noord-Veluwe hebben al lange tijd een gezamenlijke huisvestingsverordening resulterend in een gezamenlijk woonruimteverdeelsysteem, urgentieregeling en bezwarenregeling. De spelregels voor het verkrijgen van een sociale huurwoning zijn in de regio gelijk.

De huisvestingsverordening is een instrument uit de Huisvestingswet 2014. Op 1 januari 2022 is deze wet gewijzigd waardoor het voor gemeenten mogelijk is om een nieuw instrument in te zetten: de opkoopbescherming. Er ligt momenteel een voorstel bij de Tweede Kamer om nog meer wijzigingen door te voeren o.a. gericht op het vergroten van de mogelijkheden van lokale binding en het stellen van regels voor sociale koopwoningen.

De Huisvestingswet schrijft voor dat huisvestingsverordeningen een maximale houdbaarheidsdatum hebben van 4 jaar. De huidige verordening waarmee we in de regio Noord Veluwe werken is vastgesteld in maart 2020. Dat betekent dat we uiterlijk voor 1 maart 2024 een nieuwe, geëffectueerde verordening moeten hebben. Naast de wettelijke verplichting om eens in de 4 jaren de verordening te vernieuwen is dit ook het moment om actuele ontwikkelingen (mogelijk nieuwe wetgeving) mee te nemen, de uitkomsten van de verschillende evaluaties en de verbeterpunten van de huidige verordening.

In regionaal verband wordt sinds eind 2022 gewerkt aan een lokaal vast te stellen, maar wel zoveel mogelijk eensluidende, nieuwe huisvestingsverordening voor alle regiogemeenten. Deze verordening wordt naar verwachting in het eerste kwartaal van 2024 vastgesteld.

Prestatieafspraken woningcorporaties

Woningcorporaties dragen bij aan het gemeentelijke volkshuisvestingsbeleid. De Woningwet

vereist dat er ieder jaar afspraken gemaakt worden tussen de gemeente, de woningcorporatie en de huurdersorganisaties. In de prestatieafspraken wordt een link gelegd met de afspraken uit de woondeal.

In het najaar van 2023 zijn samen met UWoon en huurdersorganisatie De Groene Draad nieuwe prestatieafspraken opgesteld voor 2024 en 2025. In 2024 ligt de focus op het uitvoeren van de gemaakte afspraken. In 2024 zal er tevens een tussentijdse evaluatie plaatsvinden van de prestatieafspraken.

Tijdelijke huisvesting

In het najaar van 2022 zijn door de raad twee moties aangenomen die gericht zijn op tijdelijke huisvesting. De eerste richt zich op een onderzoek naar locaties voor tijdelijke jongerenhuisvesting; de tweede gaat over het tijdelijk bewonen van (recreatie)bijgebouwen. Beide onderzoeken worden in 2023 opgestart. Eventuele uitvoering zal doorlopen in 2024. Ook de afspraken uit de 'woondeal 2.0' over flexwonen worden in 2024 en verder uitgevoerd.

Woonzorgvisie

Vanuit het Rijksbeleid (programma Langer Thuis) geldt voor gemeenten de verplichting om een woonzorgvisie op te stellen. Momenteel is nog veel onduidelijkheid over de specifieke vereisten. Naar verwachting wordt in 2023 gestart met het opstellen van een woonzorgvisie en loopt dit door in 2024. Bij het opstellen van de woonzorgvisie zoeken wij aansluiting bij reeds bestaande informatie en afspraken (woonvisie, regionaal woningmarktonderzoek) en initiatieven die in regionaal verband worden opgestart.

Wat mag het kosten

Binnen dit subprogramma brengen wij de budgetten van de navolgende producten bijeen:

Bouwen en wonen.

Samen Wonen in Ermelo (Bedragen x € 1.000,00)		Meerjaren begroting 2023		Kadernota 2024		
		2024	2025	2026	2027	
Wonen	lasten	1.485	1.401	1.398	1.414	1.410
	baten	-844	-841	-841	-841	-836
Saldo		641	560	557	573	574
Te verwerken budgettair perspectief	lasten		6	6	6	6
	baten		0	0	0	0
Saldo		641	566	563	579	580
Te verwerken nieuw beleid	lasten		55	68	68	13
	baten		0	0	0	0
Saldo		641	621	631	647	593
Te verwerken taakstellingen	lasten					
	baten					
Saldo na intensiveringen en taakstellingen		641	621	631	647	593

Duurzaamheid en Milieu

Wat willen we bereiken

Huishoudelijke afvalstoffen

Afvalbeleid

De lange termijn ambitie is naar een circulaire economie in 2050 (d.w.z. een economie zonder afval). De focus om deze ambitie te halen ligt op betere bronnscheiding (o.a. GFT(e) afval, textiel en oud papier) en op meer nascheiding van het restafval. Het afvalbeleid maakt deel uit van de opvolger van het programma Duurzaamheid.

Sanering stortplaats Zanderij

De voormalige stortplaats aan de Zanderij wordt opnieuw ingericht. Momenteel is het gebied met hekken afgesloten voor publiek vanwege de aangetroffen verontreiniging. Het voornemen is om de huidige gezondheidsrisico's weg te nemen en daarnaast het gebied wellicht weer (deels) toegankelijk te maken voor publiek.

Windpark Horst en Telgt

De ontwikkeling van het windpark komt voort uit eerder genomen besluiten van gemeente Ermelo, zoals de Verkenning grootschalige duurzame opwek (2017), de RES 1.0 (2021), de omgevingswet (2022) en het eerder afgegeven positieve principe besluit (2021). Het doel is om tot de uitvoering van de wettelijke taak uit de klimaatwet, 49% CO₂-reductie in 2030, te komen. (Klimaatwet aanpassing verwacht naar 55%).

Toekomstbestendig Veldzicht

Toekomstbestendig Veldzicht is een samenwerking van ondernemers, overheid, Rabobank en Liander om tot een toekomstbestendig bedrijventerrein te komen. Hierbij wordt ingezet op de energietransitie, tenderend naar elektriciteits neutraliteit in 2030 en circulariteit en klimaatbestendigheid in 2040. Dit is noodzakelijk om tot de uitvoering van de wettelijke taak uit de klimaatwet van 49% CO₂-reductie in 2030 te komen. (Klimaatwet aanpassing verwacht naar 55%).

Visie Duurzaamheid en uitvoeringsplan duurzaamheid & klimaatadaptatie

Gemeente Ermelo wil een visie waarin de duurzaamheidsambities en -doelstellingen voor de middellange (2030) en lange termijn (2050) zijn opgesteld met daarbij een uitvoeringsprogramma

Duurzaamheid en Klimaatadaptatie met een looptijd van 4 jaar.

CO₂ bewust handelen

Tot 2023 was gemeente Ermelo gecertificeerd voor de CO₂-prestatieladder. De CO₂-prestatieladder stimuleert bedrijven/overheden CO₂-bewust te handelen en uitstoot te verlagen. In 2023 vindt er een evaluatie plaats.

Duurzaamheidsloket

Bewoners in de regio kunnen met al hun vragen op het vlak van de verduurzaming van de eigen woning en tuin terecht bij het Noord-Veluwse duurzaamheidsloket. Ook het behandelen van subsidieaanvragen in het kader van klimaatadaptatie loopt via dit regionale loket. Tot 1 maart 2023 was Veluwe Duurzaam de naam van het duurzaamheidsloket. Door geldende aanbestedingsregels is in 2022 het loket Europees aanbesteed.

RES

Nederland is opgedeeld in 30 RES-regio's. Ermelo valt onder de regio Noord-Veluwe. Elke regio moet een RES maken waar staat hoe de regio en daarmee ook gemeente Ermelo een bijdrage wil leveren aan het Klimaatakkoord. De RES is een instrument om met maatschappelijke betrokkenheid te komen tot regionale keuzes voor:

- De opwekking van duurzame elektriciteit
- De warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de daarvoor benodigde opslag en energie infrastructuur.

Wijk van de Toekomst

De wijk van de toekomst is de eerste Ermelose wijk waar op wijkniveau gewerkt wordt naar een aardgasvrije toekomst. Doel is om uiterlijk in 2027 alle huurwoningen te hebben voorzien van een hybride warmtepomp en particuliere eigenaren gedurende de looptijd zo veel als mogelijk stappen te laten zetten richting een aardgasvrije woning.

Transitievisie warmte

In de transitievisie warmte staat aangegeven in welke wijken voor 2030 een start wordt gemaakt met het zetten van stappen richting aardgasvrij. In 2023 wordt in samenwerking met de Noord-Veluwse gemeenten de zogenoemde doelgroepenaanpak verder uitgewerkt. Op deze manier kan er opschaling plaatsvinden in het aantal bewoners en woningen die gefaciliteerd worden in het zetten van stappen op het gebied van isolatie en warmtetechniek.

Lokaal Hitteplan

In 2022 is een begin gemaakt met het opstellen van een lokaal hitteplan. Dit communicatieplan zorgt ervoor dat bij afkondiging van het Nationaal hitteplan kwetsbare groepen ook via de gemeente het signaal krijgen om maatregelen te nemen, zodat gezondheidsproblemen worden voorkomen of zoveel als mogelijk worden beperkt.

Leningen Toekomstbestendig wonen

Via de Stichting Volkshuisvesting Nederland (SVn) kunnen Ermelose bewoners een lening Toekomstbestendig wonen aanvragen om hun woning te verduurzamen en toekomstbestendig te maken. Dat kan tegen een relatief lage rente. De gemeente toetst aan de maatregelenlijst en SVn verstrekt vervolgens namens de gemeente de lening en handelt de financiële zaken af. De aflossingen en rentevergoedingen stromen vervolgens in een revolverend fonds van waaruit weer nieuwe leningen worden verstrekt.

Stimuleringsleningen

Via de Stichting Volkshuisvesting Nederland (SVn) kunnen Ermelose verenigingen en stichtingen zonder winstoogmerk een stimuleringslening (met een relatief lage rente) aanvragen om hun pand te verduurzamen. De gemeente toetst aan de maatregelenlijst en SVn verstrekt vervolgens namens de gemeente de lening en handelt de financiële zaken af. De aflossingen en rentevergoedingen stromen vervolgens in een revolverend fonds van waaruit weer nieuwe leningen worden verstrekt.

Afweegkader energieopwek

In 2023 wordt er een afweegkader energieopwek en -opslag opgesteld. Hierbij worden naast ruimtelijke kaders ook maatschappelijke kaders onderzocht waarmee rekening gehouden moet worden bij de vergunningverlening van grootschalige en kleinschalige duurzame energieopwekking en -opslaglocaties. Voor inwoners en andere initiatiefnemers moet het duidelijk zijn welke energieopwek- en -opslaginitiatieven kansrijk zijn en welke niet.

Regionale Samenwerking Duurzaamheid

De Regionale samenwerkingsagenda Noord-Veluwe CO₂-reductie I Energietransitie 2023-2024 is op 15 maart 2023 ondertekend. De samenwerkingsagenda biedt alle gemeenten de mogelijkheid om met beperkt beschikbare capaciteit te werken aan de ambities en doelen voor het verduurzamen van de leefomgeving van haar inwoners. Doel is een regionale samenwerking die bijdraagt aan het behalen van de lokale ambities op het gebied van CO₂-reductie welke zijn gesteld door de gemeentelijke organisaties.

AOWK

In maart 2023 is de Regionale samenwerkingsovereenkomst Water en Klimaatadaptatie 2023-2028 door het Ermelose college, door de colleges van zes andere regiogemeenten en het waterschap vastgesteld. De overeenkomst is een voortzetting van de reeds bestaande regionale samenwerking. De overeenkomst geldt voor een periode van vijf jaar en de jaarlijkse bijdragen zijn met name gebaseerd op het inwoneraantal. Het Waterschap Vallei en Veluwe participeert ook in deze samenwerking en draagt hier ook financieel aan bij. In de overlegstructuur is vanaf 2023

tevens Vitens aangehaakt.

Wat gaan we daarvoor doen

Huishoudelijke afvalstoffen

Afvalbeleid

In 2022 was het restafval in Ermelo 93 kilo per inwoner. Dat is veel lager dan in 2021, toen het 107 kilo was. Maar het kan nog minder worden! Want in het restafval zat nog veel afval dat in andere containers thuishoort en gerecycled kan worden. Daarom is de campagne 'Jouw afval heeft toekomst' gestart.

Etensoverblijfselen in de groene container

Er belandt nog veel Groente-, Fruit-, Tuinafval en etensresten (GFTe) bij het restafval. Per inwoner maar liefst 44 kilo. Dat is jammer, want GFTe is een waardevolle grondstof. Het wordt voor 95 procent gerecycled tot compost of groen gas. Het GFTe dat in het restafval zit, bestaat vooral uit etensresten zoals restjes aardappel, brood of rijst, groente- en fruitschillen. Tuinafval wordt wel in de groene container gedaan. Daarom is de campagne gericht op het scheiden van groenafval uit de keuken.

Textiel en (kapotte) kleding in de textielcontainer

Het tweede doel van de campagne is om textiel en (kapotte) kleding in het restafval te verminderen. Per inwoner belandt er nu nog 5 kilo aan textiel en kleding bij het restafval. Terwijl je oude spijkerbroek prima door iemand anders gedragen kan worden. Maar ook kapotte kleren horen in de textielcontainer. Van oud textiel en kapotte kleding worden namelijk nieuwe textielvezels gemaakt. Dit wordt dan weer gebruikt voor nieuwe producten, zoals isolatiemateriaal, matrassen en kleding.

Sanering stortplaats Zanderij

Er zijn verschillende inrichtingsvarianten uitgewerkt door adviesbureau TAUW. Op 11 april 2023 zal er een informatiebijeenkomst worden gehouden voor belanghebbenden waar ideeën verder worden uitgewisseld over de verschillende varianten. Hierna zal de raad een keuze maken uit de varianten waarna een saneringsplan wordt uitgewerkt. Met dit plan wordt een aanbesteding gedaan voor de uitvoering van het project, dat naar verwachting in 2024 wordt uitgevoerd.

Windpark Horst en Telgt

Op verzoek van de gemeenten Putten en Ermelo voert provincie Gelderland het bevoegd gezag voor de ontwikkeling van het windpark Horst en Telgt. Een ontwikkeling die we begin 2022 gezamenlijk hebben opgepakt. Na een informele consultatieronde heeft Gedeputeerde Staten op 7 maart 2023 het voorkeursalternatief en de concept lokale normen vastgesteld. Deze vormen de basis voor de formele planuitwerking. In de formele planuitwerking wordt toegewerkt naar een ontwerp Provinciaal Inpassingsplan, inclusief lokale normen en de benodigde vergunningen. Het voorontwerp-inpassingsplan wordt rond de zomer 2023 verwacht. Hierna volgt de formele consultatie.

Toekomstbestendig Veldzicht

Na zowel technische, juridische als organisatorische onderzoeken wordt in 2023 verder bepaald hoe er in 2023 een Energie BV Veldzicht kan worden opgericht. Zo zal het tweede kwartaal 2023 een samenwerkingsovereenkomst worden ondertekend door 10-15 bedrijven op Veldzicht. Na ondertekening wordt er toegewerkt naar Veldzicht Energie BV. Dit is een innovatief project waar we continu te maken hebben met de remmende voorsprong. Ook in 2024 zal dit een vervolg krijgen.

Visie Duurzaamheid en klimaatadaptatie

In 2023 worden de raadsvisie duurzaamheid en het uitvoeringsprogramma Duurzaamheid en Klimaatadaptatie voor de periode 2024-2028 opgesteld. De visie en bijbehorende uitvoeringsprogramma's zullen in Q4 2023 worden opgeleverd. Deze uitvoeringsprogramma's vormen de basis voor de duurzaamheidswerkzaamheden in 2024 en verder.

CO₂ prestatieladder

Gemeente Ermelo had tot 2023 het certificaat CO₂-prestatieladder van Normec. Vanuit kostenoverweging is er bewust voor gekozen dit certificaat te laten verlopen. In 2023 vindt een evaluatie van de CO₂-prestatieladder plaats om te bezien of gemeente Ermelo dit in de toekomst wil doorzetten.

Regionaal duurzaamheidsloket Noord Veluwe

Het gevolg van de Europese aanbesteding in 2022 is dat we vanaf 1 maart 2023 in regionaal verband voor wat betreft het duurzaamheidsloket geen gebruik meer maken van de diensten van Veluwe Duurzaam (van het Platform Duurzaam Nederland in 't Harde) en dat in de plaats daarvan bewoners terecht kunnen bij het duurzaamheidsloket Noord-Veluwe (van het Regionaal EnergieLoket in Amsterdam). In 2023 zal relatief veel tijd voor het inregelen van het nieuwe regionale duurzaamheidsloket nodig zijn. Er zullen verdiepende afspraken worden gemaakt met de nieuwe partij, zodat de dienstverlening voor bewoners zo soepel mogelijk kan worden voortgezet en in 2024 zo optimaal mogelijk kan functioneren.

RES

In juli 2023 wordt het voortgangsdokument ter vaststelling voorgelegd aan de betrokken gemeenten. De plannen uit de RES 1.0 worden verder uitgewerkt naar concrete lokale energieprojecten, zoals bijvoorbeeld het windpark Horst en Telgt. Daarnaast wordt er in 2024-2025 toegewerkt naar de RES herijking 2.0.

Wijk van de Toekomst

Om de doelen te bereiken worden diverse activerende bijeenkomsten in de wijk georganiseerd over isoleren, warmtepompen en ventilatie. Daarnaast worden bewoners met elkaar in contact gebracht om bij elkaar te kijken en successen te delen. De woningcorporatie is een kennispartner en deelt met particulieren en eigen huurders hun plan van aanpak voor het energiezuinig maken van woningen en de installatie van een hybride warmtepomp.

Transitievisie warmte

In regionaal verband wordt de doelgroepenaanpak verder uitgewerkt. De doelgroepenaanpak is het instrument om bewoners gericht te ondersteunen bij het transitiegereed maken van de woning. Dit betekent dat een woning voldoende is geïsoleerd om aardgasvrij te verwarmen.

Lokaal Hitteplan

In 2023 worden de lokale stakeholders, die bij de afkondiging van een Nationaal Hitteplan moeten worden geactiveerd, in beeld gebracht. Dan zal ook worden bepaald hoe deze bij het vervolgproces worden betrokken. Afhankelijk daarvan zal worden bepaald wanneer het hitteplan kan worden vastgesteld.

Lening toekomstbestendig wonen

In 2023 en 2024 wordt het verstrekken van leningen aan bewoners voor het verduurzamen en toekomstbestendig maken van de particuliere woningvoorraad gecontinueerd. Vooralsnog lijkt het niet nodig om in genoemde perioden extra financiën beschikbaar te stellen.

Stimuleringsleningen

In 2023 wordt het verstrekken van leningen aan verenigingen en stichtingen zonder winstoogmerk ten behoeve van het verduurzamen van hun onroerend goed gecontinueerd. Het lijkt vooralsnog niet nodig te zijn om extra financiën beschikbaar te stellen. In 2022 leek het om juridische redenen noodzakelijk te zijn dat de gemeentelijke verordening op basis waarvan de leningen worden verstrekt zou moeten worden geactualiseerd. In 2023 is gebleken dat de regeling op termijn wel moet worden aangepast, maar dat de verordening voor SVn op dit moment nog wel werkbaar is. In 2024 zal de noodzaak voor het aanpassen van de verordening opnieuw worden heroverwogen.

Afweegkader energieopwek

In 2023 wordt er een afweegkader grootschalige en kleinschalige duurzame energieopwek en -opslag opgesteld. Afhankelijk van de uitkomsten van het afweegkader worden hier in 2023 vervolgacties aan gekoppeld.

Regionale samenwerking Duurzaamheid

De samenwerkende gemeenten willen de komende jaren samen concrete projecten van de grond krijgen die structureel bijdragen aan het verminderen van het energieverbruik in de gebouwde omgeving en de industrie. Hierdoor vermindert de CO₂-uitstoot.

Regionaal overleg Water en Klimaat

De komende jaren komen er grote uitdagingen op de gemeente af waar het gaat om het klimaatadaptief inrichten van de gebouwde en ongebouwde omgeving. Zo zal de vertaling van de nationale en provinciale regels en richtlijnen, ministeriële brieven, afspraken op manifest niveau en de regionale en lokale afspraken binnen de gemeenten nader uitgewerkt moeten worden. Onder andere via de regionale samenwerking wordt invulling gegeven aan deze opgaven.

Wat mag het kosten

Binnen dit subprogramma brengen wij de budgetten van de navolgende producten bijeen:

Riolering en waterzuivering, Milieu en Huishoudelijke afvalstoffen.

Samen Wonen in Ermelo (Bedragen x € 1.000,00)		Meerjaren begroting 2023		Kadernota 2024		
		2023	2024	2025	2026	2027
Duurzaamheid en Milieu	lasten	8.314	8.063	8.199	8.200	7.779
	batens	-7.200	-7.039	-7.181	-7.181	-6.818
Saldo		1.114	1.024	1.018	1.019	961
Te verwerken budgettair perspectief	lasten					
	batens					
Saldo		1.114	1.024	1.018	1.019	961
Te verwerken nieuw beleid	lasten					
	batens					
Saldo		1.114	1.024	1.018	1.019	961
Te verwerken taakstellingen	lasten					
	batens					
Saldo na intensiveringen en taakstellingen		1.114	1.024	1.018	1.019	961

Programma Samen Ondernemen in Ermelo

Economie

Wat willen we bereiken

1) We willen de Ermelose ruimtelijk-economische ambitie - aanleg van een Ecopark langs de A28 - realiseren.

2) Het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) wordt gaandeweg 2023 ontwikkeld i.s.m. de provincie en de gemeenten Harderwijk en Putten. De A28-ambitie (zie bovenstaand), de ruimtelijke vervangingsvraag gegeven de transformatie van bedrijventerrein Kerkdennen naar wonen en de opname van Tonselse Veld in dat RPW vormen de kern van de Ermelose insteek in dat ontwikkelproces.

Wat gaan we daarvoor doen

1) In 2023 is inzicht verkregen in het proces en de aanpak van het ontwikkelen van een nieuw bedrijventerrein langs de A28. Er is gewerkt aan een gedeeld beeld van de stappen die gezet moeten worden en het tijdpad dat daarbij hoort, welke opties er bestaan in de ontwikkeling en aanpak en op welke onderdelen er keuzes moeten worden gemaakt. De ruimtelijk-economische ambitie van een nieuw bedrijventerrein langs de A28 wordt vanaf 2024 daadwerkelijk gerealiseerd, afhankelijk van de uitkomst van het regionale traject - met Ermelo in de trekkersrol - dat een nieuw Regionaal Programma Werklocaties (RPW) oplevert.

2) Ermelo heeft de trekkersrol in de ontwikkeling van het komende RPW. Dit RPW komt tot stand in opdracht van de provincie, met vaststelling in Gedeputeerde Staten (2024). Ermelo zal in dat ontwikkelproces de eigen ambities en ontwikkelingen nadrukkelijk agenderen.

Wat mag het kosten

Binnen dit subprogramma brengen wij de budgetten van de navolgende producten bijeen:

Economische zaken.

Samen Ondernemen in Ermelo (Bedragen x € 1.000,00)		Meerjaren begroting 2023		Kadernota 2024		
		2024	2024	2025	2026	2027
Economie	lasten	545	534	408	411	409
	baten	-39	-38	-38	-38	-38
Saldo		506	496	370	373	371
Te verwerken budgettair perspectief	lasten					
	baten					
Saldo		506	496	370	373	371
Te verwerken nieuw beleid	lasten		15	3	8	3
	baten		0	0	0	0
Saldo		506	511	373	381	374
Te verwerken taakstellingen	lasten					
	baten					
Saldo na intensiveringen en taakstellingen		506	511	373	381	374

Toerisme en Recreatie

Wat willen we bereiken

Toerisme en Recreatie

De sector toerisme en recreatie is van maatschappelijke waarde voor de gemeente Ermelo. Het draagt bij aan de lokale economie en de leefbaarheid en leefomgeving, kortom aan de welvaart en het welzijn van de gemeente. We willen de waarde van toerisme en recreatie blijven borgen en benutten. Tegelijkertijd willen we de balans tussen de vrijetijdseconomie en de leefomgeving bewaken. Dit doen we in lijn met de kernpunten van het thema ontspannen verblijven en recreëren als opgenomen in de omgevingsvisie:

- Ermelo heeft recreanten veel te bieden
- Versterken, verbreden, verlengen
- Veluwe op 1
- Recreatie en toerisme dragen bij aan welvaart en welzijn
- Via zonering beschermen van waarden
- Goede verbindingen en aantrekkelijke routes
- Aantrekkelijke, vitale vakantieparken
- Strand Horst: regionale recreatieve trekpleister
- Iedereen in Ermelo cultuur laten ervaren

Dit willen we samen met belanghebbenden verankeren in een nieuwe visie voor Toerisme en Recreatie.

Daarnaast is Ermelo gastheergemeente voor regionaal beleid op het gebied van toerisme en recreatie. Vanuit deze positie willen we inzetten op versterking van de regionale samenwerking toerisme en recreatie op de Noord-Veluwe, specifiek op de thema's bezoekersmanagement, een kwalitatief hoogwaardig toeristisch aanbod en de verbinding van Groen en Blauw.¹

¹ Zoals beschreven in het collegeprogramma 2022-2026

Wat gaan we daarvoor doen

Toerisme en Recreatie

We gaan investeringsbudget inzetten om de bovengenoemde kernpunten uit de omgevingsvisie te implementeren. Daarnaast kan dit investeringsbudget ingezet worden als cofinanciering bij subsidiemogelijkheden voor projecten die in lijn zijn met de omgevingsvisie. Zo verzilveren we kansen om grotere investeringen te doen in de kwaliteit van toerisme en recreatie en de openbare ruimte in onze gemeente. We gaan de ligging van Ermelo als toeristisch-recreatieve gemeente sterker positioneren door aandacht te vestigen op het potentieel wat er is vanwege

Strand Horst en de rijke geschiedenis die Ermelo kent. Dit doen we door middel van het concept 'Veluwe beleevingsgebieden': Veluwe Kust en Veluws Verleden.' Daarnaast gaan we verder met het uitrollen en onderhouden van een Veluwebreed routenetwerk met aantrekkelijke recreatieve routes voor wandelaars, fietsers, ruiters en mountainbikers. Ook dragen we bij aan het structureel maaien van waterplanten, opdat ook de watersport optimaal gebruik kan blijven maken van de randmeren. Hier genieten en profiteren zowel de inwoner van Ermelo als onze gasten van.

Wat mag het kosten

Binnen dit subprogramma brengen wij de budgetten van de navolgende producten bijeen:

Toerisme en recreatie.

Samen Ondernemen in Ermelo (Bedragen x € 1.000,00)		Meerjaren begroting 2023		Kadernota 2024		
		2023	2024	2025	2026	2027
Toerisme en Recreatie	lasten	483	475	475	470	470
	baten	-105	-103	-103	-103	-103
Saldo		378	372	372	367	367
Te verwerken budgettair perspectief	lasten					
	baten					
Saldo		378	372	372	367	367
Te verwerken nieuw beleid	lasten		168	60	56	56
	baten		0	0	0	0
Saldo		378	540	432	423	423
Te verwerken taakstellingen	lasten					
	baten					
Saldo na intensiveringen en taakstellingen		378	540	432	423	423

Bedrijvigheid

Wat willen we bereiken

- 1) We willen de Ermelose ruimtelijk-economische ambitie - aanleg van een nieuw duurzaam bedrijventerrein langs de A28 - realiseren.
- 2) Het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) wordt gaandeweg 2023 ontwikkeld i.s.m. de provincie en de gemeenten Harderwijk en Putten. De A28-ambitie, de ruimtelijke vervangingsvraag gegeven de transformatie van bedrijventerrein Kerkdennen naar wonen en de opname van Tonselse Veld in dat RPW vormen de kern van de Ermelose insteek in dat ontwikkelproces.
- 3) De Ermelose ruimtelijk-economische ambitie zal ook een vertaalslag vinden in de uitwerking van de economische paragraaf van de EHZ Gebiedsagenda en te ontwikkelen lokaal economisch beleid.

Wat gaan we daarvoor doen

In de loop van 2023 is inzicht verkregen in het proces en de aanpak van het ontwikkelen van een nieuw bedrijventerrein langs de A28. Er is gewerkt aan een gedeeld beeld van de stappen die gezet moeten worden en het tijdspad dat daarbij hoort, welke opties er bestaan in de ontwikkeling en aanpak en op welke onderdelen er keuzes moeten worden gemaakt. De ruimtelijk-economische ambitie van een nieuw bedrijventerrein langs de A28 wordt vanaf 2024 verder richting fysieke realisatie opgepakt. Parallel aan dat ontwikkeltraject loopt, conform de huidige planning, de ontwikkeling van het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) in samenwerking met Harderwijk en Putten. Ermelo heeft de trekkersrol in de ontwikkeling van het komende RPW. Dit RPW komt tot stand in opdracht van de provincie, met vaststelling in Gedeputeerde Staten (2024). Ermelo zal in dat ontwikkelproces de eigen ambities en ontwikkelingen nadrukkelijk agenderen. Voor de realisatie van de Ermelose ruimtelijk-economische ambitie is opname van die ambitie in het komende RPW vereist. Normaliter zal de Ermelose ambitie dus een eigen ontwikkeltraject kennen, noodzakelijkerwijs in het RPW worden opgenomen, en ook op enigerlei wijze een plaats krijgen in de uitrol van de economische paragraaf van de EHZ Gebiedsagenda en in te ontwikkelen lokaal economisch beleid. Die laatste trajecten zullen resp. op regionaal- en lokaal worden opgepakt.

Wat mag het kosten

Binnen dit subprogramma brengen wij de budgetten van de navolgende producten bijeen:

Bedrijvigheid.

Bedrijvigheid (Bedragen x € 1.000,00)		Meerjaren begroting 2023		Kadernota 2024		
		2023	2024	2025	2026	2027
Kerkdennen	lasten					
	baten					
Tonselse Veld	lasten					
	baten					
Bedrijventerrein A28	lasten					
	baten					

Centrum en De Enk	lasten						
	baten						
Saldo		0	0	0	0	0	0
Te verwerken budgettair perspectief	lasten						
	baten						
Saldo		0	0	0	0	0	0
Te verwerken nieuw beleid	lasten						
	baten						
Saldo		0	0	0	0	0	0
Te verwerken taakstellingen	lasten						
	baten						
Saldo na intensivering en taakstellingen		0	0	0	0	0	0

De budgetten van bovengenoemde onderwerpen zitten verweven in andere subprogramma's. Bij de meerjarenbegroting 2024-2027 splitsen we deze budgetten nader uit

Financieel-technische uitgangspunten Meerjarenbegroting 2024-2027

Inleiding

In dit hoofdstuk worden alle financieel-technische uitgangspunten weergegeven. Veelal zijn dit percentages.

Vervolgens zijn alle onderdelen doorgerekend.

Basis hiervoor is de bij de Kadernota 2020 vastgestelde Notitie Actualisering Stelposten Indexatie

Indien u deze notitie nog eens wilt doorlezen, kunt u [HIER](#) doorklikken naar deze notitie.

Budgettaire gevolgen van de financieel-technische uitgangspunten

Bedragen (x € 1.000,00)	Meerjarenbegroting 2024-2027				
	2023	2024	2025	2026	2027
Alle posten komen tot uitdrukking binnen subprogramma Financiën					
Te ramen stelposten:					
Stelpost Loonmutaties 2023: cao, premies en sociale lasten 2023 (Ermelo)		755 N	755 N	755 N	755 N
Stelpost Loonmutaties 2023: cao, premies en sociale lasten 2023 (Meerinzicht)		562 N	562 N	562 N	562 N
Stelpost Loonmutaties 2024: cao, premies en sociale lasten 2024		351 N	351 N	351 N	351 N
Stelpost Loonmutaties: Fuwa, promoties, periodieken		25 N	50 N	75 N	100 N
Stelpost nominale ontwikkelingen 2025 en verder			888 N	1.750 N	1.750 N
Stelpost Prijsmutaties 2023		182 N	182 N	182 N	182 N
Stelpost Prijsmutaties 2024		189 N	189 N	189 N	189 N
Stelpost Sociaal domein loon en prijs ontwikkelingen **)		726 N	726 N	705 N	689 N
Stelpost Sociaal domein volumeontwikkelingen **)		140 N	50 N	50 N	50 N
Stelpost Volumeontwikkelingen 2023		146 N	146 N	146 N	146 N
Stelpost Volumeontwikkelingen 2024		136 N	136 N	136 N	136 N
Stelpost Indexering subsidies 2024		18 N	18 N	18 N	18 N
Stelpost Indexering GR's e.d. 2023					
Stelpost Indexering GR's e.d. 2024		489 N	489 N	489 N	489 N
Stelpost Indexering GR's e.d. 2025					
Totaal te ramen stelposten		3.719 N	4.542 N	5.408 N	5.417 N
In de begroting beschikbare dekking:					
Stelpost Nominale ontwikkelingen algemene uitkering schijf 2024		-887 V	-887 V	-887 V	-887 V
Stelpost Nominale ontwikkelingen algemene uitkering schijf 2025			-888 V	-888 V	-888 V
Stelpost Nominale ontwikkelingen algemene uitkering schijf 2026				-862 V	-862 V
Stelpost Fuwa, promoties, periodieken		-20 V	-40 V	-60 V	-80 V
Stelpost prijsmutaties 2023		-182 V	-182 V	-182 V	-182 V
Stelpost prijsmutaties 2024		-173 V	-173 V	-173 V	-173 V
Stelpost Sociaal domein loon en prijs ontwikkelingen		-726 V	-726 V	-705 V	-689 V
Stelpost Sociaal domein volumeontwikkelingen		-140 V	-50 V	-50 V	-50 V
Stelpost volumeontwikkeling 2023		-146 V	-146 V	-146 V	-146 V
Stelpost volumeontwikkeling 2024		V	V	V	V
Stelpost indexering subsidies 2023		-18 V	-18 V	-18 V	-18 V
Stelpost indexering subsidies 2024					
Stelpost Indexering GR's 2023		-357 V	-364 V	-363 V	-440 V
Stelpost Indexering GR's 2024					

Totaal in de begroting beschikbare dekking		V	-2.649	V	-3.474	V	-4.334	V	-4.415	V
Totaal uitkomst financieel-technische uitgangspunten		N	1.070	N	1.068	N	1.074	N	1.002	N

*) De stelpost Marktwerking is bij de Kadernota 2021 vervallen.

**) De stelposten voor Sociaal Domein zijnde loon-, prijs- en volumeontwikkelingen zijn in afwachting van de ramingen van MIZ voor de komende Meerjarenbegroting 2023-2026 niet aangepast. Zij zijn derhalve gelijk gebleven aan de huidige ramingen. Bij de komende Meicirculaire 2023 en het opstellen van de Meerjarenbegroting 2024-2027 van Ermelo zal hier opnieuw naar worden gekeken.

Het nadeel op de financieel-technische uitgangspunten wordt deels gedekt door de inflatiecompensatie 2024 op de belastingopbrengsten. Dit is meegenomen in de paragraaf Belastingen in deze kadernota.

Duidelijk is dat de compensatie door het Rijk in de algemene uitkering voor loon-, prijs-, volume en indexatie-ontwikkelingen niet voldoende zal blijken te zijn.

Loonontwikkelingen

Algemene toelichting

In de begroting van Ermelo worden de salariskosten geraamd in constante prijzen. Dit betekent dat in de salarisramingen zelf voor het komende begrotingsjaar geen rekening wordt gehouden met nieuwe cao-ontwikkelingen, wijzigingen van sociale lasten / pensioenpremies en promoties / periodieken. De gevolgen van deze cao-ontwikkelingen en dergelijke worden voor zover deze het eerstvolgende begrotingsjaar betreft geraamd op de "stelpost Loonmutaties" (kostenplaats 5500205). Voor de latere begrotingsjaren wordt dit geraamd op de "stelpost Nominale ontwikkelingen Algemene uitkeringen" (6770431), zijnde de beschikbare compensatie uit het Gemeentefonds.

Berekeningsmethodiek

Sedert 2017 wordt aangesloten bij de berekeningsmethode van Meerinzicht. Meerinzicht hanteert de volgende methode:

Als uitgangspunt wordt genomen de salarissen per 1 januari 2016. Voor het lopende jaar, in casu dus voor 2017, dient een stelpost opgenomen te worden ter compensatie van de verwachte loonstijgingen (inclusief mutaties in de sociale lasten/pensioenpremies) die zich in dat jaar voordoen (Bron: Kadernota 2017 MIZ)

Dit betekent voor Ermelo dat de stelpost Loonmutaties (voor de inschatting van de cao en de premiestijging) ook berekend zal worden aan de hand van het CPB-indexcijfer. Dit wordt vervolgens vergeleken met het percentage dat binnen Meerinzicht wordt gehanteerd. In principe vindt aansluiting plaats bij het percentage van Meerinzicht, maar er blijft enige eigen ruimte om beargumenteerd hiervan af te wijken (bijvoorbeeld als de nieuwe cao-ontwikkelingen hiertoe aanleiding geven).

Begroting 2024

Jaarlijks bepaalt de raad de uitgangspunten voor het berekenen van de stelpost Loonmutaties bij het vaststellen van de kadernota. Ermelo conformeert zich daarbij aan het percentage dat Meerinzicht toepast. Dit percentage bedraagt 2,8% voor de Kadernota 2024. Voor 2023 is er een nieuwe cao voor de gemeenten gekomen. Vooralsnog wordt voor 2024 uitgegaan van deze 2,8%. Daar zit dan wel een risico aan. Landelijk zien we een stijging van de cao's. Ook de schaarste op de arbeidsmarkt zal zich mogelijk vertalen in een hogere cao 2024. Tegelijk staan de gemeenten voor grote financiële uitdagingen. Het is derhalve moeilijk te voorspellen hoe de uiteindelijke cao er uit gaat zien.

Vervolgens wordt de omvang van de stelpost in de Begroting 2024 berekend door 2,8% over de loonsom op basis van het salarispeil en het functieboek om te slaan. Het gaat daarbij om alle medewerkers in dienst van de gemeente Ermelo. De naar de diverse Gemeenschappelijke Regelingen overgegangene medewerkers tellen niet mee voor de berekening. Deze laatsten worden apart geraamd door de Gemeenschappelijke Regelingen zelf.

De totale loonsom Ermelo bedraagt € 12.538.000,00 per 2023. Uitgaande van de verwachte loonontwikkelingen voor 2023 van 2,8% dient een structureel bedrag van € 351.000,00 te worden geraamd teneinde de verwachte loonontwikkelingen voor 2024 op te vangen. Daarnaast wordt door Ermelo nog een bedrag van € 25.000,00 structureel cumulatief geraamd op deze stelpost voor promoties, periodieken en fuwa-gevolgen.

Prijzontwikkelingen

Algemene toelichting

Deze stelpost wordt geraamd om de noodzakelijke verhoging van met name kosten derden als gevolg van een stijging van het prijspeil binnen de exploitatie op te kunnen vangen. Deze indexatie wordt ook wel inflatie genoemd. De stelpost wordt bijvoorbeeld ingezet bij het afsluiten van nieuwe contracten of als leveranciers/derden hun prijzen indexeren. Dit hoeft niet altijd op het lopende jaar betrekking te hebben.

Berekeningsmethodiek

Bij de berekeningssystematiek volgen wij het percentage dat Meerinzicht in haar kadernota heeft opgenomen. Meerinzicht hanteert conform haar Kadernota 2023 een inflatiepercentage van 2.1% voor 2024.

De stelpost zelf wordt berekend aan de hand van de raming van de begrotingsposten in de begroting van Ermelo die onderhevig zijn aan prijsontwikkelingen. Immers niet elk budget is even prijsgevoelig en niet elk budget valt onder de noemer prijsontwikkelingen (zoals bijvoorbeeld subsidies en salarissen). Uit een analyse van de begroting blijkt dat dit de economische categorie "43 Goederen en diensten" betreft, minus de volgende onderdelen:

602 Riolering en waterzuivering
603 Begraafplaats
627 Huishoudelijke afvalstoffen
628 Grondexploitatie
643 Wmo
646 Inkomensondersteuning
647 Activering en uitstroom
648 Uitvoering wet inburgering
650 Wmo 2015
651 Jeugdwet 2016
663 Burgeraangelegenheden
67706 BTW
67707 Rente
67708 VPB
67702 Algemene uitkering
67703 Beleggingen/ geldleningen
67704 Stelposten

Voorts worden de op de investeringskredieten betrekking hebbende prijsstijgingen niet op deze stelpost geraamd. Aanpassingen van kredieten worden apart aan uw raad voorgelegd.

Binnen de ramingen komen diverse incidentele posten voor waarvoor geen inflatieraming behoeft te worden opgenomen. Om deze eruit te filteren is gekozen om uit te gaan van een gemiddelde voor de komende vier jaar van de begrotingsposten. Over dit gemiddelde bedrag wordt dan het inflatiepercentage omgeslagen. De gemiddelde gecorrigeerde omzet waarover de indexatie wordt vastgesteld bedraagt € 9.000.000,00.

De budgetten die aan prijsontwikkelingen onderhevig zijn worden niet automatisch bij het opstellen van de begroting bijgesteld. Wanneer onderbouwd blijkt dat een bijstelling als gevolg van prijsstijgingen onontkoombaar is, wordt het budget bijgesteld. De dekking komt dan uit de stelpost Prijsmutaties. Deze werkwijze heeft een remmende werking op automatische budgetuitzettingen. Wel kan het voorkomen dat een aantal jaren niet geïndexeerd wordt en dan vervolgens in één keer een inhaalslag gepleegd wordt voor de komende jaren.

Begroting 2024

Net als bij de stelpost Loonmutaties wordt de stelpost Prijsmutaties uitsluitend voor het eerste begrotingsjaar begroot, op basis van een door de gemeente zelf te bepalen percentage. Dit percentage wordt jaarlijks bij de kadernota vastgesteld. Voor begrotingsjaar 2024 stellen wij voor het percentage van Meerinzicht te volgen.

Derhalve bedraagt de stelpost Prijsmutaties 2023: 2,1% over € 9.000.000,00 = € 189.000,00. De ramingen voor de volgende begrotingsjaren zijn gebaseerd op wat beschikbaar is gesteld binnen de algemene uitkering en worden in de begroting geraamd op de "stelpost Nominale ontwikkelingen algemene uitkering".

Opgemerkt wordt dat als gevolg van de sterk gestegen prijzen het inflatiepercentage fors oploopt. Bij de komende Meicirculaire 2023 hopen wij nadere informatie te krijgen hoe het Rijk hiermee omgaat, en belangrijker in welke mate het rijk daar de gemeenten voor compenseert.

Volumeontwikkelingen

Algemene toelichting

Deze stelpost dient voor de financiering van de kosten als gevolg van volumeontwikkelingen. Onder volumeontwikkelingen wordt verstaan de autonome groei c.q. ontwikkelingen van aantallen, zoals toename van het aantal m² weg, groen, ouderen en gebruikers leerlingenvervoer. Dit zijn met betrekking tot de budgettaire gevolgen in de programmabegroting nauwelijks te beïnvloeden ontwikkelingen. Als deze zich voordoen dient dit met voorrang budgettair vertaald te worden, tenzij besloten wordt dat het wenselijk is het kwaliteitsniveau (de budgetnorm per eenheid) aan te passen. Uitsluitend daar waar de volumeontwikkelingen onontkoombaar zijn, worden de desbetreffende budgetten aangepast.

Berekeningsmethodiek

De raming van volumeontwikkelingen valt onder de noemer bestaand beleid. Net als bij de prijsontwikkelingen worden de volumeontwikkelingen niet direct op de desbetreffende budgetten geraamd, maar wordt in het eerste jaar een structurele stelpost Volumeontwikkelingen opgenomen. Dit betekent dat voor de Begroting 2024 een percentage moet worden bepaald, en dat dit afgezet moet worden tegen de gecorrigeerde omzet. Gesproken wordt over de gecorrigeerde omzet en niet de gehele jaaromzet van Ermelo. Immers niet alle budgetten zijn onderhevig aan volumeontwikkelingen (bijvoorbeeld reserveringen) en een aantal budgetten valt al onder de stelpost Loonmutaties en de stelpost Indexering subsidies. Door de stelpost Volumeontwikkelingen niet over de gehele omzet te nemen, wordt een dubbeltelling voorkomen.

Begroting 2024

Op basis van de Notitie Onderzoek stelposten indexatie werd tot op heden voor de berekening van de stelpost Volumeontwikkelingen een standaard percentage gehanteerd van 0,5%. Dit percentage wordt omgeslagen over een deel van de exploitatiekosten. Deze gecorrigeerde omzet bestaat uit de omzet kosten derden (prijsmutaties en de omzet gemeenschappelijke regelingen). In de Begroting 2024 gaat dit om een bedrag van € 27.200.000,00. Voor de berekening van de stelpost wordt een standaard percentage van 0,5% gehanteerd. Dit betekent dat de stelpost Volumeontwikkelingen 2023 € 136.000,00 zal bedragen.

Marktwerking

Bij de Kadernota 2021 is voor het eerst besloten om de post Marktwerking niet langer te ramen. Deze lijn is ook in deze kadernota doorgezet. Daarbij lopen wij wel enig risico. Inmiddels zien we dat vanwege de coronapandemie, maar vooral ook door de oorlog in Oekraïne de levering van bijvoorbeeld bouwmaterialen stagneert en prijzen met meer dan de reguliere inflatie stijgen. Besloten is om hier geen extra stelposten voor te ramen, maar daar waar zich dit voordoet, komen wij naar de raad met aanvullende kredietvoorstellen.

Lastendrukontwikkelingen

Algemene toelichting

Algemeen beleid van Ermelo was lange tijd om terughoudend om te gaan met belastingstijgingen. Echter in de afgelopen jaren kon niet worden vastgehouden aan deze beleidsregel. Jaarlijks wordt in de kadernota het (stijgings-)percentage voor het eerstvolgende begrotingsjaar bepaald. Daarbij wordt rekening gehouden met achterliggende beleidsnota's en specifiek genomen besluiten. Bovenstaande betekent dat thans voor de Begroting 2024 de percentages bepaald moeten worden. De stijging van de algemene belastingen is bestemd als dekkingsmiddel van alle loon-, prijs-, subsidie- en verbonden partijen-ontwikkelingen binnen de gemeentelijke begroting en het lokale voorzieningenniveau.

Berekeningsmethodiek

Bij de Kadernota 2020 is in de geactualiseerde Notitie Onderzoek stelposten indexatie de berekeningsmethodiek van de inflatoire stijging van de (algemene) belastingen bepaald. Deze inflatiecorrectie wordt gelijk gesteld aan de inflatiecorrectie zoals gehanteerd voor de prijsmutaties aan de uitgavenkant van de begroting, dus voor de Begroting 2023 2,8%.

Begroting 2024

Voor het begrotingsjaar 2024 wordt verwezen naar het hoofdstuk Financieel perspectief, onderdeel Belastingen.

Indexering Subsidies

Algemene toelichting

De stelpost Indexering subsidies wordt jaarlijks ingezet om de loon- en prijsontwikkelingen voor de subsidies af te dekken. De subsidieposten > € 10.000,00 worden jaarlijks geïndexeerd met het prijsindexcijfer voor het Bruto Binnenlands Product (BBP).

Berekeningsmethodiek

- Subsidies: Op basis van de Notitie Onderzoek stelposten indexatie wordt voor de berekening van de stelpost Indexering subsidies het prijsindexcijfer voor het Bruto Binnenlands Product gehanteerd, zoals dit gepubliceerd wordt door het Rijk in de meest recente meicirculaire Gemeentefonds. Vervolgens wordt onderscheid gemaakt tussen subsidies t/m € 10.000,00 en > € 10.000,00. De begrotingsposten subsidies tot en met € 10.000,00 worden niet geïndexeerd. Er vindt geen nacalculatie plaats.

Op basis van het BBP-indexcijfer, zoals deze gepubliceerd wordt in de meest recente Meicirculaire van het gemeentefonds, wordt de indexatie vanaf begrotingsjaar t+1 berekend. De begrotingsposten < €10.000,00 worden niet geïndexeerd. Er vindt geen nacalculatie plaats. Dit is in lijn met de eerder vastgestelde Notitie Indexering subsidies. De stelpost Indexering subsidies wordt niet cumulatief geraamd, maar wel structureel. Thans wordt 2023 geraamd. Bij de komende Meicirculaire 2023 wordt het percentage definitief bepaald.

Begroting 2024

Voor de kadernota 2024 is het percentage van de voor inflatiecorrectie in aanmerking komende subsidies 2,8%.

Onderzoek

Op dit moment zijn wij aan het bekijken of de huidige methodiek nog wel voldoet.

Aanpassing tarieven Interactie

Voor Interactie wordt voor 2024 een algemene stijging van de tarieven ter grootte van de inflatie van 2,8% gehanteerd. Zie voor dit percentage de stelpost Prijsontwikkelingen.

Indexering Gemeenschappelijke Regelingen

De stelpost Indexering Gemeenschappelijke Regelingen wordt ingezet om de indexatie bij de Gemeenschappelijke Regelingen (GR) af te dekken. Deze indexatie betreft feitelijk de loon- en prijsontwikkelingen van de GR. De gemeente Ermelo kent op dit moment als gemeenschappelijke regelingen:

- Meerinzicht (MIZ);
- GGD NOG (GGD);
- OmgevingsDienst Noord-Veluwe (ODNV);
- Veiligheidsregio Noord en Oost Gelderland (VNOG);
- Streekarchivariaat Noordwest-Veluwe (SNWV);
- Interactie (gemeentelijke sportbedrijf).

Elke gemeenschappelijke regeling houdt in haar eigen meerjarenbegroting rekening met indexatie. Deze bijdragen moet op basis van het BBV, conform de begroting van de gemeenschappelijke regeling, verplicht worden opgenomen in de begroting van de gemeente. De indexatie zelf (loon en prijsontwikkelingen) bij de gemeenschappelijke regeling wordt gedekt uit deze stelpost. Doordat steeds meer taken worden uitgevoerd door gemeenschappelijke regelingen, vindt een verschuiving plaats van de bijbehorende lasten van de taken in de eigen gemeentebegroting naar de begroting van de gemeenschappelijke regeling.

Berekeningsmethodiek

De grondslag voor de berekening betreft de jaarlijkse bijdrage van de gemeente Ermelo aan de uitvoeringskosten van de gemeenschappelijke regelingen. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt naar de verhouding tussen loonkosten / materiële kosten. Deze verhouding wordt voor een periode van 4 jaar vastgesteld. Na 4 jaar wordt de analyse van de begrotingen van de GR's opnieuw uitgevoerd. De herziene verhouding wordt dan bij de eerstvolgende kadernota vastgesteld. De laatste berekening is gebaseerd op de Kadernota 2020, deze verhouding is in deze kadernota overgenomen.

Voor de gemeenschappelijke regelingen geldt de verhouding: loonkosten / materiële kosten \Rightarrow 56% / 44% (bron Kadernota 2020). Dit percentage is thans niet gewijzigd. Vervolgens is bepaald dat het indexeringspercentage voor GR's als volgt wordt berekend: (56% X het percentage loonmutaties) + (44% X het percentage prijsmutaties) = percentage indexering GR's (afgerond op 0,1%).

In de kadernota wordt telkens de bijstellingen berekend voor jaar t+2, dat betekent voor deze kadernota de bijstellingen vanaf 2024.

Begroting 2024

Het percentage voor de GR's voor de Begroting 2024-2027 bedraagt voor de jaarschijven 2024 en verder: (56% X 2,8%) + (44% X 2.1%) = 2,46%. Het bedrag waarover dit percentage wordt berekend bedraagt € 19.878.000,00. Dit betekent dat de stelpost Indexering GR's € 489.000,00 bedraagt.

Loon-, prijs- en volumeontwikkelingen Sociaal Domein

Stelpost Sociaal Domein Loon prijsontwikkelingen

Tot en met 2019 werd door het Rijk een aparte compensatie gegeven voor zowel de loon- als de prijsontwikkelingen binnen het Sociaal Domein. Vanaf 2020 is het Sociaal Domein onderdeel van de algemene uitkering. Dat betekent dat vanaf 2020 de loon- en prijsontwikkelingen voor het Sociaal Domein volledig uit het beschikbare accres bekostigd moeten worden. Er vindt geen aparte compensatie meer plaats door het Rijk.

Op het niveau van de gemeentebegroting worden de budgetten voor het Sociaal Domein jaarlijks aangepast aan de loon- en prijsontwikkelingen. Dit geschiedt aan de hand van de begroting van MIZ. Om daarvoor dekking te hebben wordt een stelpost opgenomen. De gemeente heeft gekozen voor het ramen van deze stelpost bij het Programma Algemene dekkingsmiddelen. Bij deze kadernota zijn de geraamde bedragen niet aangepast.

Huidige raming gemeentebegroting

De raming in de huidige begroting is geraamd naar loon- en prijspeil 2023. De huidige raming van de stelpost bedraagt:

	2023	2024	2025	2026	2027
Stelpost LPO sociaal domein		726.000	726.000	705.000	689.000
totaal		726.000	726.000	705.000	689.000

Berekening stelpost

Aangesloten wordt bij de berekening van de nominale ontwikkelingen van de gemeente zelf. In Ermelo wordt gerekend met lopende prijzen voor de algemene uitkering. Uit het accres wordt het beschikbare veronderstelde deel voor de nominale ontwikkelingen gehaald. Dit bevat zowel loon als prijsontwikkelingen. Vervolgens wordt aan de hand van de berekeningen de clusters bepaald welke behoren tot het Sociaal Domein.

Raming stelpost in gemeentebegroting 2024

Deze stelpost wordt jaarlijks bij de Mei- en de Septembercirculaire van het Gemeentefonds opnieuw bepaald. De eerstvolgende bijstelling van deze stelpost betreft de Meicirculaire 2023. De stelpost wordt bij deze Kadernota 2024 derhalve nog niet herzien.

Stelpost Sociaal Domein volume-ontwikkelingen

Tot en met 2019 werd door het Rijk apart een gedeeltelijke compensatie gegeven voor volumeontwikkelingen binnen het Sociaal Domein. Vanaf 2020 is het Sociaal Domein onderdeel van de algemene uitkering. Dat betekent dat vanaf 2020 de gemeenten dit moeten op vangen uit het beschikbare accres van de algemene uitkering.

Op het niveau van de gemeentebegroting worden de budgetten voor het Sociaal Domein jaarlijks aangepast aan de volume-ontwikkelingen. Dit geldt voor zowel Jeugdhulp en Wmo. Dit geschiedt

aan de hand van de begroting van MIZ. Om daarvoor dekking te hebben wordt een stelpost opgenomen. De gemeente heeft gekozen voor het ramen van deze stelpost bij het Programma Algemene dekkingsmiddelen.

Huidige raming

De huidige raming van de stelpost bedraagt:

	2023	2024	2025	2026	2027
Stelpost volumeontw. sociaal domein		140.000	50.000	50.000	50.000
Totaal beschikbaar		140.000	50.000	50.000	50.000

Raming stelpost in gemeentebegroting 2024

Deze stelpost wordt jaarlijks bij de Mei- en de Septembercirculaire van het gemeentefonds opnieuw bepaald. De eerst volgende bijstelling van deze stelpost betreft de Meicirculaire 2022. De stelpost wordt bij deze Kadernota 2024 derhalve nog niet herzien.

Rente-ontwikkelingen

Rentevisie

Aantrekken geld

Renteontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt zijn voor de gemeente belangrijk om te kunnen sturen op de financiële risico's. Ontwikkelingen, die van buiten komen, kunnen niet beïnvloed worden. De renteontwikkelingen worden nauwlettend gevolgd door gebruik te maken van informatie van met name de BNG en het Schatkistbankieren.

De oorlog in Oekraïne heeft op veel terreinen een sterk versturende werking. De inflatie is met ongekende percentages sterk gestegen. De ECB heeft de rente al in een aantal stappen verhoogd om de inflatie te beteugelen. Het is de verwachting, dat de ECB de rente in 2023 nog verder zal verhogen. Dit heeft tot gevolg dat de rente momenteel voor kortere looptijden hoger is dan voor de langere termijn. Hieruit lijkt de verwachting van de kapitaalmarkt van een tijdelijke stijgende rente te spreken. De rentevisie voor de Programmabegroting 2024-2027 bepaald op 3,75%.

Beleggen in Schatkist

Door de stijgende rente stijgt ook de opbrengst in de Schatkist. Voor de lopende rekening in de Schatkist wordt een renteopbrengst verwacht van 3%.

Kapitaallasten nieuwe investeringskredieten

Het rentepercentage voor nieuwe investeringskredieten wordt gelijk gesteld aan het percentage voor het aantrekken van geldleningen. Voor de Programmabegroting 2024-2027 wordt het rentepercentage voor nieuwe investeringskredieten bepaald op 3,75%.

Ontwikkelingen Grondbeleid

Op grond van de bepalingen in de op 7 oktober 2010 door de raad vastgestelde nota Grondbeleid dienen jaarlijks in de kadernota voorstellen te worden gedaan voor de volgende vijf reken technische uitgangspunten ten aanzien van de gemeentelijke grondexploitaties:

- Het rentepercentage voor de grondexploitatie;
- De disconteringsvoet;
- Het percentage voor kostenstijgingen;
- Een percentage voor opbrengststijging;
- Het rekkentarieff voor ambtelijke (plan)kosten in de exploitatieopzetten.

In deze Kadernota 2024 moeten daarom de bovengenoemde parameters voor de exploitatieopzetten 2023 worden vastgesteld. De in december 2011 vastgestelde nota Rentebeleid 2012 gaat ook in op de bepaling van de bovengenoemde percentages. Daarnaast bevat de in 2016 door Commissie BBV uitgebrachte 'Notitie grondexploitaties' een aantal voorschriften over de wijze waarop invulling dient te worden gegeven aan een aantal van de genoemde aspecten.

Het rentepercentage voor de grondexploitatie

Op basis van de 'Notitie Grondexploitaties 2016' moet de toegestane toe te rekenen rente aan bouwgrond in exploitatie (BIE) worden gebaseerd op de daadwerkelijk te betalen rente over het vreemd vermogen. Het is niet toegestaan om rente over het eigen vermogen toe te rekenen aan BIE.

Het over het vreemd vermogen te hanteren rentepercentage moet als volgt worden bepaald:

Het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente, naar verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen, indien geen sprake is van projectfinanciering

Op basis van de Jaarstukken 2022 leidt dit tot de volgende invulling van de berekening:

1. Het gemiddelde rentepercentage op de langlopende leningen bedraagt 0,76%. (De totale rentelast over 2022 bedroeg € 536.000,00 over een totaal geleend vermogen van € 70.100.000,00 per 31 december 2022.)
2. De verhouding Vreemd Vermogen (VV) ten opzichte van het Totaal Vermogen (TV) € 139.502.000,00 (TV) minus € 54.536.000,00 (EV) = € 84.966.000,00 (VV) De verhouding VV/TV bedraagt dan 0,61.
3. De rente die aan de grondexploitatie wordt doorberekend is derhalve $0,76\% * 0,61 = 0,46\%$.

De disconteringsvoet

In de 'Notitie Grondexploitaties 2016' heeft de Commissie BBV voorschriften opgenomen over welke disconteringsvoet moet worden gehanteerd in de berekening van de contante waarde bij het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties. Deze disconteringsvoet is daarbij gelijk gesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone. Dit streefpercentage bedraagt de laatste jaren stabiel 2%. De te hanteren disconteringsvoet in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties bedraagt derhalve 2%. Wanneer het toekomstperspectief van de ECB wordt bijgesteld, dan zal dit aanleiding vormen voor de Commissie BBV om deze stellige uitspraak opnieuw te bezien.

Het percentage voor kostenstijgingen

Dit percentage is van belang bij de berekening van de dynamische eindwaarde in de exploitatieopzetten Grondexploitatie. De nota Grondbeleid geeft niet aan hoe dit percentage berekend moet worden. Omdat het hierbij met name gaat om kosten van bouw- en woonrijpmaken en plankosten baseren wij dit percentage op de prognose uit de notitie 'Outlook grondexploitaties 2020' van Metafoor Ruimtelijke Ontwikkeling. Hierin wordt gemeld dat de GWW-kosten een sterke groei laten zien. Het hoge aantal aan woningbouwprojecten zorgt voor een tekort aan geschikt personeel en uitvoerende bouwbedrijven om de projecten te realiseren. Hierdoor stijgen de prijzen van grondstoffen en materiaal en de verwachting is dat deze stijging de komende jaren door zal zetten. De aanbestedingsindex ligt hoger dan de bouwkostenindex, dit betekent dat aanbestedingen duurder uitvallen dan verwacht zou mogen worden op basis van de (ontwikkeling van de) feitelijke bouwkosten. Hierin wordt gemeld dat de kosten minder snel dan in 2018 zullen stijgen doordat het aanbestedingsbedrag dichterbij de gerealiseerde kosten ligt. De verwachting is dat de kostenstijging zich bevindt in de bandbreedte van 1,5% tot 3,0%. Op grond van het voorgaande wordt het voor 2023 en verder te hanteren percentage bepaald op 2,25%.

Een percentage voor opbrengststijging

Ook dit percentage is benodigd voor de berekening van de dynamische eindwaarde in de exploitatieopzetten grondexploitatie. Dit percentage wordt met name gebruikt om de geraamde grondopbrengsten te indexeren. Er worden daarbij twee percentages onderscheiden, te weten voor woningbouw en voor bedrijfslocaties. De nota Grondbeleid geeft niet aan hoe deze percentages bepaald moeten worden. Ook hier wordt in belangrijke mate referentie gezocht in de prognose uit de notitie 'Outlook grondexploitaties 2020' van Metafoor Ruimtelijke Ontwikkeling, welke de ondertitel "Tegen de grenzen van de groei aan" draagt. Op grond van de genoemde Outlook komen wij tot de volgende uitgangspunten:

Woningbouw

De verwachte opbrengstenstijging voor "woningbouw vrije sector in een 'midden'-woningmarktgebied" begeeft zich in de bandbreedte van 1,0% tot 4,0%. De woningmarkt van Ermelo mag zich enerzijds rekenen tot dit middengebied, anderzijds is er vanzelfsprekend niet alleen maar sprake van woningbouw in de vrije sector. Qua trends en ontwikkelingen blijven de grondprijzen achter bij de theoretische grondwaarde ontwikkeling. In theorie zouden grondprijzen in 2018 flink moeten stijgen gezien de woningprijsstijgingen die nog harder toenemen dan de bouwkostenstijgingen. De grondprijzontwikkeling bijgehouden door het Kadaster stijgt echter nauwelijks en uit de benchmark onder gemeenten blijkt dat gemeenten haar grondprijzen maar mondjesmaat verhogen. Redenen hiertoe zijn o.a. gelegen in aspecten als betaalbaarheid en duurzaamheid en zijn ook voor gemeente Ermelo herkenbaar. In dit licht wordt gekozen het percentage voor 2023 te begrenzen op het langjarig verwachte gemiddelde van 2,5%.

Bedrijfsterrein

De verwachte opbrengstenstijging voor bedrijven op een basislocatie begeeft zich in de bandbreedte van 1,0% tot 3,0%. Voor de in Ermelo nog te ontwikkelen bedrijfslocaties moet worden aangenomen dat dit basislocaties betreft. Voor 2023 en verder wordt het percentage gebaseerd op het langjarig verwachte gemiddelde vastgesteld op 2%.

Het rekkentarieef voor ambtelijke (plan)kosten in de exploitatieopzetten

Voor de bepaling van de planontwikkelingskosten wordt in eerste instantie gerekend door een percentage over de kosten bouw- en woonrijp maken te nemen. Deze methode wordt met name gehanteerd bij het rekenen in de initiatieffase. Bij vastgestelde exploitatieopzetten van complexen in uitvoering wordt in principe gerekend met een extern inhuurtarieef. Hierdoor is het budgettair mogelijk binnen een exploitatieopzet nog de afweging te maken tussen de inzet van vast personeel versus inhuur van extra capaciteit / het inwinnen van extern advies. Indien vaststaat dat een project met "eigen mensen" wordt uitgevoerd, dan vindt doorbelasting plaats tegen de (afdelings)tarieven die bij de begroting vastgesteld zijn. Voor het 2023 blijft het rekkentarieef gehandhaafd op het huidige niveau van € 125,00.

Actualiteitswaarde Verordeningen en beleidsnotities

In de huidige Financiële Verordening Ermelo staat dat met betrekking tot een aantal financiële beleidsnota's jaarlijks in de kadernota de actualiteit van de genoemde beleidsnota's moet worden getoetst.

In onderstaand tabel worden alle verordeningen en beleidsnotities uit het financieel beleid van de gemeente Ermelo genoemd. Alle financiële regelgeving is binnen de gemeente Ermelo in 2022 en 2023 herzien.

Tabel: Beleidsnotities Financiële Verordening

Financieel beleid	Verordening / Beleid	Wettelijk grondslag	Laatste actualisatie	Planning Actualisatie	Toetsing als gevolg van
Financiële verordening	verordening	art. 212 gemeentewet	2019	2023	
Nota Activerings- en afschrijvingsbeleid	beleidsnota	art. 11 financiële verordening	2015	2023	Wijziging a.g.v. vernieuwing BBV en afhankelijk keuzes strategisch financieel beleid
Nota Reserves en voorzieningen	beleidsnota	art. 12 financiële verordening	2023	2026	Wijziging a.g.v. vernieuwing BBV en afhankelijk keuzes strategisch financieel beleid
Nota Rentebeleid	beleidsnota	art. 13 financiële verordening	2023	nvt	Nota Rentebeleid is met ingang van 2023 ingetrokken.
Nota Weerstandsvermogen en risicomangement	beleidsnota	art. 14 financiële verordening	2013	2023	Wijziging a.g.v. vernieuwing BBV en afhankelijk keuzes strategisch financieel beleid (financiële kengetallen)
Nota Verbonden partijen	beleidsnota		2018	2023	
Nota Grondbeleid en nota uitgangspunten grondprijbepaling	beleidsnota	art. 16.2 financiële verordening	2010	2024	Wijziging a.g.v. vernieuwing BBV; definitieve notitie grondexploitatie en houdbaarheidsdatum nota
Legesverordening Belastingmaatregelen	verordening	art. 16.3 / 16.1 financiële verordening	2022	2023	Jaarlijks
Treasurystatuut	beleidsnota	art. 17 financiële verordening	2023	2026	Wijziging a.g.v. houdbaarheidsdatum nota
Regeling Krediet- en Budgetbeheer regeling			2015	2023	
Controleverordening	verordening	art. 213 gemeentewet	2014	2023	
Normenkader IC-plan	regeling	art 212 / 213	2022	2023	Jaarlijks
Doelmatigheidsverordening	verordening	Art 213a	2020	2024	
Controleprotocol	beleidsnota	art. 213 gemeentewet	2023	2023	

Bijlagen

Overzicht niet gehonoreerde voorstellen

In deze Kadernota 2024 zijn de volgende aanleveringen en voorstellen niet gehonoreerd:

Samen Werken in Ermelo

Extra capaciteit Meerinzicht Procesbeschrijver

Binnen Meerinzicht is geconstateerd dat er op het gebied van procesbeschrijvingen achterstallig onderhoud is. Niet overal zijn procesbeschrijvingen. Soms zijn ze er wel maar niet meer actueel. Navraag bij de gemeenten leerde dat dit, in verschillende mate herkend wordt. Naast dat een en ander voor de continuïteit, overdracht e.d. nodig is, is het ook een relevant punt voor de interne controle en de accountant. Hier is geen formatie/functie voor binnen EHZM. Binnen Meerinzicht is inmiddels als eerste stap door een trainee een overzicht van, de staat van, procesbeschrijvingen gemaakt en geprioriteerd. Alleen al binnen Meerinzicht blijken al tientallen processen met enige urgentie (her)beschreven te moeten worden, en meer dan 100 met ook met wat lagere urgentie. EHZM-breed zal dat nog veel meer zijn. Daarbij zal gelijk gelegenheid zijn voor het waar mogelijk slimmer inrichten van processen. Voorgesteld wordt 1 fte structureel beschikbaar te maken voor EHZM en te positioneren bij Meerinzicht.

Extra capaciteit Meerinzicht Organisatie informatiebeveiliging

Uit diverse landelijke publicaties, kan worden afgeleid dat cybercriminaliteit alleen maar toeneemt. Bij het handhaven van het huidige beveiligingsniveau zullen de komende jaren toenemende investeringen randvoorwaardelijk zijn. Uit de evaluatie van actuele beveiligingsincidenten is gebleken dat we nog niet alles op orde hebben. Dit is in lijn met rapportages uit het verleden, waaruit blijkt dat op organisatorisch vlak nog verdere ontwikkeling nodig is om volledig te voldoen aan de BIO. Verschillende informatiebeveiliging incidenten in 2020 en 2021 (Hof van Twente en Log4j) hebben noodzakelijkerwijs geleid tot onmiddellijke beschikbaarstelling van aanvullende middelen in 2022 voor het verder optimaliseren van de informatiebeveiliging organisatie. Wij constateren dat hiermee deze organisatie nog niet in voldoende mate is uitgerust. In 2021 is een vaste fulltime CISO aangetrokken. In 2022 wordt geïnvesteerd in capaciteit voor TISO-taken. Daarmee krijgen we steeds meer zicht op beveiligingsrisico's en issues die daarna ook feitelijk opgepakt moeten worden. Daarmee blijft de afhankelijkheid van de CISO als 'aanjager' van het taakveld informatieveiligheid nog steeds (te) groot. Het takenpakket van de CISO is te omvangrijk in relatie tot de beschikbare uren cq er komen ook te veel uitvoerende zaken bij hem terecht. Er zijn meer 'handjes' nodig die zich structureel bezighouden met informatiebeveiliging binnen alle lagen van de vier organisaties EHZM. Naar analogie van het taakveld privacy (een functionaris gegevensbescherming en meerdere privacy officers) en in lijn met de adviezen uit het werkveld en vanuit de IBD en VNG zouden naast een CISO, twee Information Security Officers moeten worden toegevoegd aan de informatiebeveiligingsorganisatie om de bekende informatie beveiligingsissues echt aan te pakken. Denk hierbij onder andere aan informatiebeveiliging processen die gedefinieerd en belegd zijn, de basis van de BIO die is ingericht en opgetuigd met verplichte beleidsdocumenten, risicomangement, interne audits, operationele ondersteuning bij beveiligingsvraagstukken in de vier organisaties en de PDCA-cyclus in het ISMS.

- De CISO is gespecialiseerd in het vertalen van zakelijke vereisten op strategisch-tactisch niveau naar beveiligingsinitiatieven en programma's die moeten worden geïmplementeerd om de missie, doelen en doelstellingen van de organisatie te bereiken.
- De TISO is gespecialiseerd in het managen van technische beveiligingsvraagstukken. Hij werkt op het brede gebied van de technische architectuur en infrastructuur om ervoor te zorgen dat bij installaties en wijzigingen in elke fase rekening wordt gehouden met de juiste technologische risico overwegingen en om proactieve oplossingen te bieden om blootstellingen te corrigeren of risico's te beperken. De TISO zal ook beveiligingsnormen, procedures en richtlijnen voor meerdere platforms en diverse omgevingen interpreteren bij het ontwerpen van oplossingen, het aanbevelen van verbeteringen of het definiëren van beperkende controles voor bestaande systemen. Monitort de technische infrastructuur en analyseert de resultaten en rapporteert hierover aan de verschillende gremia.
- De ISO richt zich met name op de operationele kant van informatiebeveiligingskwesaties. Een belangrijk doel van de ISO is ervoor te zorgen dat de business unit of divisie begrijpt dat informatiebeveiliging een zakelijke vereiste is, net als elke andere zakelijke vereiste. Deze persoon helpt ook bij de implementatie en vertaling van bedrijfsbeveiligingsvereisten, -beleid en -procedures (awareness) en voert ook de eerste triage uit beveiligingsincidenten. Bovendien moet deze persoon interne controles uitvoeren of op zijn minst geïdentificeerde bedrijfsgerelateerde beveiligingsproblemen coördineren.

Extra budget Meerinzicht voor wervingskosten EHZM

Het aantal vacatures binnen EHZM neemt toe. Dit terwijl de arbeidsmarkt steeds krappere wordt. Als gevolg hiervan wordt het budget Werving & Selectie al meerdere jaren overschreden. Met de aanpassing wordt het budget Werving & Selectie in lijn met de realiteit gebracht.

Extra budget Meerinzicht voor VerSaasing

ICT-leveranciers bieden hun softwareoplossingen die wij afnemen steeds meer als beheerde dienst ("Software as a Service") aan. In de kadernota van 2023-2026 is de trend van verSaaS reeds aangekondigd door Meerinzicht. De SaaS ontwikkeling heeft een positief effect op de continuïteit van de gemeentelijke dienstverlening, doordat de leverancier sneller en wendbaarder kan inspelen op de laatste ontwikkelingen. Echter, de licentiekosten zullen de komende jaren harder stijgen, omdat de leverancier de kosten voor de hosting van de applicaties en het plaatsen van updates ook doorberekent in de software prijs. Concreet hanteert Centric een SaaS-only beleid waarbij nieuwe software alleen als SaaS is af te nemen en bestaande software uiteindelijk alleen als SaaS dienst beschikbaar blijft. Als afnemer hebben we hier geen invloed op (niet tegen te houden, autonome ontwikkeling). Dit betreft de applicaties van Belastingen, Sociaal Domein en Burgerzaken. De indicatieve financiële impact van de Centric verSaaS, komt neer op 2 componenten: migratie en projectkosten (dit zijn eenmalige kosten) & toename van jaarlijkse kosten door de extra exploitatie en beheerkosten (structurele kosten). Via de reguliere P&C cyclus zal Meerinzicht rapporteren over de exacte financiële impact richting de gemeenten. De ontwikkeling naar SaaS dienstverlening betekent voor de afdeling I&A dat we de komende jaren te maken hebben met een afbouw in het technisch beheer op de installaties op ons eigen netwerk en een groeiend beheer op technische componenten die daarvoor in de plaats komen. Denk hierbij aan verbindingen, koppelingen, beveiligingscomponenten (bijvoorbeeld beheer op toegang) en data-integratie. Er is hierbij vooral sprake van een verschuiving van capaciteit. Voor de afname van het installeren van updates komt het inrichten en beheersen van bijvoorbeeld verbindingen, koppelingen en data-integraties terug. Daarnaast blijven wij altijd verantwoordelijk voor de privacy en informatieveiligheid van alle software en informatie hierin; in het geval van SaaS gaat het om een regierol.

Samen Leven in Ermelo

Zwemvisie

Sinds schooljaar 2018-2019 bieden wij zwemonderwijs aan aan de Ermelo'se basisscholen. Het doel van het zwemonderwijs is niet het behalen van een zwemdiploma, maar kinderen meer laten bewegen. Dit draagt bij aan de maatschappelijke opgaven waar we vanuit het sociaal domein veel aandacht aan besteden, namelijk kansrijk opgroeien en positieve gezondheid. Kinderen worden middels deze lessen watervrij gemaakt. Tevens worden de zwemvaardigheden voor kinderen met een zwemdiploma op peil gehouden en verbeterd.

Vanuit het Rijk wordt veel aandacht aan zwemmen besteed. Zowel het Gezond en actief leven akkoord (GALA) en het Integraal Zorgakkoord (IZA) pleit voor meer beweging. Het bieden van een omgeving waarin de inwoners worden uitgenodigd past ook binnen onze lokale doelstellingen. Door het zwemonderwijs voort te zetten dragen wij bij aan een vitale toekomstige generatie.

De middelen die hiervoor beschikbaar zijn gesteld waren tijdelijk en zijn inmiddels geëindigd in schooljaar 22. In schooljaar 23 is er op verzoek van de scholen, extra incidenteel budget, aangewend om het zwemonderwijs door te laten gaan. De scholen zijn bijzonder te spreken over het geboden zwemonderwijs door InterActie en willen graag structurele invulling. Zij zien het als waardevolle aanvulling op het curriculum en hopen ook op een vervolg van dit aanbod. Hoewel sportcentrum Zanderij is ingericht op het verzorgen van zwemlessen en InterActie in hun conceptroosters ook rekening heeft gehouden met de voortgang van het zwemonderwijs zijn er na de zomer van 2023 geen middelen meer om invulling te geven aan zwemonderwijs.

Skatepark

De realisatie van het sportcentrum Zanderij betekent het einde van sportcentrum Calluna. Zowel het zwembad als de sporthal is op en dringend aan vervanging toe. Met de toekomstige sloop van dit sportcentrum gaat ook de skatevoorziening van Ermelo verloren. In het afgelopen jaar is duidelijk geworden dat dit veel oproept bij de inwoners.

Veel jongeren maken gebruik van het skatepark. Jongeren geven aan dat de skatebaan op is, maar dat ze hier toch graag skaten. Vanwege de kwaliteit van de baan wijken veel jongeren ook uit naar randgemeenten waar (nieuwere) skatevoorzieningen staan. Ook gaat er een groep toekomstige skaters verloren die niet bereid zijn hiervoor te reizen. De jongerenadviesraad heeft ons recentelijk geadviseerd meer plekken te realiseren waar zij elkaar kunnen treffen en ontmoeten. Met het vertrek van de skatebaan gaat een jongeren ontmoetingsplek (JOP) verloren. In het project Zanderij is geen skatepark opgenomen in de planvorming. Binnen de marges van het speelbeleid is er geen mogelijkheid om een nieuwe skatevoorziening te realiseren.

Vanuit spelen, de behoeften van jongeren, het bieden van een fysieke omgeving dat uitnodigt tot meer bewegen onderschrijven we de wens en de behoefte tot een skatevoorziening. We hopen dit in de toekomst alsnog te realiseren. Inwoners hebben aangegeven mee te willen denken aan de inrichting van een skatepark en hier mogelijk, middels crowdfunding aan bij te dragen.

Sportzaal Dindoa

Sportvereniging Dindoa heeft een verzoek ingediend voor een bijdrage van de gemeente om de hal van Dindoa te vernieuwen en hiermee te zorgen voor een meer toekomstbestendige en duurzame sportgelegenheid. Helaas ziet het college binnen de huidige financiële mogelijkheden geen ruimte om aan deze vraag te voldoen.

Samen Wonen in Ermelo

Beheerplan bomen

In 2023 wordt een nieuw bomenbeheerplan opgesteld. Hierbij wordt een aanscherping (wettelijke zorgplicht) verwacht op de controleyclus van boomveiligheid en de hieruit voortvloeiende maatregelen. Daarnaast heeft Ermelo veel grote oude bomen, hierin vormt zich dood hout dat tijdig gesnoeid dient te worden, deze cyclus blijft. Het gaat hier om jaarlijks terugkomende werkzaamheden die ongeveer 1/3 van het boombestand onderhoud. De boomveiligheidscontrole cyclus ligt gemiddeld ook op 1x per 3 jaar, waarbij er ook bomen zijn die jaarlijks gecontroleerd dienen te worden. Met het verouderen van het bomenbestand groeit die groep.

Daarnaast is een groep bomen niet of onvoldoende begroot, zoals bomen langs fietspaden.

De geraamde € 100.000,00 komt hoofdzakelijk voort uit het feit dat voor het recent opnieuw doorgerekende beheerplan stedelijk groen, de bomen in het landschap en langs fietspaden niet zijn berekend. Ermelo heeft verplichtingen t.a.v. boomveiligheid op zich genomen door beheercontracten met derden zoals GLK en Staatsbosbeheer, betreffende bomen langs fietspaden.

Bij de ombuigingen komt het onderwerp groen aan de orde. Bij de uitwerking van het ombuiging groen wordt ook de areaaluitbreiding onderzocht.

Uitbreiding areaal groen

Tijdens de raad van 9 december 2021 is een amendement aangenomen m.b.t. de openbare ruimte waarin een taakstelling is opgenomen van € 190.000,00.

De totale doorrekening levert een behoefte van € 180.000,00. Dit bedrag is toe te wijzen aan uitbreiding van het groenareaal. De arealen kunnen in de loop der jaren veranderen (bijvoorbeeld grasveld naar bloemrijkgrasland) en brengen daarmee andere onderhoudskosten met zich mee. Grootste uitbreiding zit in de toename van ruim 1000 bomen. Het betreft grotendeels bestaande bomen of waarbij de gemeente beheerder is geworden zoals nieuwbouw bij het bosje Driesprong of Chevallierlaan (Hooge Riet). De grootste groep areaaluitbreiding bevindt zich aan de Oude Nijkerkerweg. Deze bomen waren eerder onderdeel van het bos, maar zijn nu straatbomen die ook conform onderhouden dienen te worden i.v.m. de zorgplicht die de gemeente heeft. De onderhoudskosten voor straatbomen zijn hoger.

Bij de ombuigingen komt het onderwerp groen aan de orde. Bij de uitwerking van het ombuiging groen wordt ook de areaaluitbreiding onderzocht.

Overzicht aanmeldingen nieuw beleid niet gehonoreerd

- = voordeel

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting	Meerjarenbegroting 2024-2027					subprogramma
	2023	2024	2025	2026	2027		
Samen werken voor Ermelo							

Kadernotavoorstel Meerinzicht "Procesbeschrijver		24 N	24 N	24 N	24 N	Bestuur en organisatie
Kadernotavoorstel Meerinzicht "Organisatie Informatiebeveiliging"		56 N	56 N	56 N	56 N	Bestuur en organisatie
Kadernotavoorstel Meerinzicht Reëel ramen wervingskosten EHZM		71 N	71 N	71 N	71 N	Bestuur en organisatie
Kadernotavoorstel Meerinzicht VerSaasing		73 N	82 N	98 N	80 N	Bestuur en organisatie
Samen Leven in Ermelo						
Zwemvisie (schoolzwemmen)		50 N	50 N	50 N	50 N	Op weg naar samenredzaamheid
Onderhoudskosten nieuw skatepark			3 N	3 N	3 N	Op weg naar samenredzaamheid
Kapitaallasten nieuw skatepark				7 N	7 N	Op weg naar samenredzaamheid
Kapitaallasten Sportzaal Dindoa			24 N	24 N	24 N	Op weg naar samenredzaamheid
Samen Wonen in Ermelo						
Beheerplan Bomen		100 N	100 N	100 N	100 N	Kwaliteit openbare ruimte
Uitbreiding Areaal Groen		180 N	180 N	180 N	180 N	Kwaliteit openbare ruimte
Samen Ondernemen in Ermelo						
Totaal nieuw beleid	0	554 N	590 N	613 N	595 N	
Waarvan totaal nieuw beleid incidenteel	0 I	0 I	0 I	0 I	0 I	
Waarvan totaal nieuw beleid structureel	0 S	554 S	590 S	613 S	595 S	

Bezuinigingen

Totaaloverzicht mogelijke bezuinigingen

In deze bijlage zijn alle voorstellen vanuit JE en Berenschot schematisch weergegeven

Bezuinigingsmogelijkheden volgens JE en Berenschot (Bedragen x € 1.000,00)		Kadernota 2024			
		2024	2025	2026	2027
Taakveld 2.1 Wegen. Invoering beheerplan sturing IBOR vervangen door budgetsturing (groen 5%, Oranje, 10%, Rood 15%)	Groen	210	210	210	210
	Oranje		210	210	210
	Rood			210	210
Taakveld 2.2 Invoeren betaald parkeren (oranje € 1,00 per uur , Rood € 2,00 per uur. Bedragen exclusief investeringen)	Groen				
	Oranje		300	300	300
	Rood		300	300	300
Taakveld 3.4 Vergroten inkomsten uit toerisme (Groen 10%, Oranje 20%, Rood 25% per jaar)	Groen	800	800	800	800
	Oranje		800	800	800
	Rood			400	400
Taakveld 5.1 Gebruikers betalen meer mee aan sportfaciliteiten. (Groen 25%, Oranje 33%, Rood 40%)	Groen				700
	Oranje				300
	Rood				300
Taakveld 5.4 De gemeente draagt minder bij aan subsidie van het museum. (Oranje halvering van de subsidie, Rood is beëindigen subsidie)	Groen				
	Oranje				105
	Rood				210
Taakveld 5.7 Vermindering budget openbaar groen door verlaging niveau in combinatie met aanpassen van methode onderhoud en beplanting. (Groen 5%, Oranje 10% met eenmalig omvormingsbudget, Rood 15%)	Groen	120	120	120	120
	Oranje			120	120
	Rood				120
Taakveld 8. Op jacht naar subsidies	Groen		100	100	100
	Oranje				
	Rood				
Efficiënte bedrijfsvoering	Groen				
	Oranje				2.000
	Rood				
Zero based budgetting binnen de gehele begroting	Groen	2.250	2.250	2.250	2.250
	Oranje				
	Rood				
Bouwsteen 1a Doelen koppelen aan investeringen in de re-integratie	Groen	160	160	160	160
	Oranje				
	Rood				
Bouwsteen 1b Investeren in LKS voor alle groepen met lage loonwaarde	Groen	30	45	60	75
	Oranje				
	Rood				
Bouwsteen 2. Invoering SROI-beleid en SROI-functionaris	Groen	15	61	61	61
	Oranje	19			
	Rood	27			
Bouwsteen 3 Aanpak bij de bron: ggz- en verslavingsproblematiek	Groen	5	5	5	5
	Oranje				
	Rood				
Bouwsteen 4 Onderzoek naar uitvoeringskosten (opbrengst vergt nader onderzoek)	Groen				
	Oranje				
	Rood				
Bouwsteen 5 Toekomstperspectief sociaal ontwikkelbedrijf (opbrengst vergt nader onderzoek)	Groen				
	Oranje				
	Rood				

Bouwsteen 6 Lagere inkomensgrenzen minimaregelingen	Groen		30	30	30
	Oranje		30	30	30
	Rood		29	29	29
Z&W Bouwsteen 1. Lichte hulpverlening voorliggend aanbieden (jeugd)	Groen	186	372	372	372
	Oranje	7	13	13	13
	Rood	15	30	30	30
Z&W Bouwsteen 1. Lichte hulpverlening voorliggend aanbieden (WMO)	Groen	237	476	476	476
	Oranje	22	42	42	42
	Rood	21	42	42	42
Bouwsteen 2. Aanstellen CJG'er bij huisartsen	Groen	12	80	81	82
	Oranje	13	25	25	26
	Rood	29	59	59	60
Bouwsteen 3a. Normaliseren en sturen op cliëntdoelen	Groen	37	76	77	77
	Oranje	15	29	28	30
	Rood	6	13	14	13
Bouwsteen 3b. Afschalen en vaker verwijzen naar het voorveld	Groen	46	92	93	94
	Oranje	6	13	12	13
	Rood	12	24	25	24
Bouwsteen 4. Voortzetten actieve regie bij stapeling	Groen	111	112	113	114
	Oranje	56	56	56	56
	Rood	55	56	56	57
Bouwsteen 5. Normaliseren normenkader huishoudelijke hulp	Groen	226	230	233	237
	Oranje				
	Rood				
Bouwsteen 6. Versterken toezicht Wmo/jeugdhulp	Groen	33	65	65	65
	Oranje				
	Rood				
Bouwsteen 7. Onderzoek naar uitvoeringskosten (opbrengst vergt nader onderzoek)	Groen				
	Oranje				
	Rood				
Bouwsteen 8 (reserve). Stimuleren zelfstandig vervoer jeugdigen (opbrengst vergt nader onderzoek)	Groen				
	Oranje				
	Rood				
Bouwsteen 9 (reserve). Effectievere inzet van hulpmiddelen (opbrengst vergt nader onderzoek)	Groen				
	Oranje				
	Rood				